

ಇನ್ನೊಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದ ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬರಗಾಲ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸದನದ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಎರಡು ಪಂಗಡಗಳು ಹೋಗಿ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ರಚಿತವಾದ ಸಮಿತಿಯು ತನ್ನ ಅಂತಿಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಆ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೂ ಪ್ರಯೋಜನ ವಿಲ್ಲದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಯಾವ ಉದ್ದೇಶಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಈ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಾಯಿತೋ, ಆ ಉದ್ದೇಶ ಸಾರ್ಥಕವಾದಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ, ತಾವು ಈ ಎರಡೂ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣ ಚರ್ಚೆಮಾಡಲು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಆಗಲಿ.

ವಿತ್ತೀಯ ಕಾರ್ಯ ಕಲಾಪಗಳು

೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಸಾಲಿನ ಕಾರ್ಮಿಕ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಬಂಡಕಟ್ಟು ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೧, ೬೨, ೬೪, ೬೩—ಇವುಗಳ ಮೇಲಿನ ಮುಂದುವರಿದ ಚರ್ಚೆ.

† ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ (ಜೀವಗಿ).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಂದು ನಾವು ಬಹಳ ಮಹತ್ವವಾದ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸದನದಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ತಮ್ಮ ಪರಾಪಾರ್ವರನ್ನು ಬಚ್ಚಿಟ್ಟು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ., ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಏನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಒಂದು ಕಳಕಳಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ವಿಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂಬ ಭಾವನೆ ಬರುತ್ತಿದೆ.

ತಮಗೆ ತಿಳಿದಿರುವಂತೆ, ಸಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಸುಮಾರು ೪ ಕೋಟಿ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಏನಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ೨ ಕೋಟಿ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಜನ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರ ಕ್ಷೇಮಾಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲಿದೆ. ಇದು ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮಹತ್ವವಾದ ಇಲಾಖೆಯೆಂದು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಸ್.ಸಿ. ೫೬ ಲಕ್ಷ, ಎಸ್.ಟಿ. ೧೮ ಲಕ್ಷ, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಸಹಾ ಇದರಲ್ಲಿ ಸೇರಿದೆ. ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಪ್ರಕಾರ, ಎಸ್.ಸಿ. ೧೪, ಎಸ್.ಟಿ. ೪, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ೨೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಇವರು ೪೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದಾರೆ. ಸಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕ ದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩.೮ ಕೋಟಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಖಾತೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ೨.೪೦ ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಏನಿದೆ, ಇವರಿಗೋಸ್ಕರ ತಾವು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖಾವಶಿ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ತಾವು ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ವಿಮರ್ಶೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಜೊತೆ ಕಾಲಾಂಕುಷವಾಗಿ ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಪಂಗಡದವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನಿಸಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ೧೯೭೨ನೇ ಇಸವಿಯ ನಂತರ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ರಾಜಕೀಯ ಬದಲಾವಣೆ ಆಯಿತು. ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ೭೩-೭೪ರಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇರವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮೇಲೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಯಾವ ಶ್ರಮಾಜೀವಿಗಳಿದ್ದಾರೆ, ವ್ಯವಸಾಯ ಕೂಲಿಗಾರರಿದ್ದಾರೆ, ಬಡತನದ ರೇಖೆಯಿಂದ ಕೆಳಗಡೆ ಇರುವವರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಈ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಇದುವರೆಗೂ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೇ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಇವರಿಗೋಸ್ಕರ ನಾವು ಏನಾದರೊಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿದರು. ಸಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಗದ ಜನ ೬೪ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಎಂದರೆ ಮೂರನೆಯ ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನ ಇವರಿದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಏಳಿಗೆಗೋಸ್ಕರ, ಇವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಲು ಉದ್ದೇಶವುಟ್ಟುಕೊಂಡು ಈ ಜನರ ಸಮೀಕ್ಷೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಹಾವನೂರೇವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸಮಿತಿಯವರು ತಮ್ಮ ವರದಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಯಾವ ಪಂಗಡ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ

ಬೇರೆಯವರಿಂದ ದೂರ ಇರಿಸಲ್ಪಟ್ಟರೋ, ಯಾವ ಪಂಗಡ ಬೇರೆಯವರಿಂದ ತುಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿತೋ ಆ ವರ್ಗದ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ, ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣವನ್ನು ಮಾಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಬಹಳವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಈ ಸಮಾಜದ ಸೋಷಿಯಲ್ ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಬದಲಾವಣೆ ಆಗಬೇಕು, ಇವೊತ್ತು ಯಾವ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಮಾತನಾಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ ಅವರಿಗೆ ಮಾತನಾಡುವ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ನಾವು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ, ಆರ್ಥಿಕವಾಗಿ ಈ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕೆಂಬ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ದಿವಂಗತ ಪ್ರಧಾನ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು, ಮತ್ತು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸರವರು ಬಹುವಾಗಿ ಶ್ರಮಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಈ ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿದೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಏನೇನೂ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ೧೯೭೩ನೇ ಇಸವಿಯ ನಂತರ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಜನರಲ್ಲಿ ಏನು ಮನೋಭಾವನೆ ಇತ್ತು ಎಂದರೆ, ನಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಯನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕಾಪಾಡುತ್ತಿದೆ, ನಮ್ಮ ಮೇಲ್ವಿಗೋಸ್ಕರ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಉತ್ತಮ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಭಾವಿಸಿದರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತು ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ನಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ಭಾವನೆ ಅದೇ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತಿದೆ. ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದ ಮೂಲೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮನುಷ್ಯನೂ ಕೂಡ ತನ್ನ ಮಗ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕು, ಉನ್ನತ ಶಿಕ್ಷಣ ಪಡೆಯಬೇಕು ಎಂಬ ಆಸೆಯನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದನು. ಆದರೆ ಅಂದು ಆ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ, ಬೇರೆ ಕಡೆ ಕೆಲಸಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಜನರ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿರಾಸೆ ಮೂಡಿದೆ. ನಮ್ಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವುದೇ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬ ತೀರ್ಮಾನಕ್ಕೆ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಡಾ|| ಪುಷ್ಪಾವತಿಯವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆ ಸಿಕ್ಕಿದೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಾವರೀತಿ ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಗೊಳಿಸಲು ಅವರಲ್ಲಿ ಆಸಕ್ತಿಯಿದೆಯೇ, ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಯಾವುದೇ ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ಹೋದರೂ ಕೂಡ, ಜಿಲ್ಲಾಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರುತ್ತದೆ, ಅವುಗಳ ಯಶಸ್ಸಿಗಾಗಿ ಯಾವರೀತಿ ಇನ್‌ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಬಡವರಿಗೆ, ಬಡ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಹಣವನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದೆ, ಅದು ಅವರಿಗೆ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಏನು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ಆ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುವಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದ್ದು ನಿಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩.೮ ಕೋಟಿ ಏನಿದೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ, ಎಸ್‌ಟಿ ಹಾಗೂ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿದಂತಹವರು ಒಟ್ಟು ೬೪.೫೦ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಅಂದರೆ, ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಮೂರನೇಯು ಎರಡು ಭಾಗದಷ್ಟು ಜನ ಈ ವರ್ಗದವರಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕದ ಒಟ್ಟು ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಗಾಗಿ ತಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ೨,೦೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದರಲ್ಲಿ ಸೋಷಿಯಲ್ ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಸರ್ವಿಸಸ್‌ಗೆ, ವ್ಯವಸಾಯಕ್ಕೆ, ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ, ನೀರು ಸರಬರಾಜಿಗೆ ಮುಂತಾದ ಎಲ್ಲಾ ಬಾಬುಗಳಿಗಾಗಿ ತಾವು ಒಟ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿರುವುದು ೭೩೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಅಂದರೆ, ತಾವು ಕೇವಲ ೩೬ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ವರದಿಯ ಪ್ರಕಾರ, ಸೋಷಿಯಲ್ ಸೆಕ್ಯೂರಿಟಿಗೋಸ್ಕರ ೮೦-೮೧ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೪೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೫೨ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೮೨-೮೩ರಲ್ಲಿ ೬೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ೮೩-೮೪ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೬೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ೮೪-೮೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ೧೦೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮತ್ತು ೮೫-೮೬ರಲ್ಲಿ ೧೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಬದಗಿಸಲಾಗಿತ್ತು. ಇದರಲ್ಲಿ ಎಸ್‌ಸಿ, ಎಸ್‌ಟಿಯವರಿಗೆ ೨೩ ಕೋಟಿ, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ನವರಿಗೆ ೨೦ ಕೋಟಿ, ಟ್ರೈಬಲ್‌ಗೆ ೩ ಕೋಟಿ, ಉಳಿದವರಿಗೆ ೯೨ ಕೋಟಿ, ಈ ರೀತಿ ಒಟ್ಟು ೧೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಲಾಗಿದೆ. ಒಟ್ಟು ೨,೦೧೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪೈಕಿ, ೧೩೯ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ೪೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇರತಕ್ಕ ಈ ಜನರಿಗೋಸ್ಕರ ಬದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಆದರಲ್ಲಿ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಖರ್ಚು ಕಳೆದರೆ, ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಇವರಿಗೆ ಉಳಿಯುತ್ತದೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ತಾವು ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಪ್ರಕಾರ, ಈ ವರ್ಗದವರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯಾವುದೇ ಚಿಂತನೆಯನ್ನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಸಲುವಾಗಿ ತಾವು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆಗೆ, ಮಾನ್ಯ ಆರ್ಥಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಜೊತೆ

ಚರ್ಚೆಮಾಡಿ, ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇಹೋದರೆ, ತಾವು ಯಾವುದೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ತಾವು ಬದಗಿಸಿರತಕ್ಕ ಟ್ರೈಬಲ್ ಸಬ್‌ಪ್ರಾನ್ಸ್ ಹಣದಲ್ಲಿ ೭೯ ಲಕ್ಷ ಲಾಂಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಬ್ಯಾಂಕ್‌ಮಾರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸಿಗೆ, ಎಸ್.ಸಿ, ಎಸ್.ಟಿ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಬದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಹಣದಲ್ಲಿ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೋಸ್ಕರ ಯಾವರೀತಿ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸಿಕೊಂಡು, ಅವುಗಳನ್ನು ಪರಿಣಾಮ ಕಾರಿಯಾಗಿ ಜಾರಿಗೆ ತರುತ್ತೀರಿ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಅನುಮಾನ ಇದೆ. ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಬಡ ರೈತನ ವಾಸೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಕೂಡ ಅನಕ್ಷರತೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸಲು ಸೂಕ್ತ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು ಎಂದು ಡಾ|| ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದರಂತೆ ತಾವು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡುವುದು, ಸೀರೆ, ಧೂತಿ ಕೊಡುವುದು ಈ ತರಹದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಸುಮಾರು ೧೮ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಈ ಎಸ್. ಸಿ, ಎಸ್.ಟಿ.ಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅಶಿಕ್ಷಿತ ಜನ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರೆಲ್ಲರಿಗೂ ಕೂಡ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಗೌರವರಲ್ಲಿ ಆರನೆಯ ಯೋಜನೆಯ ಕೆಳಗೆ ಹಳ್ಳಿಗಾಡು ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಸುಮಾರು ೮೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕವರ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಆದರೂ ಕೂಡ ಆರರಿಂದ ಹತ್ತು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ಉಳಿ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಹತ್ತರಿಂದ ಹದಿನಾರು ವರ್ಷದವರೆಗೆ ೭೨ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಡ್ರಾಪ್‌ಡೆಟ್ಸ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರನ್ನು ಐಡೆಂಟಿಫೈ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುತ್ತೀರಿ ? ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಹಿಂದುಳಿದ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಸ್. ಸಿ, ಎಸ್.ಟಿ.ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿನ ೨೭ ಲಕ್ಷ ಜನರು ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಲ್ಲ ವಿಧವಾದ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಈ ೨೭ ಲಕ್ಷ ಜನರ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ತಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಇದೆ. ಇವರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನು ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಉಲ್ಲೇಖಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈ ಟ್ರೈಬಲ್ ನಿಂಪ್ರಾಮೆಂಟ್ಸ್ ಟ್ರೈಬಲ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥದು ಬಹಳ ಉಪಯುಕ್ತವಾಗಿರತಕ್ಕಂಥದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳೇ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅಗ್ನಿಕಲ್ಪರಲ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಮಕ್ಕಳೇ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಗೌರವರೀಡಿಸೇ ಸಾಲಿಗೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಗೌರವರೀಡಿಸೇ ಲೇಬರ್ಸ್ ೯,೬೩೦ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಟ್ರೈಬಲ್ ಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಗೌರವರೀಡಿಸೇ ಲೇಬರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಗೌರವರೀಡಿಸೇ ಲೇಬರ್ಸ್ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೂ ಉಲ್ಲೇಖ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಏನೂ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಟ್ರೈಬಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತುತ ಬಡ್ಡಿನಲ್ಲಿ ಯಾವ ಉಲ್ಲೇಖವನ್ನು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಹಾಯ ಧನವನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಒಂದು ಯೋಜನೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಬಹಳ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಬೇಕು. ಹ್ಯಾಂಡ್‌ಲೂಂ, ಹ್ಯಾಂಡಿಕ್ರಾಫ್ಟ್, ಸ್ಕಾಲ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್, ಕುಂಬಾರ, ಬಡಗಿ ಮತ್ತೆ ಇನ್ನೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯಮಗಳನ್ನು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥದು ಒಂದು ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಇರುತ್ತದೆ. ಗೌರವರೀಡಿಸೇ ಲೇಬರ್ಸ್-ಲೇಬರ್ಸ್ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಇದಕ್ಕೆ ಬದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಕೂಡ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಈ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಚಿಂತೆಯ ಕೆಲಸ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಜನರು ತಮ್ಮಿಂದ ಏನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ, ಯಾವರೀತಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿರುತ್ತಾರೋ ಅದಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ನಿಮ್ಮ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನೂ ಕೂಡ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಟೆಕ್ನಾಲಜಿ, ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹಳ್ಳಿಗಾಡಿನಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳಿಗೆ ಸೇರಿದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಸರ್ಕಾರದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅನುಮಾನವನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡಿರುವಂತೆ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಬಹಳ ಅವಶ್ಯಕವಾಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಬದಗಿಸುವಂಥ ಕೆಲಸವಾಗಬೇಕು. ಪ್ರಜಾಪ್ರಭುತ್ವದಂತಹ ತಮ್ಮ ಹಕ್ಕು ಮತ್ತು ತಮ್ಮ ಸಮಸ್ಯೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇವರಿಗೂ ಬರಬೇಕು.

ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯೂ ಶಿಕ್ಷಿತರಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಫೆಸಿಲಿಟೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಪ್ರೀವೆಂಟಿವ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಅಡ್ಮಿಷನ್ ೨೬ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ದೊರಕಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ನಲ್ಲಿ ಉಳಿದ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಎಂದು ೧೦,೬೦೩ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳಿಗೆ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತೀರಿ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೫೯-೬೦ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಅಡ್ಮಿಷನ್ ಸಿಕ್ಕತಕ್ಕಂಥ ಅವಕಾಶವಿದರೂ, ಇವರಿಗಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದವರು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವ ಹಣ ಎಷ್ಟು ಎಂದರೆ ೧೯೮೩-೮೪ಕ್ಕೆ ೬.೮೯ ಕೋಟಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೆ ? ೧೯೮೪-೮೫ಕ್ಕೆ ೭.೬೦ ಕೋಟಿ ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸಿರುತ್ತೀರಿ. ಎರಡು ಕೋಟಿ ಜನರಿಗೆ ಅವಕಾಶಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡತಕ್ಕಂಥ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಸರ್ಕಾರದ ಮೇಲೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಕೇವಲ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸದರೆ ಇದರಿಂದ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಿನ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮ ಚಿಂತನಾ ಚಿಲುಮೆಯೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಿದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಬಹಳ ಅನುಭವ ಉಳ್ಳವರು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ ಚಿಂತನಾ ಚಿಲುಮೆಯ ಅವಶ್ಯಕತೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಚಿಂತನಾ ಚಿಲುಮೆಯವರೂ ಕೂಡ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಬ್ಯಾಗ್ರಾಂಡ್ ನೋಡಿದರೂ ಎಸ್.ಸಿ.ಎಸ್.ಟಿ.ಗೆ ೬೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್‌ಗೆ ಉಳಿ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ವಾಸ್ತವಿಕಾಂಶವನ್ನು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೆಚ್ಚಿನ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಾನು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳು ಯಾವರೀತಿನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೊಡ್ಡಮೇಟೆಯವರು ಎಲ್ಲಾ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳಿಗೂ ಭೇಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ೧೯೭೮ನೇ ಇಸವಿ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ತಿಂಗಳು ಮಹಾತ್ಮ ಗಾಂಧಿ ಜಯಂತಿಯಂದು ಆಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಂಥ ದಿವಂಗತ ದೇವರಾಜ ಅರಸಾರವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೂ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ೨೪೨ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳನ್ನು ತೆರೆದರು. ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ದೃಢ ನಿರ್ಧಾರದ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಲೇಬೇಕು. ತಾವು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಾಂತರ ಜನರ ಮನಸ್ಸನ್ನು ನೋಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆ ರೀತಿ ಹುಡುಕಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದರಿಂದ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಜನರು ಬಹಳ ಬುದ್ಧಿವಂತರಿರುತ್ತಾರೆ. ಜನರಿಗೆ ಉಪಕಾರವಾಗುವಂಥ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡದೆಹೋದರೆ ಕ್ರಾಂತಿಯಾಗುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶವಾಗುತ್ತದೆ. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರವೇ ಇರಲಿ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಜನತೆಯ ಹಿತಾಸಕ್ತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕೆಂದು ಇಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರೆ ೨೫ ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೬.೪೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇವತ್ತು ೨೫ ಲಕ್ಷ ಜನರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇವಲ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಐದೇಟೆಪೈ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ? ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದಲಿಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಇಟ್ಟಿರುವುದು ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ. ಓದತಕ್ಕಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನು ಭಾವನೆ ಇದೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಉತ್ತೇಜನ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಳಕಳಿ ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಧರ್ಮಗಂಗಾೇ, ೨೫ ನಿಮಿಷ ಆಯಿತು. ಅರ್ಧ ತಾಸು ಮಾತನಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಇನ್ನು ಐದು ನಿಮಿಷ ಮಾತ್ರ ತಮಗೆ ಉಳಿದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಗಂಗಾ.—ಇನ್ನು ಹತ್ತು ನಿಮಿಷಗಳಲ್ಲಿ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ದೇವರಾಜ ಅರಸು ಅವರು ೧೯೭೩ರಲ್ಲಿ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಕಮಿಷನ್ ನೇಮಕಮಾಡಿದ್ದರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಹಾವನೂರು ಅವರು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಇಡೀ

ದೇಶದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕ್ರಾಂತಿಕಾರಕವಾದ ರಿಪೋರ್ಟ್, ತಮಗಿಲ್ಲ ಗೊತ್ತಿರಬಹುದು. ಅವರು ಬಹಳಷ್ಟು ಶ್ರಮವಹಿಸಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಪಂಗಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಲಂಕಷವಾಗಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಒಳ್ಳೆಯ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ವೆಂಕಟಸ್ವಾಮಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೂಡ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಜಾತಿಗಳು ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳಲಾಗುತ್ತಿದೆ. ಹಾವನೂರು ಕಮೀಷನ್ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಒಪ್ಪಿದ ಮೇಲೆ, ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ? ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರು. ಇವೊತ್ತು ಇದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ? ಯಾವಕರಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಉದ್ಯೋಗ ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುವ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಸ್ಥಾಪಿತವಾದ ಈ ಸಂಸ್ಥೆಗೆ ಕೇವಲ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ ಈ ನಿಗಮ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯಾಗುವುದು ಹೇಗೆ? ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಕವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಹಳ್ಳಿಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ, ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿ ರೈತರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ, ಕಾರ್ಮಿಕರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗತಕ್ಕಂಥ ಈ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಏನಿದೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಕೇವಲ ಐದು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಒದಗಿಸಿದರೆ, ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನೂ ಕೂಡ, ಆ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಉಪಯುಕ್ತವಾದ ಸಲಹೆ-ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಅನುಷ್ಠಾನಕ್ಕೆ ತರುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಎಲ್ಲದಕ್ಕಿಂತ ಮೊದಲು, ಈ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯಕ್ಕೆ ಬಂದು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ವಿಚಾರ ಮಾಡಿ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ಮೇಲೆ ಏನೊಂದು ದೌರ್ಜನ್ಯ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ತರಹದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೆ. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಪ್ರದೇಶಗಳು ಮತ್ತು ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಜರುಗಿದ ಘಟನೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ೨,೩೫೪ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಬುಕ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ನಾನು ಗೃಹಸಚಿವರಾದ ಶ್ರೀ ರಾಜಯ್ಯನವರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ತರುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವುಗಳಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಹತ್ತು ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಶಿಕ್ಷೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೩೨ರವರೆಗೆ ೩೨೨ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಹಂತದಲ್ಲಿರುವಂಥಾದ್ದು ೩೫೨ ಕೇಸ್‌ಗಳು. ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಕೇಸ್‌ಗಳು ೧,೩೧೦. ನಾನು ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ಏಕೆಂದರೆ ಅವರು ಗೃಹಪಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಏಕೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ವಿವರಗಳನ್ನು ತರಿಸಿ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಫರವಾಗಿ ವಾದ ಮಾಡುವ ವಕೀಲರು ಹೋಗಿಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ತರಹ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರು, ಹಿಂದುಳಿದ ಪಂಗಡಗಳ ಮೇಲೆ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮುಂದುವರಿದ ಜನಾಂಗದವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅತ್ಯಾಚಾರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಈ ಕೇಸ್‌ಗಳನ್ನು ಹಾಕಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಈ ಕೇಸ್‌ಗಳ ಪರಿಷ್ಕೃತಿ ಈ ರೀತಿ ಇದ್ದರೆ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಹೆಚ್ಚು ಮುತುವರ್ಜಿ ವಹಿಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇಂದಿನ ಇತರ ಎಲ್ಲಾ ಆಸೆಬಿ ಪೇಪರಗಳ ಜೊತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರದು ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇತ್ತು. ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಇದೆ ಎಂದು ನೋಡಿದಾಗ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ನಿನೆಯ ದಿವಸ ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ ಅವರು, ಹಿಂದೆ ಮಕ್ಕಳ ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪಾತೆಯ ಮಂತ್ರಿ ಯಾಗಿದ್ದವರು, ಬಹಳ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿದರು. ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಅವರು ಹೇಳಿದರೆ ಏನೆಂದರೆ, ಮಹಿಳೆ ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಒದಗಿಸಿಲ್ಲವೆಂದು. ಅಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ, ಅದು ೩೦ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿದೆ. ಸುಮಾರು ೨೨೩.೩೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಮುಖ್ಯ ಸೇವಿಕಾ, ಗ್ರಾಮಸೇವಿಕಾ ಬೇರೆಬೇರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇಲ್ಲವೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಈ ಹಣವನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಂಡಿಲ್ಲ. ಅದು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯವಲ್ಲ, ಆದರೆ ಇನ್ನೂ ಅವರು ಗಮನಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರೇಡ್-ಲೇವೆ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಮಹಿಳೆಯರ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಒದಗಿಸಿರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ ೨೨೩.೩೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು, ಈ ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ? ಇವೆಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡ ಇವತ್ತು ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಒಂದು

ಕಡೆಗೆ ಕಡಿಮೆ ಹಣ ಒದಗಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಎಲ್ಲಿ ಒದಗಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನೂ ಕೂಡ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ನನಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹಾಗೆಯೇ ಟ್ರೈಸಂ ಸ್ಕೀನಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಆಗಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಹಳ್ಳಿಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ್ತವವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಬೇಕು. ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಬಾರದು ಎಂಬ ವಾದ ಅಲ್ಲ. ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹಳ್ಳಿಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಪಟ್ಟಣ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲೇ ಟಾರ್ಜೆಟ್ ಫುಲ್‌ಫಿಲ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿ ೩೯.೦೧ ಲಕ್ಷ ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಈ ತರಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದ್ದರೆ, ಪ್ರಗತಿ ಎನ್ನುವುದು ಹೇಗೆ ಆಗಬೇಕು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸ್ವಲ್ಪ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ಕೊನೆಯದಾಗಿ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕಾಯರ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಏಳು ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ೧೯೮೨ರಲ್ಲಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿತ್ತು. ಅದಕ್ಕೆ ೫.೨೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪೈವೈಡ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಮೇಲೆ ೮೩-೮೪ರಲ್ಲಿ ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇತ್ತು. ಈ ಕಾಯರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಲಾಗಿತ್ತು. ಈ ಕಾಯರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಎಷ್ಟೆಷ್ಟು ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡ್ವಾನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಆಡಿಟರ್ ಜನರಲ್ ಅವರು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:

“For construction of work sheds in six centres in which these equipments were to be installed, the Department released funds to the extent of Rs. 1 lakh in March 1982 and Rs. 2.51 lakhs in March 1984. However, till July 1984 construction work has not been started in three centres and in one centre even the site was yet to be acquired. The work in the remaining two centres was in progress. Out of Rs. 3.51 lakhs withdrawn by the departmental officers during the years 1982-83 and 1983-84, Rs. 2.81 lakhs had remained unutilised even in July 1984.”

ಈ ತರಹದಿಂದ ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ನಿದರ್ಶನ ಸಾಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೇವಲ ತಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕು ಇಲ್ಲವೇ ತಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತ್ರ ಯೋಚನೆ ಮಾಡದೆ, ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಹಿರಿಯರಿದ್ದೀರಿ. ತಮ್ಮ ದೈವಂತಹ ಶಕ್ತಿಯನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವ ಕೆಲಸಗಳೂ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಹಿಂದೆ ಹಾವನೂರು ಕಮಿಷನ್‌ನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡಿದಾಗ ನಾನೂ ಕೂಡ ಅದರ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದ್ದೆ. ಈ ಬಂದು ಆಯೋಗದ ವರದಿಯ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ಇಪ್ಪತ್ತಿನದಿವಸ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಕೋಟಿ ಗಿಂತಲೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನರು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಂಥ ಜನರು ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರನ್ನು ಮೇಲೆ ತರಬೇಕಾದರೆ, ಈಗಿನ ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೇ ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜನರು ಇನ್ನೂ ಒಂದು ಗೂಡ್ಲಿ, ಅದಕಾರಣ ಇವರ ಒಂದು ಕೂಗು ತಮಗೆ ಕೇಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಭಾವನೆಯಿಂದ ಮೌನದವರೆದರೆ, ಅದು ಖಂಡಿತವಾಗಿಯೂ ತಪ್ಪಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಡಾ|| ಅಂಬೇಡ್ಕರ್ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಈ ಸಭೆಯ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

“How long shall we continue to deny equality in our social and economic life? If we continue to deny it for long, we will do so only by putting our political democracy in peril. We must remove this contradiction at

the earliest possible moment or else those who suffer from inequality will blow up the structure of political democracy which this Assembly has so laboriously built up".

With these few words, I conclude my speech. Thank you sir.

† ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಬೀಳಗಿ (ಬಾಡಗಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇಪ್ಪತ್ತಿನ ದಿವಸ ಮಾನ್ಯ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಂಡಿಸಿರುವಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ನನ್ನ ಅನುಮೋದನೆಯನ್ನು ನೀಡುತ್ತಾ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವು ಸಲಹೆ ಮತ್ತು ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ನೀಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇದಕ್ಕೂ ಪೂರ್ವದಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ ಎಂಬುದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಒಬ್ಬ ಶ್ರೀಮಂತ ಒಂದು ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ. ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಪರದೆ ಎಳೆಯುವವರನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬ ಮೇನೇಜರ್‌ನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ. ಕುರ್ಚಿ ಮತ್ತು ಮೇಜುಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಲು ಒಬ್ಬ ಮೇನೇಜರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದ. ಇಷ್ಟೆಲ್ಲಾ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ನಾಟಕ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತದೆ ಮತ್ತು ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನೆ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಆ ಶ್ರೀಮಂತ ತಿಳಿದುಕೊಂಡ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಆ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯ ನಾಟಕಗಳು ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲೇ ಇಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲವೆಂದರೆ, ಆ ಶ್ರೀಮಂತ ಬರೀ ಮೇನೇಜರ್‌ಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದನೇ ಹೊರತು, ಪಾತ್ರಧಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ನಾಟಕ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ನಾಟಕ ಕಂಪನಿಯ ತರಹವೇ ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರ ಪಕ್ಷಿತಿ ಆಗಿದೆ. ಈ ಮನೆಯ ಹಿರಿಯ ಸದಸ್ಯರಾದಂಥ ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್ ಅವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿವಹಿಸಿ ಬಲಯುತವಾದಂಥ ಚಳುವಳಿಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದವರು ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ ಅರಸ್ ಎಂದು ಏನು ಹೇಳಿದರು, ಅದನ್ನು ನಾನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಚಳುವಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಬಲ ಬಂದರೂ ಸಹ ಈ ಜನರ ಏಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಏಳಿಗೆಗಾಗಿ ಅನೇಕ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುವುದರ ಮೂಲಕ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಸಹ, ನನ್ನ ಒಂದು ಲೆಕ್ಕದ ಪ್ರಕಾರ ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಏಳಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಕರ್ನಾಟಕರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಕುಟುಂಬಗಳು ೧೦ ಲಕ್ಷದ ೬ ಸಾವಿರದಷ್ಟಿವೆ. ಅದೇ ಪ್ರಕಾರ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಕುಟುಂಬಗಳು ೨ ಲಕ್ಷದ ೮ ಸಾವಿರದಷ್ಟಿವೆ. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕುಟುಂಬಕ್ಕೂ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯಸರ್ಕಾರಗಳು ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳವರೆಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿವೆ. ಈ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ಈ ಜನಾಂಗದವರು ಅರ್ಥಿಕವಾಗಿ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮಾಜಿಕವಾಗಿ ಏನು ಒಂದು ಪ್ರಗತಿಯನ್ನು ಹೊಂದಿವೆ:ಕಾಗಿಸ್ತೋ, ಆ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಪ್ರಗತಿ ಹೊಂದಿಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ನಾವು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದು ದುರ್ದೈವದ ಸಂಗತಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕಾಗಿದೆ? ಈಗಿನ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇದಕ್ಕೆ ಮೂಲಕಾರಣ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ಸರ್ಕಾರದ ನಾನಾ ಇಲಾಖೆಗಳ ಪೈಕಿ ಅತಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ನಿರ್ಲಕ್ಷ್ಯಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದಂಥ ಇಲಾಖೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಎಂದು ಧೈರ್ಯವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು. ನಾನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆಂದರೆ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಲಾಖೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದು ಬೇರೊಂದು ಇಲಾಖೆಯೊಡನೆ ಜೋಡಿಸಿಕೊಂಡು ಬಂದಂಥ ಇಲಾಖೆ ಆಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಎರಡೂ ಇಲಾಖೆಗಳು ಯಾವ ರೀತಿ ಇವೆ ಎಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಬಲಿಷ್ಟ ರಾದಂಥ ಒಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಮತ್ತು ಯಾವ ರೀತಿಯಿಂದಲೂ ಬಲಿಷ್ಟರಲ್ಲದ ಹಾಗೂ ಅವಿದ್ಯಾಂತರರು ಇರುವಂತಹ ಮತ್ತೊಂದು ಗುಂಪಿನವರು ಒಂದು ಟ್ರೈನಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರವಾಸ ಮಾಡಿದಂತೆ ಇವೆ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಿಂಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ಎರಡು ಇಲಾಖೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಬ್ಬರು ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿ

† ಈ ಚಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಏನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ತಮ್ಮ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯವನ್ನು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಕೆಲಸಗಳಿಗೆ ವಿನಿಯೋಗಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ನನ್ನ ಸ್ವಂತ ಅನುಭವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಇಲ್ಲಿಗೆ ಬಂದು ಕುಳಿತಿರುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಪೈಕಿ ಕೂಡ 2-3 ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತ್ರ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನುಳಿದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೆಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟವರಾಗಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಬಂದೆ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನಿನ ಚೇರ್ಮನ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಎರಡು ಮೂರು ಸಲ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್‌ಗೆ ಫೋನ್ ಮಾಡಿ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಯವರು ಇದ್ದಾರೆಯೇ ಎಂದು ಕೇಳಿದಾಗ, ಅವರು ಕಾರ್ಮಿಕ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೊರತು, ಒಂದು ಸಲವಾದರೂ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆದಿದ್ದರೆ, ಡೈರೆಕ್ಟರೇಟ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಆಡಳಿತ ನಡೆದಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಇಲ್ಲಿಯೂ ಸಹ ಅಷ್ಟೇನೂ ತೃಪ್ತಿಕರವಾಗಿ ಕೆಲಸ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ.

೧೦-೧೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಈ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಇಷ್ಟೇ, ಈ ಎರಡು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟುಗಳು, ಎಂದರೆ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಮತ್ತು ಲೇಬರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಸೇರಿಸಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬಲಯುತವಾಗಿ ಹಾಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಚಟುವಟಿಕೆಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯವನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಚಟುವಟಿಕೆಗಳಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಲಿಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆ ಇಂದಿನಲ್ಲ ಅಥವಾ ನಿನೆಯಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸೇರವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದಾಗ ಮಾನ್ಯ ರಾಧೋಡ್‌ರವರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಸ್ವತಂತ್ರ ಇಲಾಖೆಯನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಬೇಡಿಕೆ ಇತ್ತು. ಮಾನ್ಯ ರಾಧೋಡ್‌ರವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಗಳನ್ನು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ನೇಮಿಸಿದ್ದರು. ಆ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ನಾನೂ ಒಬ್ಬ ಸದಸ್ಯನಾಗಿದೆ. ಅಂದಿನಿಂದ ಇಂದಿನವರೆಗೂ ನನ್ನ ಹಾಗೂ ಜನಗಳ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಈಡೇರಲಿಲ್ಲ. ಈ ಒಂದು ಖಾತೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗವಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸರಿಯಾದ ಹಾಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೊಂಡಿ ಎನ್ನುವ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಮೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬರುತ್ತಲೇ ಇದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಸರಿಯಾಗಿ ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗಗಳನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ಏಕೋ ಏನೋ ಮಾನ್ಯ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಸಹ ಈ ಕೆಲಸ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಡೈರೆಕ್ಟರು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಒಬ್ಬ ಸಹಾಯಕ ನಿರ್ದೇಶಕರು ಇದ್ದಾರೆ, 4-5 ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಡೈರೆಕ್ಟರುಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ, ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಇರುತ್ತಾರೆ ಇವರ ಕೈಕೆಳಗೆ ಕೆಲವೇ ಮಂದಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಇರುತ್ತದೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಇದು ಸೆಕೆಂಡ್ ಡಿವಿಷನ್ ಕ್ಲರ್ಕ್ ಗ್ರೇಡಿನ ಕೆಲಸ. ಈ ತರಹ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕಡಿಮೆ ಸಂಖ್ಯೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಅವರು ಸಮಾಜವನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಇವರ ಅಧಿಕಾರ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಏನು? ಇವರಿಗೆ ಕೆಲಸಗಳು ಎಷ್ಟು ಇವೆ? ಅದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗ ಇರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಯಾವುದೇ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಕೆಲಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ, ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರರವರಿಗೆ ಇರುತ್ತದೆ. ಇವರ ಕೈ ಕೆಳಗೆ ಶಿರಸ್ತೆದಾರರ ಅಧಿಕಾರ ಪಡೆದಿರುವ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರುತ್ತಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಇರುತ್ತಾನೆ. ಅವನು ಒಬ್ಬ ಛನೇ ದರ್ಜೆ ನೌಕರ ಎಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಅವನಿಗೆ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ನಾವು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೋಟ್ಯಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿರುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮತ್ತು ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರ ಕೊರತೆಯಿಂದ ಯಾವ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕೆಲಸಕಾರ್ಯಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿಲ್ಲ. ೧೯೮೦ ರಿಂದ ೧೯೮೩ರವರೆಗೆ ಅಂದರೆ 3

ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಹಾಗೆಯೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಕೆಲವು ಸ್ಥಳಗಳಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಣವು ಲಾಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಇದರಿಂದಾಗಿ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಮತ್ತು ಸಾಮೂಹಿಕವಾಗಿ ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕೈಗೆತ್ತಿಕೊಂಡು ಒಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಡಿ.ಆರ್.ಡಿ.ಎಸ್. ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರವು ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹೋದ ವರ್ಷ ಇಟ್ಟಿತ್ತು. ಈ ೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಕಾರ್ಯಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಕೇವಲ ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಈ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆಗೆ ಕಾರಣ ಎಂದರೆ ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇಲ್ಲದೇ ಇರುವುದೇ ಆಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಎಸ್.ಆರ್. ಬೊಮ್ಮಾಯಿಯವರು ಬಾಂಬೆ ಕರ್ನಾಟಕ ಪ್ರಾಂತ್ಯದಿಂದ ಬಂದವರು ಅವರಿಗೆ ಆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಗಳು ಕುಂಠಿತವಾಗಿವೆ ಎಂದು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಮತ್ತು ಒಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗದ ಜನರಿಗೆ ಇಂದಿನ ಸಮಯ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿಯ ಅನಾನುಕೂಲಗಳು ಆಗದಂತೆ ಸರಿಯಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಂಡು ಆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಯಶಸ್ವಿಯಾಗಿ ನಡೆದು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವಂತೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಮಾಡಬೇಕು. ಡಿವಿಷನ್ ಕಮಿಷನರ್ ಇರಲಿ, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರು ಇರಲಿ ಅಥವಾ ಯಾವುದೇ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಲಿ ಅವರು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳಬೇಕು. ಆದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಕುದುರೆ ಮೇಲೆ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳುವವನು ಒಬ್ಬ ಲಗಾಮು ಹಿಡಿದುಕೊಳ್ಳುವವನು ಒಬ್ಬ ಎನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಈ ಕಥೆ ಆಗಿದೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಡುವ ಕೋಟಾಂತ್ರೆ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಹಣ ಸರಿಯಾಗಿ ವೆಚ್ಚವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಬಹುದು. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ, ನಾನು ಸಣ್ಣ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವಾಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸೆಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಆಗಲೂ ಇದ್ದವು. ಆಗ ನಾನು ವಸತಿಗಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಲಿನ ವಾರ್ಡನ್‌ರವರು ನನಗೆ ರೂಮನ್ನು ಕೊಡಲೇ ಇಲ್ಲ. ರೂಮುಗಳು ಖಾಲಿ ಇದ್ದವು. ಆದರೂ ಅವರು ನನಗೆ ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಆಗ ನಾನು ಡೈರೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಕಾಗದ ಬರೆದು ನನಗೆ ರೂಮು ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ತಿಳಿಸಿದೆ. ನಾನು ಕಾಗದ ಬರೆದು ೭ ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರರಿಂದ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರ ಬಂತು. ಅದರಲ್ಲಿ, ಈ ಕೊಡಲೇ ಇವರಿಗೆ ರೂಮನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರು. ಕಾಗದ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನವರು ಎಲ್ಲೋ ಇದ್ದ ನನ್ನನ್ನು ಹುಡುಕಿ ರೂಮಿನ ಸೌಲಭ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಈಗಲೂ ಸಹ ಅನೇಕ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸೆಟ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಸಿಗದೆ ಇರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಯಾರು ಮೇಲಾಧಿರಗಳಿಗೆ ತಿಳಿಸುತ್ತಿಲ್ಲ. ಹೀಗಾಗಿ ಅವರುಗಳಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಅನುಕೂಲಗಳು ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲವಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಓದುತ್ತಿರುವ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಹಣ ಸರಿಯಾದ ಸಮಯಕ್ಕೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟುವುದಿಲ್ಲ. ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಶಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದವರು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಅಪ್ಪಿಕೇಷನ್ ಫಾರಂಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಭರ್ತಿ ಮಾಡದೇ ಹಾಗೆ ಕಳುಹಿಸುವುದರಿಂದಲೂ ಬಡಹಣ್ಣು ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಲಾಭ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯವೂ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮವನ್ನು ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಅರ್ಜಿಗಳನ್ನು ಸರಿಯಾದ ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿಲ್ಲವಾದ ಕಾರಣ, ಎಷ್ಟೋ ಅರ್ಜಿಗಳು ಲಾಭ್ಯವಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟೋ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತೊಂದರೆಯಾದ ಉದಾಹರಣೆಗಳು ಇವೆ. ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಕಾರಣಗಳನ್ನು ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೮೦-೮೧ರ ವರೆಗೆ ಸುಮಾರು ೪೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಖರ್ಚಾಗದೆ ಲಾಭ್ಯವಾಗಿದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ನಾನು ಕೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಾವು ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಜರುಗಿಸಲಾಗಿದೆ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಏನಾದರೂ ಭಯ ಇದೆಯೇ? ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಅನಾನುಕೂಲತೆಗಳೂ ಇರಬಹುದು. ಅದನ್ನೂ ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಡಿ.ಸಿ.ಯವರನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ. ಅವರಿಗೆ ನೂರಾರು ಕೆಲಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ನೂರಾರು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ನೂರಾರು ಮಿಷಿನ್‌ಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅವುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅನೇಕ ಸಾಮಾಜಿಕ, ಶೈಕ್ಷಣಿಕ, ರಾಜಕೀಯ ಕಾರ್ಯಗಳು ಇರುತ್ತವೆ. ಅಂಥದ್ದರಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ, ಬಡವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಅದರ

ಸಲುವಾಗಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಮಯ ಮತ್ತು ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಮನಸ್ಸು ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಕಾರಣಕ್ಕಾಗಿ ಏನಾದರೂ ವಿಚಾರಗದೇ ಹಣ ಉಳಿದರೆ, ಅಂತಹ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಯಾವ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ? ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಯಾರೂ ಮಾಡದಿದ್ದರೆ, ಏಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಇಂತಹ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೇ ಇದೆ. ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳಲು ಎಲ್ಲಿದೆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ? ಹಾಗೆಯೇ ಮತ್ತೊಂದು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಪ್ರಾನ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಿಂಗ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಎಂದರೆ, ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಎನ್ನುವಂತಹ ಯೋಜನೆ ಮೂಲತಃ ತಪ್ಪಾಗಿದೆ. ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಎನ್ನುವಂತಹ ಯೋಜನೆಯ ಹಣವನ್ನು 90 ಖಾತೆಗಳಲ್ಲಿ ಹರಿದು ಹಂಚಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯೂ.ಡಿ.ಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಮೈಸೂರು ಇರಿಗೇಷನ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಬಾಡಿಯ ಮತ್ತು ಗ್ರಾಮೋದ್ಯೋಗ ಮಂಡಳಿಯರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಫಿಷರೀಸ್‌ನವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಹಾರಿಕ್ಯುಲರ್‌ನವರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೀಗೆ ಹಲವಾರು ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಯೋಜನೆ ಕಾರ್ಯಗತವಾಗುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇವರು ತಮ್ಮದೇ ಆದ ಇಲಾಖೆಯ ಸಂಗಡ ಇದನ್ನೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೀಗಾಗಿ ಈ ಹಣ ಅನೇಕ ಕಡೆ ವಿಚಾರಗದೇ ಉಳಿದಿದೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಈ ವಿಚಾರಿಗಿರುವ ಹಣವೂ ಕೂಡಾ ಸರಿಯಾಗಿ ಆಗಿಲ್ಲ. ಯಾವ ಜನರಿಗೆ ಅದು ಮುಟ್ಟಬೇಕಾಗಿತ್ತೋ ಅವರಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇವರು ಗಡಿಬಡಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನನ್ನ ಸೂಚನೆ ಏನೆಂದರೆ ಈ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಹಣ ಏನಿದೆ, ಆ ಹಣವನ್ನು ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಿಂದ ತಕ್ಕಂತಹ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಇವರ ಕಡೆಗೆ ಇಟ್ಟು, ಈ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಪ್ರತಿಯೊಂದೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಈ ಜನಾಂಗಗಳು ಉದ್ಧಾರವಾಗುವ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ, ಆ ಯೋಜನೆಗಳ ಮಂಜೂರಿಗಾಗಿ ಇಲ್ಲಿ ಕಳುಹಿಸಿರುವ ಹಣವನ್ನು ಪಡೆದರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೂ ಒಂದು ಅಧಿಕಾರ ಬರುತ್ತದೆ. ಆ ಯೋಜನೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಯೂ ಅವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಇದನ್ನು ತಮಿಳುನಾಡಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಿಂದ ಅವರ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚೀಫ್ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಿಳಿಗಳಿಗೆ ಒಂದು ಸಾರಿ ಸಮಿತಿಯ ಸಭೆ ಸೇರಿ ತೀರ್ಮಾನ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಗ್ರಾಮ ಮಟ್ಟದಿಂದ ಮಟ್ಟದಿಂದ ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದಿಂದ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂತಹ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾನು ಸ್ವತಃ ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಆ ಯೋಜನೆ ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಾ ಇದೆ, ಜನಗಳಿಗೆ ಮುಟ್ಟುತ್ತಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ದುರ್ದೈವ ದಿಂದಾಗಿ ಆ ಯೋಜನೆಯು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ತರಹ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ ಈ ಹಣವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುವುದು ವರ್ಥವಾದಂತಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪಂಗಡಗಳವರಿಗೆ ಇಷ್ಟೊಂದು ಹಣವನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡಬಹುದೇ ಏನಹ ಇದರಿಂದ ಆ ಜನರ ಉದ್ಧಾರ ಆಗಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೊಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿರುವುದು ಏನೆಂದರೆ ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಿಂತ, ನಮ್ಮ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳು ಏನಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, 90 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರು ಪಾವರ್ಟಿ ಲೈನ್ ಕೆಳಗೆ ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ತರಬೇಕು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಇವೊತ್ತು ಲಿಂಗ ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನವರ ಧನ ಸಹಾಯ ಹೋಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. 32 ಸಾವಿರ ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಸಾಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟ ಕೂಡಲೇ ಅವರು ಉದ್ಧಾರವಾದರು ಎಂದು ಇವರು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದುದರಿಂದ ಎಷ್ಟು ಜನ ಪಾವರ್ಟಿ ಲೈನ್ ಮೇಲೆ ಬಂದರು ಎಂದು ಟಾರ್ಗಟ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಯೋಜನೆ ಏನಿದೆ ಅಲ್ಲಿ ತಪ್ಪಿದೆ. ಅಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿ ಸಿಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೆ ರಿಸರ್ವ್ ಓರಿಯಂಟೆಡ್ ಯೋಜನೆಯೊಂದನ್ನು ಹಾಕಿ ಆ ಒಂದು ಪ್ರಮಾಣವನ್ನು ಸರಕಾರದವರು ಪಡೆದರೆ, ಆ ಪ್ರಾಂಟೇಜ್ ಬಹಳ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಆ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಜನಾಂಗದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಆಡಳಿತ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ವರ್ಗ ಏನಿದೆ, ಅದನ್ನು ಬದಲು ಮಾಡಬೇಕು. ಆ ಖಾತೆಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಯ ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಂದಮೇಲೆ ಒಂದು ಯೋಜನೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ತಯಾರು

ಮಾಡಿ ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಬ್ಬ ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಗ್ರೇಡ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಕ್ಲಾಸ್ ಟು ಮಾಡಬೇಕು, ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿನ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಏಳು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಬೇಕು ಹಾಗೆಯೇ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಈಗ ಇರುವವರು ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಕ್ಲಾಸ್ ಒನ್ ನವನ್ನು ಹಾಕಬೇಕು ಎಂದು ಇದೆ. ಈ ತೆರನಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಬೇಡಿಕೆ ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಅದು ಆರ್ಥಿಕ ಇಲಾಖೆಯಿಂದಲೂ ಪಾಸ್ ಆಗದೆ, ಆದರೂ ದುರ್ದೈವ ದಿಂದ ಈವರೆಗೂ ಅದು ಕೈಗೂಡ ತ್ಯಾ ಇಲ್ಲ. ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ನಮ್ಮ ಸಮಾಜ ಕಾರ್ಯಕರ್ತರು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಈ ಸದನದ ಸಮಿತಿಯೊಳವರೂ ಸಹಿತ ೧೯೭೨-೭೩ರಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಆಡಳಿತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ, ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ವ್ಯತ್ಯಾಸ ಆಗಬೇಕು, ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ಣವಾದ ಅಧಿಕಾರವಿರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇರಬೇಕು, ಅಂದರೆ ಮಾತ್ರ ಕಾರ್ಯ ನಿರ್ವಹಿಸಲು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ೧೯೮೨-೮೩ರ ಸಮಿತಿಯೂ ಮಾಡಿದೆ ಅಲ್ಲದೇ ೧೯೮೩-೮೪ರ ಸಮಿತಿಯೂ ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದೆ. ಆದರೂ ಇದುವರೆಗೂ ಅದು ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಮ್ಮ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ವತಿಯಿಂದ ಪಿ.ಟಿ.ಪಿ.ಜಿ.ಟಿ ಜನಾಂಗಿಕ ಸಮ್ಮೇಳನ ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ನಡೆದಾಗ ಅಲ್ಲಿಯೂ ಸಹಿತ ಇದೇ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಪಾತೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಸಬೇಕು. ಈಗ ಅದು ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಇಲ್ಲ. ಎಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿಯೂ ಅದು ಬೆಳೆದು ಬಿರಬೇಕು. ಹೋಬಳಿ ಮಟ್ಟದವರೆಗೂ ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ ಇರಬೇಕು ಅಲ್ಲದೇ ಅವರಿಗೆ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ ಸರ್ವೆ ಕೊಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಒಂದು ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡಿದರು ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ, ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಮಿಷನರವರು ಸಹ ಈ ಒಂದು ಬೇಡಿಕೆಗೆ ಒಪ್ಪಿದ್ದಾರೆ. ಪ್ರಾಂತ್ಯ ಕಮಿಷನರವರು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕ್ಲಾಸ್ ಒನ್ ಮಾಡಿ ಎಂಬ ರಾಜ್ಯದ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಗೌರ್ನಮೆಂಟ್ ಆಫ್ ಇಂಡಿಯಾದವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. "Component grants may be planned by Administration." ಎಂದು ಅದರ ಅರ್ಥ, ೧೫೦ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಂಪೋನೆಂಟ್ ಎಂದು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ನಮ್ಮ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಅದು ಬರುತ್ತಿದೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಮ್ಮ ಸರಕಾರದವರು ಸಿಬ್ಬಂದಿವರ್ಗದವರ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬಹುದು. ಅದರ ಭಾರ ಸರಕಾರದ ಮೇಲೆ ಏನೂ ಹೆಚ್ಚು ಬೀಳುವುದಿಲ್ಲ. ಆ ತರಹದ ಒಂದು ಹಾಕಾಸಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ. ಈ ತರಹ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಏಕೋ ಏನೋ ಯಾರಿಗೆ ಅಡ್ಡಿ ಆತಂಕ ಬರುತ್ತದೋ ಏನೋ ಎಂದು ಈ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಆಗುತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತು, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅಂಬೇಡ್ಕರವರು ಹೇಳಿದರು, ಘಟನೆ ಚಾಲನೆಯಲ್ಲಿ ಬರುವಾಗ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಅವರು ಹೇಳಿದರು, "On 26-1-1950, we will have political equality and inequality in Social and Economic life. If this contradiction is not eradicated as soon as possible, the affluent people from these economic and social lives will flout the political equality." ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ನಮಗೆ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ ಬಂತು, ಏನು ಬಂತು? ನಮಗೆ ನಾಲ್ಕಾರು ಜನರಿಗೆ ರಿಸರ್ವ್ ಸೀಟು ಸಿಕ್ಕಿತು ಜನರಿಗೆ ಒಟ್ಟು ಹಾಕಲಿಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರ ಬಂತು. ಆದರೆ ಈ ಇಕ್ಕಿಲಿಟಿ ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಉಳಿಯಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯ? ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ನಮಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗಿದೆ? ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಆ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಸುಧಾರಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಅವರ ಮಟ್ಟವನ್ನು ಮೇಲೆತ್ತದೇ ಹೋದರೆ, ಈ ರಾಜಕೀಯ ಸಮಾನತೆ ಎನ್ನುವುದಕ್ಕೆ ಏನೂ ಅರ್ಥ ಇಲ್ಲ. ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ವರ್ಗದಲ್ಲಿ ಪರ್ಮೆಂಟ್ ಸಮ್ಪದ ಜನರು ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಪಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೭೫ ಪರ್ಮೆಂಟ್ ಸಮ್ಪದ ಜನರು ಕೃಷಿ ಕಾರ್ಮಿಕರು. ೨೫ ಪರ್ಮೆಂಟ್ ಸಮ್ಪದ ಜನ ಸ್ವಲ್ಪ ಜಮೀನನ್ನು ಹೊಂದಿರುವವರು, ಅಂದರೆ ಸಣ್ಣ ರೈತರು, ಅವರು ಮೂಲವಾಗಿ ರೈತರು. ಇಷ್ಟೊಂದು ಜನರನ್ನು ನಾವು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು, ಈ ಜನರ ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ತಾವು ಎಮ್ಮೆ, ಹಸೆ, ಕುರಿ ಕೋಳಿ, ಹಂದಿ ಇವುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಮಾತ್ರಕ್ಕೆ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಮೋಸ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುತ್ತಿದೆ. ದಳ್ಳಾಳಿಗಳಿಗೆ ಇದರಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿದೆಯೆ? ಏನಹ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಯಾರಿಗೆ ಸಾಲಭ್ಯ ಸಿಗಬೇಕೋ ಅವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ ನಾನು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ನಿಗಮದ ಅಧ್ಯಕ್ಷನಾಗಿದ್ದಾಗ ಸುಮಾರು ೧೦ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡಿ ಆ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಆ ೧೦ ಯೋಜನೆ

ಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರದವರು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ಒನೇ ಪಂಚವಾರ್ಷಿಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸುವ ಒಂದು ಪ್ರಯತ್ನ ಸಹ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ನಾನು ಸೂಚನೆ ಮಾಡುವುದೇನೆಂದರೆ ಈ ಯೋಜನೆಗಳಿಂದ ಈ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಪರ್ಮಾನೆಂಟಾಗಿ ಆದಾಯ ಬರುವಂತಾಗಿರಬೇಕು. ಬರೀ ನಾವು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ರೂಪಿಸುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಾಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೨೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್ ಒಲ್ಲರ್ಸ್ ಈ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಯಾರಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೀರಾವರಿ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಜಮೀನು ಇಲ್ಲವೋ ಸಿರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಜಮೀನನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಲ್ಯಾಂಡ್ ರಿಫಾರ್ಮ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಜಮೀನು ಹಂಚಿಕೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚು ಜಮೀನು ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಜಮೀನನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮತ್ತೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಅಪ್ಪ ಮಧ್ಯೆ ಕ್ರಾಸ್ ಮಾಡಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಸ್. ಬಿಳಗಿ.—ಈ ಜನರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಭೂಮಿ ಮತ್ತು ನೀರಿನ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ಇವರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಆರ್ಥಿಕ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ತಮ್ಮ ಉಪಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ. ಎಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ತಾವು ಈ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅವರು ಮೇಲೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ಭೂಮಿ, ಸರಿಯಾದ ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮತ್ತು ಉತ್ತಮವಾದಂಥ ಬೀಜದ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಾಗ ಮಾತ್ರ ಅವರು ಮೇಲೆಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ. ಆಗ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಅರಬೇಡ್ವರ್ತರವರು ಹೇಳಿದಂತಹ ಮಾತು ಸತ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಸಹ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇನೆಂದರೆ ಈ ಜನ ಉದ್ಧಾರವಾಗಬೇಕಾದರೆ ಅವರಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಬೇಕು, ಇದರಿಂದ ಅವರು ಎನ್‌ಲೈಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಆಗಿ ಆರ್ಗನೈಜ್ ಆಗುತ್ತಾರೆ ಈ ಜನರ ಉದ್ಧಾರವಾಗುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ಅನೇಕ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ಹಾಕಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಎಂದರೆ ಡೈವಿಂಗ್ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದು. ಒಂದೆ ಮಾನ್ಯ ಪ್ರಕಾಶ್‌ರವರು ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದೆ. ಸುಮಾರು ೭೫ ಜನ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಈ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು. ಆ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅವರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡುವುದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವೆಮೆಂಟ್ ಪಂಪ್ ಕೆಟ್ಟು ಹೋದರೆ ಅವುಗಳನ್ನು ರಿಪೇರಿ ಮಾಡುವವರೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಜನರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರದ ಪತಿಯಿಂದ ಈ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡಿ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಟೈಲರಿಂಗ್, ಮೆಕ್ಯಾನಿಕ್, ಇತ್ಯಾದಿ ವಿಷಯಗಳಲ್ಲಿ ತಾವು ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅವರಿಗೆ ಇನ್‌ಕಮ್ ಜನರೇಟ್ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಂತೆ ಆಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೧-೮೨ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಪ್ರೋಪಗಾಂಡ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಮಾಡಿ ಆ ಮುಖಾಂತರ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳು ಮತ್ತು ಮೆಷನರಿಯನ್ನು ಖರೀದಿ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಆ ಪ್ರೋಪಗಾಂಡ್ ಸೆಕ್ಷನ್ ಅನ್ನು ತಾವು ಈಗ ಕ್ಯಾನ್ಸಲ್ ಮಾಡಿ ಆ ಎಲ್ಲಾ ವ್ಯಾನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾರ್ಕೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ವಿನಂತಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಏನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳು ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಸಚಿವರು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಬೇಕು. ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಆ ರೀತಿಯ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವ ಇಲ್ಲ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡುವುದು ವಿಂಗ್ ತೆರೆಯಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆ ತಾವು ಪ್ರಚಾರವನ್ನು ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕು. ರಾಜ್ಯ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಸಲಹಾ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ತಾವು ನೇಮಕ ಮಾಡಿ ಹಾಕ್ಯೂಸ್‌ಗಳ ಮುಖಾಂತರ ಪ್ರಚಾರ ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಕೆಲವು ಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಈ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಅಧಿಕಾರಿಗಳಲ್ಲಿ ಕಮಿಟ್ ಮೆಂಟ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಅದು ನೂರಕ್ಕೆ ನೂರು ಪಾಲು ನಿಜ. ಸಾಮಾನ್ಯವಾಗಿ ಯಾರಾದರೂ ಒಬ್ಬ ಐ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಮರ್ಗೇಷ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರನ್ನು ಡಿಗ್ರೇಡ್ ಮಾಡಿದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಅವರು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ಯಾರೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಆಗಬಹುದು ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯದರ್ಶಿಗಳಾಗಬಹುದು ಕೆ.ಎ.ಎಸ್. ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಇರಬಹುದು ಇವರು ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿಯೇ ಇದ್ದು ಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಅನುಭವವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಂಡಿರುವವರನ್ನು ತಾವು ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಅಥವಾ ಕಾರ್ಯ

ದರ್ಗಳನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ಈ ಜನರ ವಾದವನ್ನು ಕಮಿಟಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಪುಮನ್ಸ್ ವೆಲ್ವೇರ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದರೆ ಅವರು ನಮ್ಮ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿದ್ದರು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಬುದ್ಧಿವಂತರು. ಅವರು ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರೇ ಇದರಲ್ಲಿ ಏನೂ ಅಭ್ಯಂತರವಿಲ್ಲ. ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಅವರು ಇಲ್ಲಿಯ ಆಡಳಿತವೈಖರಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬರು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಆಸಕ್ತಿ ಹೊಸಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಈ ಜನರಿಗಾಗಿ ಕೋಟಾಂತರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದರೂ ನಿರೀಕ್ಷಿತ ಫಲ ದೊರೆತಂತಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನೀನು ಹೆಗ್ಗಿರಿಯೋ ಹಾಗೆ ಇರೋ ಸಿದ್ಧೇಶ ಎಂದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಗಮನಹರಿಸಿ ಸೂಕ್ತ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ (ಗುರುಮಿಠಕಲ್).—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಪ್ರಥಮತಃ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿರುವುದರ ಜೊತೆಗೆ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಸಹ ಸೇರಿಸಿ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಲು ಕಾಲಾವಕಾಶವಿಲ್ಲವೇ ಇದ್ದರೂ ಸಹ ತಾವು ದೊಡ್ಡ ಮನಸ್ಸು ಮಾಡಿ ಇನ್ನು ಒಂದೆರಡು ಗಂಟೆ ಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ನಾನು ತಮಗೆ ವಂದಿಸುತ್ತೇನೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಹೆಚ್ಚು ಚರ್ಚೆ ಚೆಲ್ಲುವುದಕ್ಕೆ ಕಾಲಾವಕಾಶವಿದ್ದರೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಆದರೆ ಕಾರಣಾಂತರಗಳಿಂದ ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಅವಕಾಶ ಸಿಗಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.—ತಾವು ನೇರವಾಗಿ ವಿಷಯಕ್ಕೆ ಬನ್ನಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಕಾರಣ ಇವೊತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೮೦ ಪರ್ಸೆಂಟನಷ್ಟು ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಇವು ಎಂದರೆ ಅದು ತಪ್ಪಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಂಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟಿದ್ದರೂ ಕೂಡ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಈ ಜನರ ಏಳಿಗೆಯಾಗಿದೆ. ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಿದೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ತಾವು ತಮ್ಮ ಪರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ತಮ್ಮ ಪರದಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ನನಗನಿಸುತ್ತದೆ ತಮ್ಮ ಪರ್ಪಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ನೋಡಿದರೆ ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಎಷ್ಟಿದೆ ಎಂದು. ತಮ್ಮ ಈ ಪರ್ಪಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿಸುವುದಕ್ಕೂ ಸಹ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಇದೆಯೋ ಏನೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ತಾವು ಪರ್ಪಾರ್ಮೆನ್ಸ್ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕಾಪಿ ಮಾಡಿಸಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದರಲ್ಲಿ ಟೇಬಲ್ ಒಂದು ಟೇಬಲ್ ಎರಡು ಹುಡುಕಬೇಕಾದರೆ ಆ ಕಡೆಯಿಂದ ಈ ಕಡೆಗೆ ಈ ಕಡೆಯಿಂದ ಆ ಕಡೆಗೆ ತಿರುವಿ ನೋಡಬೇಕು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಎ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲರು ಇದ್ದಾರೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಅವರಿಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೆ ಎನ್ನುವ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದರೆ ಅವರು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬಾರದು.

೧೦-೩೦ ಎ. ಎಂ.

ಈ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಅಭಿಮಾನ ಇಲ್ಲ ಅಥವಾ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಕಳಕಳಿ ಇಲ್ಲ ಎಂಬುದನ್ನು ಇದು ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಸುಮಾರು ೮೦ ರಿಂದ ೮೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಖಾತೆ ಇದಾಗಿದ್ದರೂ ಕೂಡಾ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾದ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ, ವ್ಯವಸ್ಥಿತವಾಗಿ ಅದು ಕಾರ್ಯಗತ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲರ ಮೇಲಿದೆ. ತಾವು ತಮ್ಮ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಈ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರವರು ಈ ಜನಾಂಗದ ಕಲ್ಯಾಣ

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಕ್ಯಾ ಗಿ ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆಗಳಿಗಿಂತ ರೂ ಕೂಡಾ, ಅದು ಡಿ. ಸಿ. ಮುಖಾಂತರ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಆಗುವುದೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದರೆ ಈ ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ಗೆ ಸಮಯ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ಲಾ ಆರ್ಡರ್ ಆರ್ಡರ್ ಪ್ರಾಬಲ್ಯ ಆಗಿರಲಿ ೨೦ ಅಂಶಗಳ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ, ಇನ್ನಿತರ ಕರ್ನಾಟಕ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಮ್ ಎಂದು ತಾವು ಏನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಆ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗಳು ಅಲ್ಲದೆ, ಜಪಲ್ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್, ಇದ್ದು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್‌ರವರಿಗೆ ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಗುಡ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟು ಅದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಅವರ ಕೈಯಿಂದ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೀನಿಯರ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಒನ್ ಆಫೀಸರ್ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕಾಗಿಯೇ ಇಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಈಗ ಜೂನಿಯರ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಒನ್ ಆಫೀಸರ್ ಇರಬಹುದೆಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಯಾವರೀತಿ ರೆವಿನ್ಯೂನಲ್ಲಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಡೆಪ್ಯೂಟಿ ಕಮಿಷನರ್ ಇದ್ದಾರೆ, ಅೀ ರೀತಿ ಯಾಗಿ ಈ ಎಲ್ಲವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕಾದರೆ, ಸಮರ್ಥವಾದ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕಮಾಡಿ, ಅವನಿಗೆ ಸಂಪೂರ್ಣವಾದ ಅಧಿಕಾರ ಕೊಟ್ಟು, ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅದನ್ನು ಅವರು ನೋಡಿದಾಗ ಮಾತ್ರ ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ, ಸದುಪಯೋಗ ವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ದುರುಪಯೋಗ ವಾಗುತ್ತಿದೆಯೋ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನೋಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಸಮಂಥಪಟ್ಟ ಈಗಿರುವ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ತಮಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮುಖಾಂತರವಾಗಲೀ ಅನೇಕ ಶಾಸಕರ ಮುಖಾಂತರವಾಗಲೀ ನಿಮಗೆ ಸರಬರಾಜು ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪ್ಲೇಂಟ್ಸ್ ಬಂದಿರಬಹುದು. ಅವರು ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅನೇಕ ಕಡೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇವೆ. ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳೇನಿವೆ, ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಏನಿವೆ, ಆರ್ಥನೇಜ್ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಏನಿವೆ, ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು ಎಂದು ಏನು ಕರೆಯುತ್ತೀರಿ, ಇವುಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆಯೇ ಎಂದು ನೋಡತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗೆ ತಾವು ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ತಮ್ಮ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಮ್ಸ್ ಏನಿವೆ, ತಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳನ್ನು ತಾವು ರೆವ್ಯೂ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಾ? ರೆವ್ಯೂ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ ತಪ್ಪಿತನ ರ ಮೇಲೆಯಾವ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತಾವು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ನನ್ನ ಈ ಸದನದ ಮುಂದಿಡಿ ಅಥವಾ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಾದರೂ ಹೇಳಿ? ನಾನು ೧೯ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ, ಇಷ್ಟು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿನ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಸೆಟ್‌ಅಪ್ ಆಗಲೀ, ಯೋಜನೆಗಳನ್ನಾಗಲೀ ರೆವ್ಯೂ ಮಾಡಿರುತ್ತೇನೆ, ಅದು ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ಪಾನ್ಸರ್ಡ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಇರಬಹುದು, ಸ್ಟೇಟ್ ಯೋಜನೆ ಇರಬಹುದು, ಪ್ರಾನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ನಾನ್ ಪ್ರಾನ್ ಸ್ಕೀಮ್ ಇರಬಹುದು, ಯಾವುದೇ ಯೋಜನೆ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡಾ ಈ ಯೋಜನೆಗಳನ್ನು ತಾವು ಜಿಲ್ಲಾ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋಗಿ ರೆವ್ಯೂ ಮಾಡಿದಂಥಾದ್ದು ಎಷ್ಟು, ಅದರಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಪ್ ಏನಿವೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿದಿದೆ ಎನ್ನತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಅವರನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಎಂದು ಕರೆಯಬಹುದು. ಈಗ ತಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಎರಡು ಎಂದು ಏನು ತಾವು ಹೇಳಿರುತ್ತೀರಿ. ಅದರಲ್ಲಿ,

“At Taluk level, the Block Development Officers are incharge of the implementation of Schemes/Programmes of Sch.Castes/Sch. Tribes Welfare Department. One Sch. Castes/Sch. Tribes Welfare Inspector of the Department is attached to each Block to assist the Block Development Officer in the implementation of Sch. Castes/Sch. Tribes Welfare Schemes.”

ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಕ್ಲಾರಿಫೈ ಮಾಡಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಹೋಬಳಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಇದೆ. ಅವರು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕಡೆ ಹೋಗಿ ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ವ ವಸ್ತೆ ಇಲ್ಲ. ಏನೋ ಸುಮ್ಮನೆ ಬಿ. ಡಿ. ಒ. ಆಫೀಸರ್‌ಗೆ ಹೋಗುವುದು ಅಂಟೆಂಡೆನ್ಸ್ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರಾರ್‌ನಲ್ಲಿ ಹಾಜರಿ ಹಾಕುವುದು, ಸಿಗ್ನೇಚರ್ ಮಾಡಿ ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಟಿವ್ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ವಿಸಿಟ್‌ಕೊಟ್ಟು, ಅಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಊಟ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ, ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಸವಲತ್ತುಗಳು ಮೆಟ್ಟುಪ್ರತಿಯೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂಬ ರಿಪೋರ್ಟನ್ನು ಏನಾದರೂ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರ್‌ಗಳು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ.

ದ್ರಾರೆಯೇ ? ರಿಪೋರ್ಟ್ ತರಿಸಿಕೊಂಡು ಎಷ್ಟುಕಡೆ ಮಿಸ್‌ಯೂಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದು ತಮ್ಮ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಿದೆಯೇ ? ಹೀಗೆ ಪ್ರತಿಫಲಿತದಲ್ಲಿ ನಡೆದಿದೆ. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದರೆ ಹೀಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಈ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್, ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಹ್ಯಾಲ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಂದು ಹೆಸರಿಟ್ಟರೆ ಅದು ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದಕ್ಕೆ ಇದೊಂದು ಕೆಲೆ ಬಿಟ್ಟರೆ ಬೇರೆ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲವೇ ಇಲ್ಲ. ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಕಡಿಮೆ ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ, ಇದೊಂದು ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದೂ ಕೂಡಾ ಎಷ್ಟು ಹಣಮಿಸ್‌ಯೂಸ್ ಆಗುತ್ತಿದೆ, ಎಷ್ಟು ಹಣ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಂದ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾದ್ದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕಂಥ ಕಾರ್ಯವನ್ನೂ ಕೂಡಾ ನೀವು ಇವೆತ್ತು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ತಮ್ಮನ್ನು ಆಪಾದಿಸ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ, ತಾವು ಇದರ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿಯನ್ನು ವಹಿಸಿಲ್ಲ. ತಾವು ನಾರಾಜ್ ಆಗಿದ್ದೀರೋ ಏನೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ರೆವಿನ್ಯೂ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಿಟ್ಟು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಬಂದುನಾರಾಜ್ ಆಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ನಾರಾಜ್‌ನಿಂದ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥ ಬಡವರು ಸಾಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಶಿಕ್ಷೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿ, ತಾವು ಆ ಸಮಾಜದಿಂದ ಬಂದವರು. ಹೆಚ್ಚಿನ ಕಳಕಳಿ ನಿಮಗೆ ಬೇಕು. ಇವೊತ್ತು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡಾ ತಮಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಫೈನಾನ್ಸ್ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಇದರೂ ಕೂಡಾ ಇವೊತ್ತಿನದಿವನ ತಾವು ಬಹಳ ಹಣವನ್ನು ಈ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿಗೆ, ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದರಲ್ಲಿ, ತಾವು ಬಹಳ ದುರ್ಬಲರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ವೀಕ್ ಆಗಿದ್ದೀರಿ, ಶಕ್ತಿ ಹೀನರಾಗಿದ್ದೀರಿ, ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಹಣ ಕೇಳತಕ್ಕಂಥ ಶಕ್ತಿ ಇಲ್ಲವೋ, ಅಥವಾ ಅದರ ಬಳಿ ಹೋಗಿ ಜಗಳ ಆಡತಕ್ಕಂಥ ತಾಖತ್ತಿಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಏತಕ್ಕಂದರೆ ನಿಮ್ಮ ಬಡೆಟ್ ನೋಡಿದರೆ, ತಾವು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವೆಗ್ ಗತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ತಾವು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಇಂತಹ ಪೋರ್ಟ್‌ಫೋಲಿಯೋ ತಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಇಂತಹ ಬಾಣ ವಹಿಸಿದ್ದೀರಿ, ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನರಿಗೆ ನಾವು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಅವರ ಮತವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೇವೆ, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು, ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ, ಇದಕ್ಕೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕ ತಾಖತ್ತು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಬರಬಾರದು ? ಅದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಇವೊತ್ತು ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ, ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಿಂಗಳಿನಲ್ಲಿ ನೀವು ೫-೧೦ ಹೊಸ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ರಘುಪಾಯಪುರ, ಸರಕಾರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೂ ಪರವಾಗಿಲ್ಲ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಆಗಿ ಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ, ಒಂದು ಐದನೂರು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಬಹಳ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟರು. ಇವರು ಬಹಳ ಧಾರಾಳವಾಗಿ ಕೊಟ್ಟವೇಲಿ, ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಈ ಹಿಂದುಳಿದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಮಕ್ಕಳು, ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಮಕ್ಕಳು, ಬೇರೆ ಬಡವರು ಕೂಡಾ ಆ ಶಾಲೆಗೆ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದು ಇದೆ ಇವರು ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ರೂರಲ್ ಏರಿಯಾಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಸ್ಕೂಲ್ಸ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಈ ಅರಾನೂರು ಹೈಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಓದತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾವು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ಅಕ್ಕಪಕ್ಕದ ಹಳ್ಳಿಗಳಿಂದ ಹೋಗತಕ್ಕಂಥ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಪ್ರಾಂಜಿಷನ್ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ. ನಾನು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಎಸ್. ಸಿ. ಗೆ ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ, ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಗೆ ಏನೋ ೮೦ ಕೊಡಬೇಕನ್ನ ತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಮಾಡಿದರು. ಅದನ್ನೂ ಕೂಡಾ ಹಣ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿ ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಐದನೂರು ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ, ೮೦ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೂ, ಒಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿ ನೀವು ಕೊಡತಕ್ಕ ಸ್ಟ್ರೆಂಡ್‌ನ ೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ, ಬಹಳ ಬಹಳ ಅಂದರೆ ಇವೊತ್ತು ೪೦೦ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಇದು ಆಗುತ್ತದೆ. ಉಳಿದಂಥ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರಿಗೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿರುತ್ತೀರಿ ? ಅದೇರೀತಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ? ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇಲ್ಲವೇ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇಲ್ಲವೇ ?

ಏನು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇಲ್ಲವೇ, ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕಂಪ ಇಲ್ಲವೇ ಭಾಷಣದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ನಮ್ಮ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ, ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ, ಮತ್ತು ಸ್ಪೆಷಲ್ ಕಾಂಪೌನಿಂಟ್ ಸ್ಕೀಂನಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಎಂದರೆ, ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಏನು ಹೇಳಬೇಕೋ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ತಾವೇ ಹೇಳಿ. ಏಕೆಂದರೆ, ಎಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬೋರ್ಡ್‌ಗ್ ಲಾಡ್ಜಿಂಗ್ ಅನುಕೂಲ ಇರುವುದಿಲ್ಲ, ಅಂತಹ ಕಡೆ ಮಕ್ಕಳು ವ್ಯಕ್ತಿಯಾದೇ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗೂ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಹೈಸ್ಕೂಲ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಕ್ರೈಟೀರಿಯಾ ಇರಬಹುದು. ನೀವು ಹೈಸ್ಕೂಲು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಅಂದರೆ ಸುಮಾರು ೫೦೦ ಹೈಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ ಮೇಲೆ, ಇನ್ನೂರು ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು. ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳಿಗೆ, ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಮತ್ತು ಬಿ.ಸಿ. ಬಿ.ಸಿ.ಟಿ. ಯವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟಲು ಇನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವವರಿಸ ಆಗಿದೆ ? ಏನೋ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಹೆಳದರೆ ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಆತ್ಮಸಾಕ್ಷಿಯಾಗಿ ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ನೀವು ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದು ಈಗ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೬೦ ಲಕ್ಷ ಇದೆ. ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೨೦ ಲಕ್ಷ ಇದೆ. ಇದು ೧೯೮೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ, ಒಟ್ಟು ೮೦ ಲಕ್ಷ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಆಯಿತು. ಈಗ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಸರ್ವೆಸ್‌ಗೆ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಶಿಕ್ಷಕರು ಬರುವುದೇ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ೮೦ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಇದರಲ್ಲಿ ಲಿಟರಸಿ ಪರ್ಸೆಂಟೇಜ್ ಎಷ್ಟಿದೆ. ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕು, ಒಟ್ಟು ಲಿಟರಸಿ ೩೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದರೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಲಿಟರಸಿ ಪರ್ಸೆಂಟ್‌ಜ್ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಇದು ಸರಾಸರಿಗಿಂತಲೂ ಇವತ್ತಿನ ದಿನಾಂಕ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಓನೆ ಸ್ಥಾನದಲ್ಲಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದನೇ ಸ್ಥಾನವನ್ನು ಮುಟ್ಟಬೇಕೆಂಬ ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಬೇರೆ ಜನ ಏನಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಸಮಾನಾಗಿ ಹೋಗಿ ಬೇಕೆಂದರೆ ಇನ್ನೂ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲಿಟರಸಿ ಇವರಲ್ಲಿ ಬರಬೇಕು. ಅದಾದರಿಂದ ಇವರಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಾವು ಇವರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡಬೇಕು ಹೋದರೆ ಖಂಡಿತವಾಗಿ ನಾವು ಈ ಜನಕ್ಕೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ, ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಇವತ್ತು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಸ್.ಟಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ. ೧೯೮೧ರ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಪ್ರತಿ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಎಷ್ಟು ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ೧೯೬೧ರ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ ಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಜನ ಇದ್ದರೋ, ಇವತ್ತು ಅಲ್ಲಿ ೧ ಲಕ್ಷದ ೩೦ ಸಾವಿರ ಜನ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ನೀವು ೧೯೮೧ರ ಜನಗಣತಿಯನ್ನು ಹೇಗೆ ಬರೆದಿದ್ದೀರೋ ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ರಿಸರ್ವೇಷನ್ ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಹೀಗಾದರೆ ೨೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಆಗುತ್ತದೆ. ಇದು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ರೀತಿ ಏಕಾವಕಿ ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎಸ್.ಟಿ. ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜನ ಬರುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ಬರೆಯುವವರು ಯಾರು ? ಈ ರೀತಿ ಬರೆಯಬೇಕಾದರೆ ಕಾರಣ ಏನು ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ಕಂಡು ಹಿಡಿದಿದ್ದೀರಾ ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನದಾದರೂ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆಯೇ ? - ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಹಣದಲ್ಲಿ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣದಲ್ಲಿ ನೀವು ಯಾವ ರೀತಿ ಹಂಚಿಕೆ ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು ? ಅಂದರೆ ಬಡವರಿಗೆ ಯಾವರೀತಿ ಹಂಚಬೇಕು. ಇವತ್ತು ಒಂದು ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸಾವಿರ ಸಿಗತಕ್ಕಂಥಾದ್ದರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ನಿಮಗೆ ಒಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಬಿಜಾಪುರ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಸ್.ಸಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩,೬೨,೦೦೦, ಎಸ್.ಟಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧,೧೫,೨೩೯. ಇದು ೧೯೮೧ರ ಜನಗಣತಿ ಪ್ರಕಾರ. ೧೯೬೧ರಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಸಾವಿರ ಕೂಡ ಇಲ್ಲ. ಸುಮಾರು ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಜನರನ್ನು ಯಾವರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಟಿ. ಎಂದು ಮಾಡಿದರು. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ಎಸ್.ಸಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩,೨೨,೨೦೩, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಸ್.ಟಿ. ೨,೫೨,೦೦೯. ಇದು ನೀವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇದೆ. ಇಷ್ಟು ಜನ ಎಲ್ಲಿಂದ ಬಂದರು. ಏಕಾವಕಿ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಈ ರೀತಿ ಬದಲಾವಣೆ ಯಾಗತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎನ್‌ಕ್ವೈರಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಒಟ್ಟು ಎಸ್.ಟಿ. ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೧೮ ಲಕ್ಷ ೨೫ ಸಾವಿರ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಗುಡ್ಡಗಾಡಿನಲ್ಲಿ, ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ೨ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾರೆ, ಅಥವಾ ೩ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆ ನೀವು ಹುಡುಕಿ ನೋಡದೇ ಅಲ್ಲಿ ಯಾವ ರೀತಿ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಯಾವ

ಬಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದಾರೆ ? ನೀವು ಸುಮ್ಮನೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶ ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಲದು. ಅವು ಗನ್ನು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡದೇ ಹೋದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಯೋಜನೆಯನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡುತ್ತಿ ? ೧೦ ಲಕ್ಷದ ಯೋಜನೆ ಇಟ್ಟು ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಖರ್ಚು ತೋರಿಸಿದರೆ ಹೇಗೆ ? ಇದರಲ್ಲಿ ವ್ಯವಭಾಜಕವಾದ ತೊಂದರೆ ಇದೆ. ಸಂಪೂರ್ಣ ತನಿಖೆಯಾಗಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಆಗಬೇಕು. ಇದಕ್ಕೆ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಅಫೀಸರನ್ನು ಹಾಕಿ, ಸಂವಿಧಾನದ ಪ್ರಕಾರ, ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಲೀಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಸ್ಪೆಷಲ್ ಸೆನ್ಸಸ್ ಕಂಡಕ್ಟ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು. ಯಾವಯಾವ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಯಲ್ಲ ಅಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಯಾವ ಪ್ರಯೋಜನವೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟ ಮಾಡಬೇಕಾದ್ದು. ಇನ್ನು ಲಿಟರಿಸಿ ಪರ್‌ಫರ್ಮೆನ್ಸ್ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಆದರೆ ತಾವು ಇದುವೇಗೂ ಒಂದೂ ಪ್ರಿಪ್ರೆಮರಿ ಶಾಲೆಯನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ರಘುಪತಿಯವರು ಅಳಿದು ಒಂದಿಷ್ಟು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಡವರು ಮುಂದೆ ಬರಬೇಕಾದರೆ, ಅವರಿಗೆ ನರ್ಸರಿ ಇಲೆಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬುದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯ ಎಂಬುದು ಅವರಿಗೆ ಮನವರಿಕೆ ಯಾಗಿದೆಯೆಂದು ಭಾವಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಆದರೆ ಅವರು ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನೇ ಬಿಟ್ಟು ಬಿಟ್ಟರು. ಇವತ್ತು ಮಾಜಿ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಥವಾ ನಮ್ಮ ಎಸ್.ಸಿ. ಎಸ್.ಟಿ. ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಈ ಬಳವರಿಗಾಗಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯ ಮಕ್ಕಳಿಗಾಗಿ ಪ್ರಿಪ್ರೆಮರಿ ಶಾಲೆ ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತಾರೆಯೆಂದು ತಿಳಿದಿದೆ. ಆದರೆ ಹಿಂದೆ ೫-೬ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇದ್ದಂಥ ೭೫ ಪ್ರಿಪ್ರೆಮರಿ ಶಾಲೆಗಳು ಇವತ್ತು ಕೂಡ ಅಷ್ಟೇ ಇವೆ. ಒಂದೂ ಕೂಡ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ೧೯೮೦-೮೩, ೧೯೮೩-೮೫, ೧೯೮೫-೮೬ ಮತ್ತು ೧೯೮೬-೮೭ ಈ ಸಾಲಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದೂ ಕೂಡ ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಹಿಂದೆ ಎಸ್.ಸಿ. ಗೆ ೯೦ ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಗೆ ೭೫ ಇತ್ತು. ಅಲ್ಲಿಗೆ ನಿಲ್ಲಿಸಿದಾರೆ, ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಿಮಗೆ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ, ಆ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮಗೆ ಮನಸ್ಸಿಲ್ಲ.

ತಾವು ಒದ್ದಾಡದರೂ ಕೂಡ ಅಂದರೆ ಪ್ರಿಪ್ರೆಮರಿಯಾಗಲಿ ಅಥವಾ ನರ್ಸರಿ ಸ್ಕೂಲಾಗಲಿ ಈ ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರಿಗೆ ತೆರೆದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಆಸಕ್ತಿ ವಹಿಸದೇ ಇದ್ದರೆ ನೀವು ಯಾವ ಮುಖವನ್ನು ನೋಡಿಕೊಂಡು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಪ್ರಿಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್ ಏನು ಇವೆ, ಸುಮಾರು ೬೦೬ ಪ್ರಿಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸುಮಾರು ೩೬,೦೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೩೬ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತಾವು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರತಕ್ಕದ್ದು ಸುಮಾರು ೬ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಒಪ್ಪು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ಸರಾಸರಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ ನೂರು ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಮ್ಮ ರೇಷಿಯೊ ಪ್ರಕಾರ ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳ ಕಂಡೀಷನ್ ನೋಡಿದರೆ ಅನೇಕ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ಗಳು ಖಾಸಗಿ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿದೆ. ಕೆಲವು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ ದನದ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗಳಾಗಿವೆ. ೬೦೬ ಪ್ರಿಪ್ರೆಮರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಂವಿಷನ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಅನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ ? ಆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ವಾತಾವರಣ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಒಳ್ಳೆಯ ಪರಿಸರ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಮತ್ತು ಅವರಿಗೆ ಓದಬೇಕು ಎನ್ನುವ ಮನೋಭಾವ ಬರದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ವೇಗಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ೬೦೬ರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇದೆ, ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ಗೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇಲ್ಲ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಏನು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸುತ್ತೀರಾ ? ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಮಾಸ್ಟರ್ ಪ್ಲಾನ್ ಮಾಡಿ ೨ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ೩ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟಿಸಿ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ ಒಂದು ಪೋಗ್ರಾಮ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಕನಿಷ್ಠ ಇಷ್ಟು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ಗಳಿಗೆ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎನ್ನುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಯನ್ನಾದರೂ ಮಾಡಿ. ಇನ್ನೊಂದು ವಿಚಾರ ಏನೆಂದರೆ ಯಾವ ಯಾವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ೭೫ ಮಾಡಿರಿ, ಅವರು ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾಪಸ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ, ಎಲ್ಲಿ ೭೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ ಅಲ್ಲಿ ನೂರು ಮಾಡಿರಿ, ಅಲ್ಲೂ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆಂದು ವಾಪಸ್ ಕಳುಹಿಸುತ್ತಾರೆ. ನೀವು ಈ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾಡುವ ಕಲ್ಯಾಣದ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈಗ ನೀವು ಅವರಿಗೆ ಸೀರೆ, ತೊಳೆ, ಕುಪ್ಪಸ ಏನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದೀರೋ ಅದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದನ್ನು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ನಾವು ಅದು ಕೊಟ್ಟಿವೆ. ಇದು ಕೊಟ್ಟಿವೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಆ ಜನರಾಂಕಕ್ಕೆ ಇದನ್ನೇನೂ

ನೀವು ಕೊಡಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೊಡುವುದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿ ಈ ಮಕ್ಕಳ ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸಕ್ಕೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಏನು ಉಳಿಯುತ್ತದೆ, ಆ ದುಡ್ಡನ್ನು ಇವರಿಗೆ ವಿರ್ಚುಮಾಡಿ ಡಾ|| ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರು ಇದನ್ನೇ ಹೇಳಿದರು, ಏನಂದರೆ educate, organise and agitate ಎಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲಿ ಡಾ|| ಅಂಬೇಡ್ಕರ್‌ರವರ ಹೆಸರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಕೋಟಾ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ, ಅವರ ಹೆಸರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಿಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಅಧಿಕಾರವಿದೆ. ನೀವು ೧೯೫೨ರಿಂದ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದು ಹಾಳುಮಾಡಿ ಆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ನಮಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತೀರಾ, ತಮಗೆ ಇದನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅಧಿಕಾರವಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿಮಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ನಾನು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಂಕಿ ಅಂಶವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ತಾವು ಇದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು. ೧೯೬೮ ಆದಮೇಲೆ ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಇಬ್ಬಾಗುವಾದಮೇಲೆ ನಿಮಗೆ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿ ಜೀವ ತುಂಬಿದ್ದರಿಂದ ಹಿಂದೂಳಿದ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಜೀವ ಬಂತು. ಅದುವರೆವಿಗೂ ಬಂದಿರಲಿಲ್ಲ. ಅದನ್ನು ನೀವು ಮರೆಯಬಾರದು. ಇವತ್ತಿನದಿವಸ ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರಾಗಲಿ, ಶ್ರೀ ಮಾನ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬ್‌ರಾಗಲಿ, ಒಳಾಡಳಿತ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಜಯ್ಯನವರಾಗಲಿ, ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರಬಹುದು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅವರಿಗೆ ಮಹತ್ವದ ಸ್ಥಾನ ಏನು ಸಿಕ್ಕಿದೆ, ಅದು ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನ ಪೊಲಿಟಿಕಲ್‌ನ ಪವರ್‌ನ ಪರಿಣಾಮವಾಗಿ ಆ ಜಾಗದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ? ಈಗ ತಾವು ಜನತಾದಲ್ಲಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಯಾರೂ ನಿಮ್ಮನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಯಾರೂ ಬರುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ ಮಾತು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದು, ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಗರೀಬೀಹಣಾವೋ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಂದರು, ಆದರೆ ಅದು ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಆಗಲಿಲ್ಲ ಅದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದರೆ ನನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗು ತ್ತದೆ ಏತಕ್ಕೆ ನೋವಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ, ನಾವು ನೀವು ಒಂದು ಕಡೆ ಇದ್ದಂತಹವರು, ನಾವಿಬ್ಬರೂ ಒಂದೇ ಸಲ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದವರು. ಯಾವ ಮನುಷ್ಯ ಅವರಿಗೋಸ್ಕರ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದರೋ, ಅವರ ಆ ಒಂದು ತತ್ವವನ್ನು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಇದಕ್ಕೆ ಹೋರಾಟ ಮಾಡಿದ ದಿವಂಗತ ಶ್ರೀ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸರ ಫೋಟೋ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು, ಮತ್ತು ಹಾವನೂರ್ ಕಮಿಷನ್ ಫೋಟೋ ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ಆ ಜನರ ಹತ್ತಿರ ಮತವನ್ನು ಕೊಡಿಯೆಂದು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆದರೆ ಈವೊತ್ತು ಅಂತಹ ಜನರ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ನೇರವಾಗಿ ಸಬ್‌ಕ್ವೆಸ್ಟಿ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿ. ನೀವು ಭಲೋ ಮಾತನಾಡು ತ್ತೀರಾ, ಅದರಿಂದಲೇ ನಾನು ಇಷ್ಟು ಕಾಲಾವಕಾಶ ನಿಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಂದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ಬ್ಯಾಗ್ರೌಂಡ್ಸ್ ಇದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಶ್ರೀಮಾನ್ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗ್ಗಡೆಯವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಬೇಕಾದರೂ ಕೂಡ ಅದಕ್ಕೆ ರಾಜಕೀಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ಇದೆ. ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಅವರು ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಅವರನ್ನು ಇವತ್ತು ಮುಖಂಡರಾಗಿರುವುದಕ್ಕೆ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ೧೯೭೨ರಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ದೇವರಾಜ್ ಅರಸರವರು ಕೂಡ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳಾಗು ವುದಕ್ಕೆ ಈ ಜನವೇ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು. ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಅದೇ ಜನ ತುತ್ತೂರಿ ಬಾರಿಸುವ ಮೊದಲು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡರು ಬಾಯಿ ಮುಚ್ಚಿಕೊಂಡು ಕುಳಿತಿದ್ದರು. ಈ ವಿಚಾರ ರಾಜಯ್ಯನವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು, ನಜೀರ್ ಸಾಬ್‌ರವರಿಗೂ ಗೊತ್ತು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಾನು ಈ ಮಾತನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಎಂದರೆ ಸಾಮಾಜಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಆರ್ಥಿಕ ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಬಂದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಮರೆಯಬಾರದು, ಅದಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಮತ್ತೆ ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಪೂರೈಕೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆಯೇ ? ಸ್ಪೆಂಟ್‌ಗೆ ತಕ್ಕಂತೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಸ್ಪೆಂಟ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದರೆ ದುಡ್ಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತರಬೇಕಾದರೆ ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಉ ಕಾಲೇಜು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಏನಿವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರು ಇದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ೯,೨೧೩ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಓದುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ೧೦೦ ಜೂನಿಯರ್ ಕಾಲೇಜುಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ರಫ್ತುಪತಿಯವರು ಆನೌನ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅಂತಹ ಕಡೆ ಮಕ್ಕಳು ಓದಬೇಕಾದರೆ ಆ ಮಕ್ಕಳು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕು. ಅವರನ್ನು ಗೌಡರ ಕೊಟ್ಟಿಗೆಗೆ ಹಾಕಬೇಕೇ ?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಏನಾಗಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸಲಹೆ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಾನು ಮೊದಲೇ ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಈ ಹಿಸ್ಟೆರಿಯಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಜನ, ಆ ಜನರ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಚಿಂತನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಏತಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲ ? ಅವರಿಗೆ ಈ ಬಡ್ಡೆಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏತಕ್ಕೆ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ತಮ್ಮ ಮುಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಪೂರೈ ಯಾವುದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೂ ಕೂಡ ಎಲ್ಲಾದರಲ್ಲೂ ಕೊರತೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಭಾಷಣ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಅರ್ಧಗಂಟಿ ಮೇಲಾಯಿತು. ಕೊನೆಯ ವಾಕ್ಯ ಹೇಳಿಮುಗಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಒಂದು ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ತರುತ್ತೇನೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ಈಗ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಫೀ ಡ್ರಸ್ ಮತ್ತೂ ಬುಕ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಎಸ್.ಸಿ., ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರಿಗೆ ಕೊಡುವ ಫೀ ಡ್ರಸ್ ಮತ್ತೂ ಬುಕ್ಸ್ ಜನರಲ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಕೊಟ್ಟಿರಬೇಕು ಇವರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ. ಸ್ಟೆಪಲ್ ಆಗಿ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಈವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಎಸ್.ಸಿ. ಯವರು ೨೦ ಲಕ್ಷ, ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರು ೨ ಲಕ್ಷ ಒಟ್ಟು ೨೨ ಲಕ್ಷ ಇರಬಹುದು. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಯಾವಾಗಲೂ ಮೊದಲು ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಆಗುವ ಕೆಲಸವನ್ನು ನೋಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ನಾನು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ. ನೀವು ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಮಾಡಿದುದನ್ನು ನೀವೇ ಉಪಯೋಗಿಸಿ, ಆದರೆ ಫೀ ಬುಕ್ಸ್ ಬಟ್ಟೆ ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೀರೋ ಅದನ್ನು ಉಳಿಸಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೋ, ಅಥವಾ ಹೊಸ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಒಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆಗೋ ಎತಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡಬಾರದು ? ನೀವು ಈ ಜನರಿಗೆ ಡ್ರಸ್, ಬುಕ್ಸ್ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ, ಅದು ಜನರಲ್ ಆಗಿ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಹೇಗೆ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರೋ ಹಾಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಅದನ್ನೇ ಸೇವಿಂಗ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗೋ ಅಥವಾ ಹೊಸ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೋ ಎತಕ್ಕೆ ಮಾಡಬಾರದು, ಅದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾವಿಷನ್ ಮಾಡಿ ಅಥವಾ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಇನ್ನು ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ಯವರಿಗೆ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಎಂದು ಬೇರೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ತಾವು ಇದುವರೆವಿಗೂ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ? ಅದನ್ನು ತಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಗಬಹುದು. ನೀವು ಕೇವಲ ೧೩ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಯಲ್ಲಿ ೨೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಅಂದರೆ ಒಟ್ಟು ೩೫ ಜನ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ.

೧೧-೦೧ ಎ.ಎಂ.

ಟೋಟಲ್ ೩೩ ಆಗಿದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ೧೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಎಸ್. ಎಸ್. ಎಲ್. ಸಿ. ಓದತಕ್ಕ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಟೆಪಲ್ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೊಡುವುದು. ಮೆಡಿಕಲ್, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್‌ನವರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಎರಡು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು. ಇದು ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಇರತಕ್ಕಂಥ ಅನುಕಂಪ, ಕಳಕಳಿ ಮತ್ತು ಚಿಂತನೆ. ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ನೀವು ನಡೆಸಿಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಹೇಗೆ ? ನಿಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಈ ಸರ್ಕಾರ

ಬಡವರಿಗಾಗಿ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಪ್ರಾವೀಣ್ ಹಾಕಿಕೊಂಡ ಮೇಲೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿ ಯಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಮತ್ತು ಒಂದು ಟಾರ್ಗಟ್ ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಕಾಲೇಜು ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ೯೨೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರೆ ಇವರಿಗೆ ಇಷ್ಟು, ಮೆಡಿಕಲ್ ಅಥವಾ ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೦೦, ೬೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದರೆ ಇಷ್ಟು, ಡಿಗ್ರಿ ಕಾಲೇಜಿನಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಎಂದು ಟಾರ್ಗಟ್ ಫಿಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಅಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೋಚಿಂಗ್ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ? ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಚಿಂತನೆಯನ್ನು ತಾವು ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎರಡನೆಯದು, ೪ ಪ್ರಿ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್ಸ್ ಇದೆ. ಗುಲ್ಬರ್ಗ, ಧಾರವಾಡ, ಮೈಸೂರು, ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ೪ ಕಡೆ ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎನ್ನುವುದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆ ಸೆಂಟರ್ ಮುಖಾಂತರ ಬ್ಯಾಂಕಿಂಗ್, ಪಬ್ಲಿಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್, ಕೆ.ಪಿ.ಎಸ್.ಸಿ. ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್, ಮುಂತಾದ ಯಾವುದೇ ಎಕ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಅಲ್ಲದೆ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಕೋಚಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಪಾಸಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನೌಕರಿ ಸಿಕ್ಕಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳಿಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ೪ ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳನ್ನು ಈಚೆ ಡಿವಿಜನ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಇದನ್ನು ಪೂರೈಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಣಿ ಕೆತ್ತೂರು ಚನ್ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲ್, ಬೈಲಹೊಂಗಲ, ಸೈನಿಕ್ ಸ್ಕೂಲ್, ಬಿಜಾಪುರ—ಈ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೪ ಹೈ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಇರಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಅಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಒಂದು ಶೀರ್ಷಿಕೆಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅದನ್ನು ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್ ಮಾಡಿತ್ತು. ಇವುತ್ತು ಅದನ್ನು ನೋಡತಕ್ಕವರಿಲ್ಲ. ರಾಣಿ ಕೆತ್ತೂರು ಚನ್ನಮ್ಮ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಮೆರಿಟ್ ಮೇಲೆ ನಡೆಸಬೇಕು ಎನ್ನುತ್ತಾ ಮತ್ತೆ ಎಲ್ಲಿ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದರೆ, ಒಂದು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಅಂದರೆ ಚಂದಪ್ಪ ಎಂಬವರು ಪಿಡಬ್ಲ್ಯುಡಿ ಸೆಕ್ಟರಿ ಆಗಿದ್ದರು, ಅವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಫಾರ್ ಗರ್ಲ್ಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇರಬೇಕು ಎಂದು ನನಗನ್ನಿಸುತ್ತದೆ. ಈ ರೆಸಿಡೆನ್ಷಿಯಲ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಿಗೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಡ್ರೆನಿಂಗ್‌ಹಾಲ್ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಕೆತ್ತೂರು ರಾಣಿ ಚನ್ನಮ್ಮ ಸ್ಕೂಲ್ ಮತ್ತು ಸೈನಿಕ್ ಸ್ಕೂಲ್ ಯಾವರೀತಿ ಇದೆಯೋ ಅದೇರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಅದೇ ಸ್ಟಾಂಡರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಈ ೪ ಸ್ಕೂಲುಗಳನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ಅಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ಅನಾಕ್ಸಿನ್ಡ್ ಪ್ರೊಫೆಷನ್ ಯೋಜನೆ ಕೆಳಗೆ (ಬಂಗಿಂಗ್) ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕವರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನು ತಕ್ಕ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಗುಲ್ಬರ್ಗದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಸ್ಕೂಲನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ಸ್ಕೂಲ್ ಆಗಿ ೨ ವರ್ಷವಾಯಿತು. ಮಾನ್ಯ ತಿಪ್ಪೇಸ್ವಾಮಿಯವರಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಕಮಿಟಿಯವರು ಅದಕ್ಕೆ ವಿಷಿಟ್ ಮಾಡಿದ್ದರು, ವಿಷಿಟ್ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದು ಲಾಕ್ ಆಗಿತ್ತು. ಕೊನೆಗೆ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರನ್ನು ಅವರು ಕರೆಸಿದರು. ಇಂತಹ ಕಡೆ ಸ್ಕೂಲ್ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು, ಖುದ್ದಾಗಿ ಹೋದರೆ ಕ್ಲೋಸ್ ಇದೆ, ಲಾಕ್ ಇದೆ, ಏಕೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರು ಹುಡುಗರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಹೆದರಿಕೊಂಡು ಊಟಮಾಡಿಕೊಂಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಮನೆಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದೇರೀತಿ ಎಷ್ಟು ದಿವಸದಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕಂಚಿನೂಸಾಗಿ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತಾವು ಆ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫೀಸರ್ ಮೇಲೆ, ಮಾನ್ಯ ಜರ್ಮನ್ ಮೇಲೆ, ಇನ್ಸ್‌ಪೆಕ್ಟರ್ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರೋ ಏನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು. ಕೊನೆಯದಾಗಿ, ೧೮ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಫಂಡ್‌ನ್ನು ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಲೋಕಲ್ ಬಾಡೀಸ್ ಯೂಟಿಲ್ಟಿಸ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂಬ ಆದೇಶ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂತು, ಇದರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುರಮಟ್ಟಿಗೆ ಯೂಟಿಲ್ಟಿಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ರಮಟ್ಟಿಗೆ ಅವರನ್ನು ರಿವ್ಯೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ಎನ್ನ ತಕ್ಕಂಥಾ ದೃಷ್ಟಿ ನಾನು ತಮ್ಮ ನಜರಿಗೆ ತರುತ್ತೇನೆ. ಸಿಟಿ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೧೬ ಲಕ್ಷ, ಅದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚಾಗಿರುವುದು ೧೫೫ ಲಕ್ಷ. ಸಿಟಿ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೧೮ ಲಕ್ಷ, ಅದರಲ್ಲಿ ೪೦ ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ, ಟೌನ್ ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಕೌನ್ಸಿಲ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೯೪ ಲಕ್ಷ, ಅದರಲ್ಲಿ ೧೪ ಲಕ್ಷ ಮಾತ್ರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ತಾಲ್ಲೂಕು ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಬೋರ್ಡ್‌ನಲ್ಲಿ ೧೨೭ ಲಕ್ಷ, ಅದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಕೇವಲ ೧೦ ಲಕ್ಷ. ವಿಲೇಜ್ ಪಂಚಾಯತಿಯಲ್ಲಿ ೨೫೨ ಲಕ್ಷ, ಅದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ೧೪ ಲಕ್ಷ. ಕೆಲವು ಕಡೆ ಟ್ಯಾಕ್ಸ್ ಕಲೆಕ್ಟಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಅದ್ದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ಇದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ೫೦ ಪರ್ಸೆಂಟಾದರೂ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಲ್ಲವೇ? ಇಷ್ಟು ಹಣ ಇದ್ದರೂ ಕೂಡ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಅವರು ಖರ್ಚು

ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಎಂದು ನೋಡದೇ ಹೋದರೆ ಇವರ ಡಿಮಾಂಡಿಗೆ ನಾವು ಯಾವರೀತಿ ಸರ್ವೋರ್ಥಿ ಮಾಡಬೇಕು ನೀವೇ ಹೇಳಿ. ಸ್ಟೆಷಲ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಅನೇಕ ವಿಚಾರ ಹೇಳುವುದಿತ್ತು. ಸ್ಟೆಷಲ್ ಕಾಂಪೋನೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಇವರು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಹಣ ಕೂಡ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ, ಸಮಯದ ಕೊರತೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಇದನ್ನು ನಾನು ವಿವರವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸಮೃದ್ಧ ಭಾವನೆಗಳನ್ನು ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಂಡು ಯಾರ ಹೆಸರನ್ನು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದರೋ ಅವರ ಆತ್ಮಕ್ಕೆ ಶಾಂತಿ ಸಿಗುವ ಹಾಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ಪಕ್ಷ ಹಿಂದುಳಿದ ಜನಾಂಗ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ, ಇಷ್ಟು ಸಮಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಕ್ಕಾಗಿ ತಮಗೆ ವಂದಿತಿ, ಈಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

† MR. J.A. FERNANDES (Nominated).—Mr. Speaker, Sir, the mike can absorb my words but you don't wish to give me more time and how much I can speak in a few minutes on the problems of minorities and other depressed classes. If you want to hustle through, I am afraid I cannot contribute much on this vital aspect of social legislation. Sir, the Constitution of the country guarantees justice, liberty and equality to minorities but in a few minutes, I don't think anybody can do justice to this vast subject. Anyhow, I will try my best to put-forth the burning problems of the minorities and other weaker sections of society.

Sir, the Speakers who spoke before me have covered the subject very well but I would only like to speak on the subject of minorities. We are aware that the programmes relating to minorities, weaker sections, SCs, STs, backward classes etc., have not been very successful and their problems have not been solved completely despite 38 years of independence. No State Government for that matter has been able to find a proper solution to this problem. We are aware of the recent upheavals in Gujarat where there is a tremendous degree of animosity towards anti-reservation policy. The word "backward" appears to be very difficult for the people to understand and it is not a word to be used for the people of this country. I would rather adopt a different word "weaker sections" which is more appropriate and it should not be tagged on with a caste system which is continuing. I agree that the SCs and STs must be protected but in regard to other communities, I honestly feel that the caste label should be removed from any classification. In our Karnataka State, we have 333 backward classes. Everybody wants to jump on to the backward list to secure many concessions and all that I don't know what concessions have been offered to the minorities as such because from the backward side, there are no concessions given to them.

Sir, in regard to entry into polytechnics, we have cut off marks. We have to compete under the general merit category.

† ಈ ಚಿನ್ತೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದರೆ ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

and we are one of the most microscopic minorities in this country. The cut off marks are very interesting and I would like to mention it here. For general merit, it is 75%, 63% for SCs, 56% for STs, Backward Communities it is 71%, Backward Castes, it is 65%, Backward Tribes, it is 59% and for Backward Special Group, it is 70%. How is it possible for the Director of Technical Education to distinguish between these castes because we have 333 backward classes? It is practically impossible for anybody to do justice. It is impossible to give a chance to the right people. Sir, I have not able to secure even one seat for my people in the Polytechnic. Even in the Minorities and Backward Classes Development Corporation, not a single loan has been granted to our community people because we don't qualify to get those facilities under the existing categorisation of these classes. When that is the case, how are we to manage in this society when our population ratio is 1:3500 in the State? There is practically no hope for us at the present level. In to-day's newspaper, we come across an item of news "No new English Medium Schools". Sir, the fact is that every day new English Medium Schools have been coming up in all over the State. Therefore, statements like this are misleading. Let us look at the reason why these English Medium Schools are coming up every day. Everybody wants to admit their children to English Medium Schools because they make children more disciplined. Most of the english medium schools are run by Churches and Missionaries and they are providing a right type of education to our children. The State Government has adopted Kannada as its official language but I request the Government to have a new look at its educational policy in regard to minorities. Sir, these English Medium Schools Mostly run by the minorities are rendering very useful service to the State and to the country by imparting proper education to our children. These Schools are mostly catering to the needs of the majority communities rather than minorities. Any statistical data will definitely bear out how many children of major communities are studying in these english medium schools run by the missionaries and minority institutions. If the Government wants to have those details, I am prepared to furnish. Many institutions take shelter under Articles 30, sub-clause (1) of the Constitution but I honestly believe that the framers of the Constitution had not envisaged the situation as it obtains today in the educational system. In regard to minority institutions and the minorities are supposed to study in these institutions and this was originally intended but what happens to-day? It is only rich people or those who born in upper class society are the real beneficiaries of these schools run by minority institutions. What I want to say is this: Less and less children of minority commu-

nities have been thought in these schools run by minorities and more and more major community people are taking advantage of them.

In the field of development and growth of minorities, hardly any chance of participating in the programmes has been given. We are not being allowed to speak in our language in the Government departments and if we speak, they don't listen to it. I would like to quote from the book written by Mr S.K. Ghosh "Protection of Minorities and Scheduled Castes." It reads thus:—

"The greatest handicap of weaker sections is that they cannot afford to bribe an official at the lower level..."

We have that handicap. In the policies that affects the minorities, hardly any member of the minority is involved in the decision making process. This is an important aspect and the Government should consider involving our community people in all the Committees or Boards which are there to take decisions about us. If you don't do this, it will be just like a bachtlor trying to talk about increasing population.

Sir, the Government must be aware of the harassment meted out to the orphanages run by the voluntary agencies or missionary institutions. In 1982-83, some grants were given to these orphanages and it appears that what was given is on the higher side and they should not have been given, but they are asked to pay back that money immediately. They have said that if they don't pay back, further grants to those orphanages will be stopped. It is impossible for those orphanages to continue if they stop the grants. They have been looking after so many destitute children and they have spent the money on these children. If you ask them to pay back, how can they pay? After all, you are spending huge amount on so many programmes and it is a small amount which you can write-off. If you say that "if you don't pay back, no grants will be given" is a ridiculous policy. This Government which is so much concerned about the minorities, I am sure, will definitely write off that amount already spent by the poor orphanages and see that these orphanages are not subjected to further harassment by the officials.

Sir, non-formal education must be introduced at all levels but I don't find any mention about that in these reports. In the rural areas, you must tell the people not merely to concentrate on their rights but also about their duties to the society. Sir, poor people in the rural areas are being exploited by middlemen. Poor farmer is not able to get a reasonable return for his

produce, and all benefits are now being passed on to these middle men. Therefore, the Government should see that benefits of various schemes of the government should reach the correct person. Now few people are aware of the welfare measures of the Government. Hygiene and sanitary conditions can be improved by simple methods of teaching these people. We should also teach them mechanised methods of farming, and see that the productivity improves. With this view technical orientation in education is also required for minorities as they are not able to cope up with the syllabus or curriculum of the schools to-day and it is very difficult for the rural person or a rural student to get through even in SSLC and other examinations. Therefore, there must be a proper degree of motivation in various sectors particularly among minorities about family welfare measures, career guidance etc., It is impossible for all the students to pay their tuition fees in privately run institutions and it is necessary that the Government must look into all these aspects. The teaching and administrative staff belonging to minority community and working in these minority institutions don't have proper safeguards or service protection. This point should be taken note of seriously by the Government because courts are not very keen on taking up issues of this nature. Sir, in educational institutions, trade unionism is not allowed to be practiced and the result is that no teacher or staff has any security of service in most of these institutions.

These are some of the few points that I wanted to bring to the notice of the Hon'ble Minister and I don't want to speak on other matters as time is not on my side. With these words, I thank the Chair for giving me this opportunity to say a few words on these demands and conclude.

† ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ (ಯಲಹಂಕ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನನ್ನ ತಲೆಯಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ವಿಷಯಗಳು ಬಂದಿವೆ, ಆದರೆ ಆ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ, ಕಾರಣ ವೇನಂದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಸದಸ್ಯರೂ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೂ ಕೂಡ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ವರದಿ ಕೊಟ್ಟಿದಾರೆ, ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ನಾನು ಎರಡು ಮೂರು ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿ ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜವೇನಿದೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆ ಒಂಟಿ ಜಾತಿಗಳು ಇವೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಉಪಜಾತಿಗಳೂ ಇರಬಹುದು, ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗೆ ಸೇರಿರತಕ್ಕಂಥವರೂ ಸುಮಾರು ಒಂದು ಸಾವಿರ ಜನ ಇರಬಹುದು. ಕರ್ನಾಟದಲ್ಲಿ ೧೫೦ ಜಾತಿಗಳಿವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾಗಿರತಕ್ಕಂತಹ ಇಲಾಖೆಯು ಈ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ಪರಿಹಾರ ಮಾಡಲೆಂದು ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲರವರ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದೆವೆ, ಇದು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಸಮಸ್ಯೆಯಾಗಿದೆ. ಬೇರೆ ಇಲಾಖೆಗಳು ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದರೆ ಅದು ಬೇರೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಲೀ ಇಲ್ಲವೇ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಾಗಲೀ ರಾಷ್ಟ್ರಪ್ರೇಮಿಗಳಾಗ ಬೇಕು ಮತ್ತೆ ದೇಶಭಕ್ತಿಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು ಹಾಗೂ ಸಮಾಜವನ್ನು ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಬೇಕು

† ಈ ಚಿಹ್ನೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಭಾಷಣವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತು ಸಮಾಜವನ್ನು ಬದಲಾವಣೆ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವಂತಹ ನಿಷ್ಠೆ ಇರಬೇಕು, ಇದಿಲ್ಲದೇ ಹೋದರೆ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ನಾಲಾಯಕ್ಕಾಗುತ್ತಾರೆ. ಏನೋ ಒಂದು ಇಲಾಖೆಯಿದೆ, ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಧಿಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೆನ್ನುವ ಪಾದ ಏನಿದೆ, ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ, ಶ್ರೀ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ನನಗೆ ಬಹಳ ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಗೊತ್ತು, ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನಲ್ಲಿದ್ದಾಗಿನಿಂದಲೂ ಗೊತ್ತು. ಅವರಿಗೆ ನಾನು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೇನೆ. ಅವರು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರಾಗಿ ಜನತಾವೃಕ್ಷ ದಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ, ಇದು ಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ ಅವರ ವಿಚಾರವೆಲ್ಲ ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಫೋಲೀಸ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಂದೂಕು ಹಿಡಿದುಕೊಂಡು ತಿರುಗಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಇವರು ಲಾಯಕ್ಕೇ ಹೊರತು, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾವು ಏನು ನೀರಕ್ಷಿಸುತ್ತೇವೆ, ಅದು ನಿಮ್ಮ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಫೈಲ್ ಒದುವುದಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗವಂತೂ ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತೇಯಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯಾಂಗದಲ್ಲಿ ಅಳವಡಿಸಿಕೊಂಡಿರತಕ್ಕಂತಹ ಅರ್ಥಗಳನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಇವರು ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ೭೨ ಶಾಖೆಗಳು, ೭೨ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸಮಾಡಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿದೀರಾ? ರಿಫೋರ್ಮನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಹಣ ಇದ್ದು ದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲವೆಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ತಾಲ್ಲೂಕುಗಳಲ್ಲಿ ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎನ್ನುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ನೀವು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗಳಲ್ಲಿ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗದವರು ಸಿ ತಿಗಳು ಸುಧಾರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಯಾರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಪೆಟ್ಟಿದಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಒಬ್ಬ ಉನ್ನತ ಅಧಿಕಾರಿಯನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾವ ಅಧಿಕಾರಿಗೆ ಎಸ್. ಸಿ. ಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಅನುಕಂಪ ಮತ್ತು ನಿಷ್ಠೆ ಇರುತ್ತದೆ ಅಂತಹವರನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಯಾರಿಗೆ ಈ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ ನಿಷ್ಠೆಯಿಲ್ಲ ಅಂತಹವರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ, ಈ ಕೆಲಸ ಹೇಗೆ ಸಾಧನೆಯಾಗುತ್ತದೆ ? ಎಸ್. ಟಿ. ಟ್ರಬ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ನನಗೆ ಗೊತ್ತು. ಎರಡು ಮೂರು ಪಾಯಿಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ.

I would like to quote following :

“Criteria for including in or excluding from the list of Scheduled Tribes enumerated in the Constitution (Scheduled Tribes) Order, 1950 :-
The criteria fixed by the Committee appointed under the Chairmanship of Sri Srikanth, L.M., on 1st January 1952 on page 73 of the Report of the Commissioner for SCs and STs for a period ended December 1951 :—

(1) Tribal origin tribals who confine to original forest habitants and are still distinctive in their pattern of life ;

(2) Primitive way of life and habitat in remote and less easily accessible areas ;

(3) Such people who migrated to urban, semi, urban area or rural areas ;

(4) General backwardness in respects.

(5) The word and folk is distinctive of tribal population.

ಈ ೫ ಗುಣಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಗುಣಗಳಿಂದ ಇಂತಹವರು ಗುಡ್ಡಗಾಡು ಜನ ಎಂದು ನಿರ್ಧಾರ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗಿದ್ದೀರಿ. ರೀತಿನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಜನರು

ಕುರುಬರು, ಕಾಡು ಕುರುಬರು, ಮರಾಟೆಗರು ಇದ್ದರು. ಅವರನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಎರಡು ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರು ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ೧೮-೨೦ ಲಕ್ಷ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇವರನ್ನು ನೀವು ನೋಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದೆ ನಾನು ಕೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಹುಣಸೂರು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಜೇನು ಕುರುಬರು ಮತ್ತು ಕಾಡು ಕುರುಬರ ಸ್ತಿತಿಗಳನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅವರ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ತುಂಬಾ ಚಿಂತಾಜನಕವಾಗಿದೆ ಅಲ್ಲಿಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬರೀ ಬೆತ್ತಲೆಯಿರುತ್ತಾರೆ. ಕೂಲಿಗೆ ಕರೆದರೆ ಹೂಗುತ್ತಾರೆ, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಇಲ್ಲ. ೨೦ ಲಕ್ಷ ಸೇರಿಸಿ ಬೈಬಲ್ಸ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಬಡವರು ತಿನ್ನತಕ್ಕಂತಹ ಆನ್ನವನ್ನು ಕಸಿದು ಕೊಂಡು ಹಂಚಲಿಕ್ಕೆ ಹೊರಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ರೀತಿಯಾದರೆ, ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ? ಇನ್ನು ಎರಡನೇ ಕ್ರಿಯಾಟೀರಿಯಾ.....

Criteria for including in or excluding from the list of the Scheduled Castes, enumerated in the The Constitution (Scheduled Castes) Order, 1950,,

- 1) Whether the caste or class in question can be served by clean Brahmans or not.
- 2) Whether the caste or class in question can be served by the barbers, water carriers, tailors etc. who serve the caste Hindus.
- 3) Whether the caste in question pollutes a high caste Hindu by contact or by proximity.
- 4) Whether the caste or class in question is one from whose hands a caste Hindu can take water.
- 5) Whether the caste or class in question is debarred from using public conveniences, such as roads, ferries, wells or schools.
- 6) Whether the caste or class in question is debarred from the use of Hindu temples.
- 7) Whether in ordinary social intercourse a well educated member of the caste or class in question will be treated as an equal by high caste men of the same educational qualifications.
- 8) Whether the caste or class in question is merely depressed on account of its own ignorance, illiteracy or poverty and but for that would be subject to no social disability.
- 9) Whether it is depressed on account of the occupation followed and whether but for that occupation it would be subject to no social disability.

೧೧-೩೦ ಎ.ಎಂ.

೧೯೫೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿತ್ತು ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲದೇ ಇರತಕ್ಕ ಜಾತಿಗಳನ್ನು, ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರದೇ ಇರತಕ್ಕವರನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರೋಟೆಷನ್ ನಡೆದಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ನಿನ್ನೆಯ ವಿಚಾರವನ್ನು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರಗಳು ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದೆ ಅವು ಕಾನ್ಸಿಟ್ಯುಷನ್ ಬಗ್ಗೆ ಬದ್ಧವಿದ್ದವಾಗಿದೆ. ನೀವು ಆರ್ಟಿಕಲ್ ೩೪೦-೪೧, ೪೨ ಸರಿಯಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ೧೯೫೦ನೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಬಗ್ಗೆ ಅದಂಥ ಆರ್ಡರ್ ಏನಿದೆ ಅದನ್ನು ಪ್ರಸಿಡೆಂಟರು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ನೀವು ಬೇರೆಯವರನ್ನು ಸೇರಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮ್ಮ ಜಾತಿಗೂ ಕೂಡ ಇದೇ ರೀತಿ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಪ್ರಯತ್ನ ಏನಿದೆ ಅದು ಸರಿ ಇಲ್ಲದೇ ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಆಗಿದೆ. ಯಾರು ಇವೊತ್ತು ನಿಜವಾಗಿ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ತುಳಿತಕ್ಕೆ ಒಳಗಾದರೆ, ಯಾವ ಜನಾಂಗದಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದಿದ್ದಾರೆ ಅವರನ್ನು ಒಂದು ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ತರಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಬೇಕು. ಆಗ ದೇಶದಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಜನರ ಮಟ್ಟ ಒಂದು ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತದೆ. ಆಗ ಒಳ್ಳೆಯ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಬಹುದು. ಐಕ್ಯಮತಕ್ಕೆ ಬಗ್ಗಟ್ಟು ಎಲ್ಲಾ ಇರುತ್ತದೆ. ಜಾತಿಜಾತಿಗಳ ವಿಷಮತೆ ಹೋಗಿ ಎಲ್ಲರೂ ಒಂದಾಗಿ ರಾಷ್ಟ್ರವನ್ನು ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗುತ್ತಾರೆ. ಇವೊತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕಸಿದು ತಿನ್ನಲಿಕ್ಕೆ ಮುಂದುವರಿದಿರತಕ್ಕವರಿಗೆ ದಯಮಾಡಿ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಡಿ. ಇನ್ನು ಈ ಇಲಾಖೆಗೆ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ಸುಮಾರು ೪೦ ಕೋಟಿ, ೯೫ ಲಕ್ಷದ ೨೫ ಸಾವಿರ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಬಿ.ಪಿ. ಪಟೇಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರು, ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ರಾಜ್ಯಾಂಗದ ನಿಯಮಗಳಿಗೆ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ನಡೆದಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರಿಗೆ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ಎಂದು ವಿಂಗಡಿಸಬೇಕೋ, ಅವರಿಗೆ ಪ್ರತ್ಯೇಕ ಸ್ಥಾನ ಕಲ್ಪಿಸಬೇಕೋ? ಅವರ ಜೊತೆಗೆ, ಯಾರು ಆ ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿಲ್ಲವೋ ಆ ಜನರನ್ನು ಸೇರಿಸಿ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅಲ್ಲವೇ ಸ್ವಾಮಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗ, ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಅಂದೇ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಸ್ ಈ ಕ್ಲಾಸಿಫಿಕೇಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರಿಗೆ ಈ ಕ್ಯಾಂಪೈಸಿಕ್ ಇಲ್ಲ ಆ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಸೇರಿಸುವುದರ ಮೂಲಕ ಈ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಯವರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ತಾವು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರದ ಆಜ್ಞೆಯಲ್ಲಿ ಈ ಜನಾಂಗವನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರದವರು ಸೇರಿಸಿದ್ದಾರೆ? ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ನಾವು ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಜಾತಿಯನ್ನು ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ, ಹೊಸದಾಗಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸಿಗೆ ಸೇರಿಸಿದ್ದರೆ ಸಿನಾಸಮ್‌ಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳಿ? ಹಿಂದೆ ಯಾರು ಗೆವರ್ನಮೆಂಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಇಷ್ಯೂ ಮಾಡಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಮಾನ್ಯ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆಯವರು ಮಂತ್ರಿಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾಗ ಈ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದ್ದು ದೇ, ನಾವು ಮಾಡಿದ್ದೇ ಅವರೇ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಅಬ್ದುಲ್ ನಜೀರಾಸಾಬ್.—ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಬುಡಕಟ್ಟು ಜನರಲ್ಲಿ 'ನಾಯಕ್' ಎನ್ನುವುದು ಏನು ಪದ ಇದೆ. ಮೊದಲು ಆ ಪದಕ್ಕೆ ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಸೀಮಿತ ಇತ್ತು. ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಿಗೆ ಏನು ಸೀಮಿತ ಇತ್ತು ಈಗ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದವರು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ಆ ಆರ್ಡರ್ ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ಬಂದಿದೆ. ಆಗ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇರಲಿಲ್ಲ. ಇದು ೧೯೪೭ರಲ್ಲಿ ದೇವರಾಜ ಅರಸರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬಂದಿದ್ದು. ಆಗ ನಾನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿರಲಿಲ್ಲ. ನಾನು, ಬಿ. ಶಿವಣ್ಣ ಹೋಗಿ ಇದನ್ನು ಪ್ರೊಟೆಸ್ಟ್ ಮಾಡಿ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ನಾನು ಹೇಳುವುದು ಏನೆಂದರೆ, ೧೯೪೭ರ ಸೆನ್‌ಸಸ್ ಪ್ರಕಾರ ಇವೊತ್ತು ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬದಗಿಸಿದಂಥ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಬಿಜಾಪುರ, ಚಿತ್ರದುರ್ಗ, ಧಾರವಾಡ, ಗುಲ್ಬರ್ಗ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಸಂಖ್ಯೆ ಇದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಸ್ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಸೆನ್‌ಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಬರೆಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಮೂರು ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೆ, ಅಲ್ಲಿ ಟ್ರೈಬಸ್ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಎಂದು ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಚಿತ್ರದುರ್ಗದಲ್ಲಿ ೩ ಲಕ್ಷ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸು ಇದ್ದರೆ, ೨ ಲಕ್ಷ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಸ್ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಎನ್‌ರೋಲ್ ಮಾಡಿ

ಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇರಿತೆ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿಯೂ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ತೋರಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ೧೯೬೧ ಮತ್ತು ೧೯೭೧ರ ಸರ್‌ಸರ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ೨ ಸಾವಿರ, ೫ ಸಾವಿರ, ೮ ಸಾವಿರ ಜನಸಂಖ್ಯೆ ಇದೆ. ಇನ್ನೂ ಇಷ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ನಮೂದು ಆಗ ಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಕಾರಣ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡಿ.

ಶ್ರೀ ಜೆ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್.—ಇನ್‌ವೆಸ್ಟಿಗೇಷನ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ವಿಷಯ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಸರ್‌ಸರ್ ಕಮಿಷನ್ ಏನು ಇದೆ ಇದು Constitutional body. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನ್ನು ಎನ್ನುವುದೇ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಯಾವ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ? ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಆಗಲಿ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಆಗಲಿ, ಅದಕ್ಕೆ ಫೈನಲ್ ಆಧಾರಿಟಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್ ನಾವು ಸುಮ್ಮನೆ ಕಳುಹಿಸುವುದು, ಅಲ್ವಿಮೆಂಟ್ ಆಧಾರಿಟಿ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಸಿನಾನಿಮ್ಸ್ ಇದನ್ನು ಕಳುಹಿಸಬೇಕಾದರೆ ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಂದರೆ ನಾನು ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ, ಆ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಲೋಕಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಜನಾಂಗದ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ರಿವಿಜನ್ ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟರಿ ಕಮಿಟಿ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಈಗ ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದ್ದು ಏನು ಎಂದರೆ ಅದು ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಆಗ ಮಾನ್ಯ ಬಸವಣ್ಣ ಪುನವರು, ಮಾನ್ಯ ಒಡೆಯರಾಜ್ ಅವರು ಬಂದಿದ್ದರು. ಆಗ ನಾನು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಬೋಮಿ ಜನಾಂಗದವರು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರಿಗೆ ಕ್ಯಾರಿಕ್ಯುರಿಕ್ ಇಲ್ಲ. They are touchable, they are different. ಆ ರೀತಿ ವಾದ ನಡೆಯಿತು. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನ ಸಿನಾನಿಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ 'ನಾಯಕ್' ಎಂದು ಇದೆ. ಸೆಂಟ್ರಲ್‌ನಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನ ಲಿಸ್ಟ್ ಇದೆ. ಸಿನಾನಿಮ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹೆಸರನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿದ್ದಾರೆ ಎಂದರೆ ೧೯ ಹೆಸರನ್ನು ಕಳಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ರೆಫರನ್ಸ್ ಇದೆ. ಈಗ ಮೊಯಿಲಿ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ಗೆ ಸೇರಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಒಂದು ಒಂದು ಇತ್ತು. ಇದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆಗಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅರಸು ಜನಾಂಗವನ್ನು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ ಎಂದು ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಎಂದು ಬಂದಾಗ ಅದು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಮತ್ತೆ ಅದು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ತಿಕ್ಕಾಟವಾಗಿ ಬಹಳ ದೂಡ್ಡ ಕಥೆ ಆಗಿದ್ದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಂದೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಸವಲಿತನ್ನು ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಒಂದು ನೀನು ವೈಜ್ಞಾನಿಕವಾಗಿ ಇರುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? Please understand our feelings. We are one with you so far as these feelings are concerned. You have created enough troubles for the society and for the Governments.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಅವರು ಹೇಳುವಂಥ ಮಾತನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು I agree with you ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು you have created enough trouble ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ವರದಿಯನ್ನು ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡ ಹಾಗಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ, ೧೭ ಜಾತಿಯ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕಳುಹಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಅದನ್ನು ಶಿಫಾರಸ್ಸು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರವೇ ಈ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು. ಮತ್ತೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ನಜೀರ್ ಸಾಬರ್‌ರವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದರು, 'ನಾಯಕ್'ರು ಮೂರು ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಸ್ವಾಮಿ 'ನಾಯಕ್'ರು ಎಂದರೆ ನಿಮಗೆ ಅದರ ಬುಡ ಏನು ಇದೆ, ಅದು ನಿಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದು ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಮಾನ್ಯತೆಯಲ್ಲಿ ಇದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಲಿಸ್ಟ್ ಇದೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ನಲ್ಲಿ ನಾಯಕರ ಎನ್ನುವುದು ಒಂದು ಜಾತಿ. ನಾಯಕರಲ್ಲಿ ಚೋಳವಾಡ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಬ್ಬರು ಛಾಂಜಿ ಮಾಡಿ ಸೋತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನೇ ಲಾಯರ್ ಆಗಿದ್ದಾಗ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೇ ನಾನು ಗೆದ್ದಿದ್ದೇನೆ. 'ನಾಯಕ' ಎಂದರೆ ನಾಯಕರಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಾರಣವೇನೆಂದರೆ ಲಂಬಾಣಿಗರು ಅವರು ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ನಾರ್‌ಕೆನರಾದಲ್ಲಿ ಇರುವ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾರೆ, ಇವರು ಚೋಳವಾಡ ನಾಯಕರು ಎಂದು

ಆಗುತ್ತಾರೆಯೇ? ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಾಯಕರು ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಬ್ರಾಹ್ಮಣರೆಲ್ಲರೂ ನಾಯಕರು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರೆಲ್ಲರೂ ನಾಯಕರು ಇದ್ದಾಗ ನಾವು ಬೇಡರು ಎಂದು ಇದ್ದೆವು. ಹಿಂದೆ ಇವರು ಪಾಳೆಗಾರರಾಗಿದ್ದವರು. ನಾಯಕರ ಬಗ್ಗೆ ಸೆನ್ಸಸ್ ರಿಪೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನಮ್ಮನ್ನು ನಾಯಕರು ಎಂದು ಸೇರಿಸಿಬಿಡಿ ಎಂದು ಪ್ರಭುಪಾಗಾಂಡ ಮಾಡಿ ಗೋಲಗರಲ್ಲಿ ಸೆನ್ಸಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ಮತ್ತೆ ಸೇರಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇವತ್ತಿನ ದಿವಸ ಬಂದಿರತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆ ಇದು. ಇದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಸರಿ ಮಾಡುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದು. ಯಾವ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದರೇನು? ತಪ್ಪೆಲ್ಲಾ ಒಂದೇ.

ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕು, ಹಿಂದುಳಿದವರು ಮೇಲಿನ ಮಟ್ಟಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸ್ವಾಮಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಎಷ್ಟು ಜನ ಸುಳ್ಳು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಎಷ್ಟು ಜನ ಎಂ.ಬಿ.ಬಿ.ಎಸ್.ಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಬಿ.ಇ.ಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ಮತ್ತೆ ಕೆಲವರು ಸರ್ಕಾರಿ ನೌಕರಿಗೆ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ, ಕೆಲವರು ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ಸೇರಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟಿನಲ್ಲಿ ೭೦೦-೮೦೦ ಜನ ಈ ರೀತಿ ಸೇರಿಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಇವೊತ್ತು ಕೇಸ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಫಿರ್ಲ ಎನ್‌ಪ್ಲೋಯ್‌ಮೆಂಟ್ ನವರು ಇದನ್ನು ತನಿಖೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮಾನ್ ವಿ ಎಲ್. ಪಾಟೀಲರು ಇದನ್ನು ತಡೆ ಹಿಡಿದಿರುವುದು ಯಾವ ಧರ್ಮ? ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಅದು ನಡೆದುಕೊಂಡು ಹೋಗಲಿ. ಜಿ.ಹೆಚ್. ಪಟೇಲ್‌ರವರು ದೇಶದ ಹಾಗೆ ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ನೀತಿ ನ್ಯಾಯದ ಮೇಲೆ ಇದ್ದರೆ, ರಾಜ್ಯಾಂಗಕ್ಕೆ ಗೌರವ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಇದ್ದರೆ, ನೀವು ಅದನ್ನು ಎನ್‌ಪ್ಲೋಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಜಾರಿಗೆ ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಅಡಚಣೆ? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ ಏನು? ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಸ್ವಾಮಿ, ನನಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಇಲ್ಲಿ ಒಂದು ರಿಪೋರ್ಟ್ ಇದೆ. ಕೆಲವು ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಹರಿಜನರು ಹೋಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಹೋಗಬಾರದು, ದೇವಸ್ಥಾನದ ಒಳಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ, ಫಾರ್ಮಜಿನಿಕೆ ಬಾವಿಗೆ ಹೋಗಬೇಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಚಿತ್ರಗಳನ್ನು ತೋರಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಜನಾಂಗಕ್ಕೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಪ್ರಿಂಟ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆಯೇ? ನಿಮ್ಮ ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳಿಗೆ ನಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳಿಗೆ ಯಾರು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ? ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿಗಳ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಈ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ. ನಿಮ್ಮ ಗುಡಿಗಳಿಗೆ ನಾವು ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಗುಡಿಗಳಿಗೆ ಬಾಗಿಲು ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಿ. ಈ ರೀತಿ ನಮಗೆ ಅವಮಾನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರೋ ಒಬ್ಬ ಪೂಜಾರಿ, ಪೆಡ್ಲರ್‌ನ ಕ್ಯಾಪ್ ಅನುಸೂಚಿತ ಜಾತಿ ವರ್ಗದವರು ಎಂದು ದೇವಸ್ಥಾನದ ಪ್ರದೇಶಕ್ಕೆ ತಡೆಹಿಡಿದಿರುವುದು, ಈ ರೀತಿಯಾದ ಒಂದು ಒಕ್ಕರನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ದಯವಿಟ್ಟು ತಮ್ಮ ಉತ್ತರ ಕೊಡುವಾಗ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಈ ಗುಡಿ ಗುಂಡಾರಗಳನ್ನು ನಾನು ನೋಡುವುದಿಲ್ಲ. ಏಕೆಂದರೆ ಇಂಥ ಅವಮಾನವನ್ನು ನಾವು ಸಹಿಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಇರುವ ದೇವರು ಎಂದರೆ ಒಬ್ಬನೇ ಅವನೇ ಅಂಬೇಡ್ಕರ್, ಅವರ ನಮ್ಮ ನಾಯಕರು.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅವರನ್ನಾದರೂ ನಂಬಿದ್ದೀರಲ್ಲವೇ?

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ನಂಬಿದ್ದೇನೆ. ನಿಮಗೇತಕ್ಕೆ? ಇನ್ನು ಮದುವೆ ಮಂಜೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ, ಅಂತರ್ರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು

ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾಗ 2-ರೇ ಇಸವಿಯಲ್ಲಿ ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಜನ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿ ಮದುವೆಯಾಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಅವರಿಗೆ ಹಣ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ಆಗಲಿ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಿಮ್ಮ ನೀತಿ ಏನು? ನಿಮ್ಮ ಅಸಕ್ತಿ ಏನು? ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿ ಹಣ ಕೊಡಿ, ಅವರನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಈ ರೀತಿ ಹಣಕೊಡದೆ ಈ 2-ರ ವರ್ಷಗಳಿಂದಲೂ ಕಾಯಿಸುತ್ತಿದ್ದೀರಿ? ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮದುವೆಯಾಗಿ ಇವರು ಮೂರು ಸಾಲು ಜನ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇಂಥ ಸಮಸ್ಯೆಗಳಿಗೆ ತೀವ್ರವಾದ ಗಮನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರಾಗಿ 9 ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇದಕ್ಕಾಗಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಲೇಬರರ್‌ಗೆ ಎಂಪ್ಲಾಯಿ ಮೆಂಟ್ ಗ್ಯಾರಂಟಿಯಲ್ಲಿ ಆರ್.ಎಲ್.ಇ.ಜಿ.ಪಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಮ್‌ನಲ್ಲಿ 21 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಲೇಬರರ್‌ ಪಡ್ಡಲ್ಸ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ? ಇದು 92 ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಲ್ಯಾಂಡ್‌ಲೆಸ್ ಲೇಬರರ್‌ಗೆ ಮೀಸಲಾಗಿಟ್ಟಿರ ತಕ್ಕಂಥ ಹಣ. ಇದನ್ನು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯವರು ಕಾರ್ಯಗತ ಮಾಡಬೇಕು. ಲೀ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಏನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ನೀವು ಅದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಾರದೇ ಅದು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ನೀವು 92 ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಶ್ರೀಮತಿ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆರ್. ಪ್ರಸಾದ್‌ರವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ? ದಯಮಾಡಿ ಇಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ತೆಗೆದುಹಾಕಿ. ಆ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ? ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಆಗಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳು ಬಡತನದಿಂದ ದೂರ ಬಿಟ್ಟು ಕಟ್ಟಿ ನೀತಿಗೆ ಹೋಗಿದಂತೆ ಆ ಒಂದು ಸ್ಟೇಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಮದುವೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆದು ಅವರನ್ನು ವಿದ್ಯಾವಂತರನ್ನಾಗಿ ಮಾಡುವವರೆಗೆ ಅವರ ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಎಷ್ಟಿರುತ್ತವೆ. ಆ ಸಮಸ್ಯೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕಾದರೆ ಸರಿಯಾದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೀವು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಪಡೆಯಲಿ, ಹೆಣ್ಣುಮಕ್ಕಳ ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಯಾರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಿಲ್ಲವೋ ಅಂಥ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಇಡಬೇಡಿ. ಇನ್ನು ಮಕ್ಕಳ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಗಾಗಿ ಇಂಟಿಗ್ರೇಟೆಡ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಫಾರ್ ಚೈಲ್ಡ್ರೆ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏಳು ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ಈ ಹಣವನ್ನು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಈ ವರ್ಷವೂ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡರೆ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಗಮನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ? ದಯಮಾಡಿ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕು. ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದಕ್ಕೆ ನೀವು ಜವಾಬ್ದಾರರು. ನೀವೇ ಅದಕ್ಕೆ ಹೊಣೆ. ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇಂಥ ಒಂದು ಅನಾಹುತಕ್ಕೆ ಎಡೆಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸಮಾಜದ ಬೆಳವಣಿಗೆಗೆ ಹೇಗೆ ಅನುಕೂಲ ಆಗುತ್ತದೆ. ದೇಶಭಕ್ತಿ ಇದೆ ಎಂದು ಸಾವಿರ ಸಾರಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೀರಿ. ದೇಶಭಕ್ತಿ ಇರುವವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆ, ಬಡತನದಲ್ಲಿರುವವರನ್ನು ಉಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ.

ಇನ್ನು ವಿಧಾನಮಂಡಲದಲ್ಲಿ ಹಲವಾರು ಕಮಿಟಿಗಳು ಇವೆ. ಪಡ್ಡಲ್ಸ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್, ಪಡ್ಡಲ್ಸ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಇದುವರೆಗೂ ಎಷ್ಟು ರಿಪೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿವೆ? ಆ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಏನು ಅಡಕವಾಗಿದೆ? ಏನು ಲಿಫ್ಟರಸ್ಸ್ ಮಾಡಿದಾರೆ, ಅವೆಲ್ಲಕ್ಕೂ ಕೂಡ ಒಂದು ತಜ್ಞರ ಸಮಿತಿಯನ್ನು ಮಾಡಿ ನಿಮ್ಮ ಡೈರೆಕ್ಟೋರೇಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲೋ ಅಥವಾ ನಿಮ್ಮ ಸೆಕ್ರೆಟರಿಯೇಟ್ ಲೆವೆಲ್‌ನಲ್ಲೋ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಮಾಡಿ ಲಿಫ್ಟರಸ್ಸ್ ಮಾಡಿ ಜಾರಿಗೊಳಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ? ಆವೃತ್ತಿನಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನೂ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ನೀವು ಒಳ್ಳೆಯ ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಬಂದಿದ್ದೀರಿ, ದಯಮಾಡಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಿ ರಂದು ಹೇಳಬೇಕು. ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಯ ವ್ಯಾಪ್ತಿ, ಅಧಿಕಾರದ ವ್ಯಾಪ್ತಿ ಬರೀ ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ. ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಬ್ರಾಂಚುಗಳು ಇವೆ ಅವುಗಳು ಬಡವರ ಬಗ್ಗೆ, ಹಿಂದುಳಿದವರ್ಗಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹಾಗೂ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಬಗ್ಗೆ ಏನೇನು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಹಾಕಿ ಕೊಂಡಿವೆ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿವೆಯೇ ಇಲ್ಲವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ಕಣ್ಣಲ್ಲಿ ಕಣ್ಣಿಟ್ಟು ತಾವು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ತಾವು ಈ ಒಂದು ಕಾರ್ಯದಲ್ಲಿ ಶ್ರಮಿಸುತ್ತೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಆಗದೇ ಹೋದರೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿ. ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ಶ್ರೀರಾಮ

ಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಲ್ಯಾಸ್ಕ್ ಮಾಡತಕ್ಕ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಖಾತೆಯನ್ನು ವಹಿಸಿಕೊಟ್ಟಿರುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಮಂಖ್ಯಮಂತ್ರಿಯವರೇ ಇದನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿ ನನಗೆ ಮಾತನಾಡಲು ಅವಕಾಶ ಕೊಟ್ಟ ತಮಗೆ ವಂದಿಸಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ಸ್ವಾಮಿ, ನಮಗೂ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಆಗುವುದಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿನ್ನೆ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ ಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಸೇರಿ ೧೧ ಗಂಟೆಯವರೆಗೆ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಉತ್ತರವನ್ನೂ ಕೂಡ ೧೨ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ. ಇವೊತ್ತು ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ತಡವಾಗಿ ಎಂದರೆ ೯-೧೫ಕ್ಕೆ ಸಭೆ ಸೇರಿದ್ದರಿಂದ ಈಗ ಇನ್ನೂ ತಡವಾಗಿದೆ. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್‌ನವರಿಗೆ ೯೩ ನಿಮಿಷ ಸಿ.ಪಿ.ಐ.ನವರಿಗೆ ೬೦ ನಿಮಿಷ, ಸಿ.ಪಿ.ಎಂ.ನವರಿಗೆ ೨೪ ನಿಮಿಷ, ಬಿ.ಜೆ.ಪಿ.ಯವರಿಗೆ ೨೪ ನಿಮಿಷ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಎರಡೂ ಕಡೆಯವರು ಸಾಕಷ್ಟು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಸದನದ ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಅಭಿಪ್ರಾಯದಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದು ನನ್ನ ಕರ್ತವ್ಯ. ಈಗ ಚರ್ಚೆ ಮುಕ್ತಾಯವಾಗಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎಸ್. ನಾಯಕ್.—ನಿಮಗೆ ಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆಯೇ ಹೇಳಿ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನಿಮ್ಮೆಲ್ಲರ ಸಮಾಧಾನವೇ ನನ್ನ ಸಮಾಧಾನ. ಸಭೆಯ ತೀರ್ಮಾನ ಬೆಳಿಗ್ಗೆ ೯ಕ್ಕೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ೧೨ ಗಂಟೆಯೊಳಗೆ ಮುಗಿಸಬೇಕೆಂದು ಸರ್ವಾನುಮತದಿಂದ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್ (ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಮಂತ್ರಿಯವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಸಮಾಜಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ಮೇಲೆ ಈ ಮನೆಯ ಅನೇಕ ಜನ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿ ಹಲವಾರು ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಜೊತೆಗೆ ಟೀಕೆಗಳನ್ನೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ನಾಲ್ಕು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಉತ್ತರ ರೂಪವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟಪಡುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆ ದುರ್ದೈವರಿಂದ ಹುಟ್ಟಿದೆ.

(ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು ಪೀಠವನ್ನು ಲಂಕರಿಸಿದರು.)

ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿನ್ನೆಲೆ ನೋಡಿದಾಗ, ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅಜ್ಞಾನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಮತ್ತು ಅಸಹಾಯಕರಾದಂತಹ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳ ಹಿತರಕ್ಷಣೆಗಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ಹುಟ್ಟಿಕೊಂಡಿತು. ಆದರೆ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿಬೀರದಾಗಿತ್ತು. ಮೊದಲು ಭಾರತ ದೇಶ ಬಹಳ ಶ್ರೀಮಂತವಾದ ದೇಶ. ಬಂಗಾರದ ಹೊಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ದೇಶ. ಆದರೆ ಮಹಾತ್ಮಾ ಗಾಂಧೀಜಿಯವರ ನೇತೃತ್ವದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಚಳುವಳಿ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿ ನಮಗೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಬಂದಮೇಲೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡತನದ ಹೊಗೆ ಹರಿಯುತ್ತಿದೆ. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಬಡತನದ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಹರಿದನ ಗಿರಿದನರಲ್ಲಿ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವುದನ್ನು ಹೋಗಲಾಡಿಸುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಇಲಾಖೆ ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಹುಟ್ಟಿತು. ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಾನಂತರ, ನಮ್ಮ ದೇಶವನ್ನು ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಕೈಯಲ್ಲಿ, ಒಂದೇ ಮನೆತನದವರು ಸುಮಾರು ೩೦-೩೫ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಆಡಳಿತವನ್ನು ನಡೆಸಿದರೂ, ಉದ್ದೇಶ ಸಫಲವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ, ಅಥವಾ ರಾಜಕೀಯ ಭಾಷಣ ಮಾಡುತ್ತಾರೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಿಜಾಂಶವರನ್ನು ಹೇಳಲಿ. ಒಂದೇ ಮನೆತನದವರು ಒಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳಬೇಕು? ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟಿನಲ್ಲಿ ೫೪೨ ಜನ ಸದಸ್ಯರಿದ್ದಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಸದನದಲ್ಲಿ ಭಾಷಣಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜಕಾರಣಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ಪ್ರವೃತ್ತಿ ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಏನೂ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಆ ಹಿನ್ನೆಲೆಯೇನು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಶಾಂತರೀತಿಯಿಂದ ಕೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಸದನದ ಹೊರಗೆ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿ ಇಲ್ಲಿ ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡಬಾರದು.

೧೨-೦೦ ಅಪರಾಹ್ನ

ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವಾಗ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಂತ್ರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಹಿನ್ನೆಲೆಯನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಎಷ್ಟು ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಎಷ್ಟು ಅಜ್ಞಾನ ಯಾರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಬೆಳೆದಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ನಾನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಒಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು.—ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಮಧ್ಯೆ ಪ್ರವೇಶ ಮಾಡಿ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ರತ್ನಾಕರ.—ಚರಿತ್ರೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಅವರು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಶ್ರೀನಿವಾಸ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಏನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಹಿಂದಿನವರು ಏನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆನ್ನುವುದನ್ನು ಹೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಡತನ, ದಾರಿದ್ರ್ಯ, ಅಜ್ಞಾನ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಎಷ್ಟು ಅದರ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಜಾಚ್ಛಿಯಾಗಿದೆ. ಅಂತಹ ಒಂದು ಹಿನ್ನೆಲೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ಲಿ.—ಎಲ್ಲಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಸಿಖಿ ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಒಂದೇ ಪಕ್ಷದ ಆಡಳಿತದಲ್ಲಿತ್ತು. ಆಗ ದಾದ್ರ್ಯ, ಬಡತನ, ಅಜ್ಞಾನ ಎರಡು ಪಟ್ಟು ಬೆಳೆದಿದೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಎರಡೂವರೆ ವರ್ಷಗಳಾಯಿತು. ನಾನು ಅಧಿಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಸಿ-ಫಿ ತಿಂಗಳಾಯಿತು. ಇಂತಹ ಒಂದು ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಯಲ್ಲಿ ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಆ ಕಡೆಯವರು ಮತ್ತು ಈ ಕಡೆಯವರು ಹೇಳಿದಹಾಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಲಕ್ಷ್ಯ ಇಟ್ಟು ಸೊಪ್ಪಿ ಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಯಾವ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ, ಎಷ್ಟು ಜನರು ಇದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ನನ್ನ ಸ್ನೇಹಿತರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಜನ ಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರೇಯವರಾದ ನಾಗರತ್ನಮ್ಮನವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಭಗಿನಿಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ.ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಮಾತನಾಡೇ ಇಲ್ಲ ಇದೇನು ಹೀಗೆ ಹೇಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ನನ್ನ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಿಲ್ಲ, ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮೇಲೆ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಈಗ ಜನಸಂಖ್ಯೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವು

ದಾದರೆ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಗಂಡಸರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧ ಕೋಟಿ ಲೆಲೆ ಲಕ್ಷದ ೬೯ ಸಾವಿರದ ೪೯೪ ಜನ. ಹೆಂಗಸರ ಸಂಖ್ಯೆ ೧ ಕೋಟಿ ೮೧ ಲಕ್ಷದ ೭೩ ಸಾವಿರದ ೯೫೭ ಜನ. ಒಟ್ಟು ಜನಸಂಖ್ಯೆ ೩ ಕೋಟಿ ೭೦ ಲಕ್ಷದ ೪೩ ಸಾವಿರದ ೪೫೧ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದು ಈಗಿನದಲ್ಲ, ೧೯೮೧ನೇ ಜನಗಣತಿಯದು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಒಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಅಸಹಾಯಕರಿದ್ದ ವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಸ್ಥಾಪಿಸಿ ಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್. ಆದ್ದರಿಂದ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟವರ್ಗದವರು ಎಷ್ಟು ಜನರಿದ್ದಾರೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿಯ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು ೫೫,೯೫,೩೫೩ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ೨೮,೪೩,೪೧೩ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ೨೭ ಲಕ್ಷದ ೫೧ ಸಾವಿರದ ೯೪೦ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಒಟ್ಟು ೧೮,೨೫,೨೦೩ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಗಂಡಸರು ೯,೨೬,೨೩೫ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಹೆಂಗಸರು ೮,೯೮,೯೬೮ ಜನರು ಇದ್ದಾರೆ. ಶೇಕಡವಾರು ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಹರಿಜನರು ೧೫.೦೭ ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಿರಿಜನರ ಶೇಕಡವಾರು ೪.೯೧ರಷ್ಟು ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಹರಿಜನರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ೨೦.೫೯ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಇದೆ. ಗಿರಿಜನರ ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇಕಡವಾರು ೨೦.೧೪ರಷ್ಟು ಇದೆ. ರಾಜ್ಯದ ಒಟ್ಟು ಸಾಕ್ಷರತೆ ಶೇಕಡವಾರು ೩೮,೪೬ರಷ್ಟು ಇದೆ. ಇದನ್ನು ನಾವು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆ ನಡೆಸುತ್ತಿರುವ ವಿಧ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾಸ್ಕ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಹಾಸ್ಟಲುಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇಲ್ಲ. ದೀಪದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ನೀರಿನ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇಲ್ಲ. ಶೌಚಗೃಹಗಳ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸರಿಯಾಗಿಲ್ಲ ವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಹೇಳಿರತಕ್ಕದ್ದು ನಿಜ. ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣ ಇದುವರೆಗೂ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡಗಳಲ್ಲಿ ನಡೆಸಲಾಗುತ್ತಿದ್ದು ಆ ಕಟ್ಟಡಗಳಿಗೆ ಬಾಡಿಗೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ಬಾಡಿಗೆ ಕಡೆವು ಎಂಬ ಉದ್ದೇಶದಿಂದ ಮಾಲೀಕರು ವಾರ್ಷಿಕ ರೆಂಟ್ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂತಹ ತೊಂದರೆಗಳು ಆಗಿವೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಪಡಿಸುವುದು ಹೇಗೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ.

ನಮ್ಮಲ್ಲಿರತಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ಸಂಖ್ಯೆಯನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಒಟ್ಟು ೩೯೮ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೨೫,೭೮೬ ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟಜಾತಿಯ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಒಟ್ಟು ೧೯೯ ಇದ್ದು ಇದರಲ್ಲಿ ೯,೨೮೬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ವ್ಯಾಸಂಗವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳುಗಳ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಒಟ್ಟು ೫೯೭ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೩೫,೦೭೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸಂತರ ಗಿರಿಜನರಲ್ಲಿ ಗಂಡುಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್‌ಗಳು ಒಟ್ಟು ೧೭ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೯೨೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರಿಜನರ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಎರಡು ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೯೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಟ್ಟು ಗಂಡು ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಗಿರಿಜನರ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಒಟ್ಟು ೧೯ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೦,೧೨೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಹಾಗೂ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಯರು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಹರಿಜನರ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ೨೧೩ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೧೧,೩೬೮ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗಿರಿಜನರ ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ ೯ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೫೪೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಗ್ರಾಂಟ್ ಇನ್ ಏಡ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳ ಒಟ್ಟು ಸಂಖ್ಯೆ ೨೨೨ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೧೧,೯೧೩ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಇಲಾಖೆ ನಡೆಸತಕ್ಕಂಥವು ೯೦ ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೯,೩೬೨ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ವಯಂ ಸೇವಾ ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಆಶ್ರಯದಲ್ಲಿ ೫೬ ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ಇದ್ದು ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೩,೬೮೩ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯಲ್ಲಿರುವುದನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ, ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಏನು ಹೆಜ್ಜೆಗೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ ?

ಶ್ರೀ ಎ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ ಕೇಳಿ.

ಪೂರ್ಣ ವಿವರಗಳನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ೬೦೦ ಇದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೩೩೫೦೦ ಮಕ್ಕಳು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ೯೫ ಇದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ೪೭೫೦ ಮಕ್ಕಳು ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇವೆರಡೂ ಸೇರಿ ಒಟ್ಟು ೭೬೫ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ. ನಂತರ ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳು ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೬೩ ಇದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೪೧೨೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ೬೨ ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ೩೯೦೦ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ಒಟ್ಟು ೬೦ ಟೈಲರಿಂಗ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿವೆ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನೂ ಕೂಡ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ನಿಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿ ಸಾಕು.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಇಲಾಖೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರುಗಳು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಿ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಶಂಕೆಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಪಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ, ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಿಮ್ಮ ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಅಂಕಿ ಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇಲಾಖೆ ಯಲ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳ ಮೇಲೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಂತಹ ಹಣ ಎಷ್ಟು ? ಮಂಜೂರಾದಂತಹ ಹಣ ಎಷ್ಟು ? ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ. ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಅದನ್ನು ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅದನ್ನೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಆಸೆಂಬ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ವರದಿ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಲಾಖೆ ಏನೇನು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಲಿ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೋನಿಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೂ ಮಾತನಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಅವುಗಳನ್ನೂ ಕೂಡ ನಾವು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದನ್ನೂ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ವರದಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹದ್ದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು ? ಈ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯ್ದು.—ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಗೊತ್ತಾಗದಿದ್ದರೂ ಚಿಂತೆ ಇಲ್ಲ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೇಡವಾದರೂ ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ಈ ಸದನಕ್ಕೆ ಬೇಡವಾದುದು ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗಬೇಕಾದರೆ, ಹೊರಗಡೆ ಕೆಂಗಲ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರ ಪ್ರತಿಮೆ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮೃಕಾನ್ತ ಹಾಕಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಹೋಗಿ ಹೇಳಿ. ಪ್ರಪಂಚಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜೆ. ಎಚ್. ಪಟೀಲ್.—ನೀವೆಲ್ಲ ರಿಪೋರ್ಟ್‌ನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಓದಿದ ಧಾಟಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಣಲಿಲ್ಲ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವಸತಿ ಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ. ಆಶ್ರಮ ಶಾಲೆಗಳು ಇವೆ. ಟೈಲರಿಂಗ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಪ್ರೀ ಎಗ್ಸಾಮಿನೇಷನ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಕಾಯಿರ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಟೈಲರಿಂಗ್ ಫ್ಯಾಡಕ್ಷನ್ ಯೂನಿಟ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಸರ್ಕಾರದ್ದೇ ಆದಂತಹ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳು ಇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೋನಿಸ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಹರಿಜನರಿಗಾಗಿ ೧೭೭ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೋನಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೪೬೪೨ ಕುಟುಂಬಗಳು ಅಲ್ಲೇ ಸೆಟ್ಲ ಆಗಿವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ೫೧ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೋನಿಗಳಿದ್ದು, ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ೮೪೧ ಕುಟುಂಬಗಳು ಸೆಟ್ಲ ಆಗಿವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ತಾವೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ನಾವೂ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಸದನದ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳುವಾಗ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದಂತಹ ವಿಷಯಗಳಾವುದನ್ನು ಬರೆದು ಕೊಳ್ಳಲಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಜ್ಞಾಪಕ ಶಕ್ತಿಯಾ ಅಷ್ಟು ಇಲ್ಲ. ಬರೀ ವರದಿಯನ್ನು ಓದುವುದಾದರೆ, ಸುಮ್ಮನೆ ಸದನದ ಸಮಯವನ್ನು ಹಾಳು ಮಾಡುವುದಕ್ಕಿಂತ ಅವರ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ಓಟಿಗೆ ಹಾಕಬಿಡಿ. ಇಲ್ಲ ಅವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವಿರ್ಗೆಯವರು ಹಾಗೂ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಕೆಲವೊಂದು ಮಹತ್ತರವಾದ ವಿವರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಶ್ರೀಮಾನ್ ಪಾಟೀಲ್ ರವರು ಅದು ತಪ್ಪು ನಿಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗಲೇ ಈ ಎಲ್ಲಾ ತಪ್ಪುಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಹಿಂದೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದ್ದಾಗ ಮಾಡಿದಂತಹ ಕೆಲಸಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ನಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಾವು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇವೆ. ವಿನಾಕಾರಣ ಸದನದಲ್ಲಿ ವರದಿಯನ್ನು ಓದುವುದಾದರೆ ಹೇಗೆ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಕೇಳಬೇಕು. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದಾರೆಂಬುದು ಇಲ್ಲಿದೆ. ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದರಲ್ಲೂ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಉತ್ತರ ಬರದಿದ್ದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಬಹುದು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಇವರು ಬರೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿರಲೇ ಇಲ್ಲ. ಬೇರೆಯವರು ಬರೆದು ಕೊಟ್ಟಿರಬಹುದು ಎಂದು ಕಾಣುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರೆ ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತಿತ್ತು ಅದರ ತಾವು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿದ್ದರೆ ಬೇರೆಯವರ ಹತ್ತಿರ ಬರೆಸುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದಾಗಿ ನನ್ನನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂಬುದು ನನ್ನಲ್ಲಿದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೇಕಾದರೆ ನೋಡಬಹುದು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಕೇಳಿದಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಕೊನೆಯವರೆಗೂ ಉತ್ತರ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಆಮೇಲೆ ಕೇಳಿ. ಈಗ ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಅವರು ಉತ್ತರ ಕೊಡಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ವಿರ್ಗೆ.—ಅವರು ಈಗಾಗಲೇ ನಮಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ವರದಿಯನ್ನು ರೀ-ಪ್ರಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ ಅಷ್ಟೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೋನಿಗಳಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿ ಜನ ಯಾರು ಇದ್ದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ಲಿಖಿತವಾಗಿ ಏಕೆ ಭೂಮಿಯನ್ನು ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ನಂತರ ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ವೇತನ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದಾಗಿ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಆಗಿರುವಂತಹ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೨,೪೩,೩೫೦ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಿರಿಜನರು ೧೭,೫೦೦ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ನಂತರ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಪ್ರೀ-ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಅವಾರ್ಡ್ ಆಗಿರುವಂತಹ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ೫೭,೯೧೬ ಜನ ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಗಿರಿಜನರು ೪,೫೪೬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಇದ್ದಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಮೆರಿಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಹಣವನ್ನು ೨೫,೮೦೦ ಜನ ಹರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ೧೬೭೬ ಮೆರಿಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಹಣವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಎಸ್.ಎಸ್.ಎಲ್.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಥಮ ಶ್ರೇಣಿಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾದಂತಹ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಬಹುಮಾನದ ಹಣವನ್ನು ೧೨೫೬ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಅದೇ ರೀತಿ ಎಕ್ಸೆಲ್ಯಾಂಟ್ ಸಿಡಿ ಟೂರ್‌ಗಾಗಿ ೩೮೯ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಸೌಕರ್ಯಗಳನ್ನು ನಾವು ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಎಂಪಾ ಯುಮೆಂಟಲ್ ಮತ್ತು ತರಬೇತಿ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳಾ ಕಲ್ಯಾಣ ಕೇಂದ್ರ ಹಾಗೂ ಪಾಸ್‌ಲೋಗಳ ಸೂಪರಿಂಟೆಂಡೆಂಟ್‌ರವರ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ನಿರ್ದೇಶನಾಲಯದಲ್ಲಿ ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕಾಗಿ ಸುಮಾರು ೧೫,೭೮೨ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ಹಾಗೂ ೪೬೩

ಗಿರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ತಮ್ಮ ಹೆಸರುಗಳನ್ನು ನೋಂದಣಿ ಮಾಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತು ಸೆಲ್ಟ್ ಎಂಪ್ಲಾಯಿಮೆಂಟ್ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ೩೨ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದೆ. ಮತ್ತು ಶೀಘ್ರಲಿಪಿ ಮತ್ತು ಬೆರಳಚ್ಚು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ತರಬೇತಿಯನ್ನು ೩೧೬ ಹರಿಜನ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ನಂತರ ಸ್ವೀಪರ್ಸ್ ಹಾಗೂ ಸ್ಯಾವೆಜರ್ಸ್ ಯಾರು ಇದಾರೆ, ಅವರ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ೩೨ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ೬೭ ಜನ ದಂಪತಿಗಳಿಗೆ ಧನ-ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವಂತಹ ದಂಪತಿಗಳು ಇದುವರೆಗಿನ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳ ಪ್ರಕಾರ ೩೪೮ ಜನರು ಇದಾರೆ. ಅವರಿಗೆ ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂತಹ ಧನ ಸಹಾಯದ ಮೊತ್ತ ೧೪,೬೧,೦೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಒಂದೊಂದು ಸಾರಿ ಅವರ ಬೆಳಗಾಂ ಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಬೆಳಗಾಂ ಭಾಷೆ ಎಂದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಮರಾಠಿ ಮಿಕ್ಸ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಅದು ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಮಗೆ ಮಧ್ಯದಲ್ಲಿ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕು.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ವಯಮಾಡಿ ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗೆ.—ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂತಹವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ವರದಕ್ಷಿಣೆಯೋ ಅಥವಾ ವಧುವಕ್ಷಿಣೆಯೋ ವಯಮಾಡಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹ ಮಾಡಿಕೊಂಡವರಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ವಿಶೇಷ ಘಟಕ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೨೦೦೮ ಹರಿಜನ ಕೀರಿಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಚಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ೮೬,೭೮೪ ಹರಿಜನರ ಮನೆಗಳಿಗೆ ವಿದ್ಯುಚ್ಚಕ್ತಿ ಸರಬರಾಜನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ೩೨,೭೫೫ ಹರಿಜನ ಜೀತದಾಳುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿ ೧೧೫೬ ಜನರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಲ್ಲಿ ೬೨೫ ಜೀತದಾಳುಗಳನ್ನು ಗುರುತಿಸಲಾಗಿದ್ದು ಅವರಲ್ಲಿ ೪೩೦ ಜನರಿಗೆ ಪುನರ್ವಸತಿಯನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ೧೫,೫೫೪ ಜನ ಹರಿಜನ ಕುಟುಂಬದವರಿಗೆ ೧,೫೧,೭೬೭ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಮತ್ತು ೬೨೫ ಜನ ಗಿರಿಜನ ಕುಟುಂಬಗಳಿಗೆ ೨೪೨೯ ಎಕರೆ ಜಮೀನನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ನಾವು ೫೧೦೩ ಇರಿಗೇಷನ್ ಬೋರ್ಡ್‌ಗಳನ್ನು ಮತ್ತು ೨೪೪ ಕಮ್ಯುನಿಟಿ ವೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದೆ. ಹರಿಜನಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ ೧೬೩೯ ಕುಡಿಯುವ ನೀರಿನ ಭಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ೩೧೧ ಕಿಲೋಮೀಟರ್ ದೂರದ ರೂರಲ್ ಅಪ್ರೋಚ್ ರೋಡ್ ಮಾಡಿದೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೂಡ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಾವಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರಿಗೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಪ್ರಾಬ್ಲಂ ಇದೆ ಎಂದು ಅನೇಕ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ೧,೪೧,೬೩೮ ಮನೆ ನಿವೇಶನಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ೨,೬೪,೧೨೧ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೋನಿಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಲ್ಯಾಂಡ್ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿರುವುದೇ ಲ ಎಕರೆ ೧೩ ಗುಂಟೆ ಅಂದಾಗ ೧ ಲಕ್ಷ ನಿವೇಶನಗಳು ಹೇಗೆ ಬಂದವು ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಲ್ಲಾ ಜಮೀನನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿ ಮನೆ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆಂದು ಅಲ್ಲ. ಜಾಗ ಇದ್ದಲ್ಲಿ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ, ಜಾಗ ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ನಿಮ್ಮ ವರದೆಯ ಪುಟ ೧೩ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೮ ಎಕರೆ ೧೩ ಗುಂಟೆಯನ್ನು ಅಕ್ವೈರ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆಂದು ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಕ್ವಿಷನ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೇಸಸ್‌ನಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಾವು ಅಗ್ರಿಕಲ್ಚರಲ್ ಕಾಲೋನಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್‌ನವರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್‌ನವರಿಗೂ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಿಂದೂಳಿದವರಿಗೆ, ಹರಿಜನ

ಗಿರಿಜನಿಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ೫೦೦ ಪ್ರೀ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಮತ್ತು ೬೫ ಪ್ರೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಇವೆ. ಹೊಸ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲುವೆಂದು ಕೆಲವು ಮಂದಿ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ೧೫ ನೇ ಆಗಸ್ಟ್ ವರೆಗೆ ೧೦೦ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ೯೯ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಉಳಿದಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಜೂನ್ ನಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಆಗಸ್ಟ್ ನಲ್ಲಿ ಹೇಗೆ ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ? ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ, ಕಂಪ್ಲೀಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನೂರು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಶುರು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗೆ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ, ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಈ ಕೆಲಸ ಸ್ವಲ್ಪ ತಡವಾಗಿದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಒಟ್ಟು ೬೭೫ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಎಡ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ೨೨೫ ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಎಡ್ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಇವೆ. ೧೦ ಸಾವಿರಕ್ಕೂ ಮೇಲ್ಪಟ್ಟು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಅದರ ಲಾಭ ಪಡೆಯುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಬ್ಬರೆ ನಾವು ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗಾಗಿ ೬ ಕೋಟಿ ೬೭ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೂ ಹೆಚ್ಚು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ೪೭ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ನೋಟಿಫೈಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಗೆ ಮತ್ತು ೬ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಡೀನೋಟಿಫೈಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ಗಾಗಿ ಇವೆ. ೧೯೮೪-೮೫ ರಲ್ಲಿ ೪೭ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ೪೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಈಗ ನಾವು ೪೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಎರಡು ಲಕ್ಷ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಲಾಭ ಆಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಹೋದವರ್ಷ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕಾಸ್ಟ್ಸ್ ಮತ್ತು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್ ನವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಂತರ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ತಾವು ಕೇಳಿ. ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಿದ ಮೇಲೆ ಕೇಳಿ. ೧೯೮೪-೮೫ ರಲ್ಲಿ ೨ ಕೋಟಿ ೬೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಅನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ೩ ಕೋಟಿ ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಹೋದ ವರ್ಷ ೨ ಲಕ್ಷದ ೧೮ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ೬ ಲಕ್ಷದ ೭ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶವನ್ನು ಟ್ರುಕೋಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬ್ಯಾಕ್ ಸರ್ವಿಸ್ ಕಾಸ್ಟ್ ನವರು ಜನರಲ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ನಲ್ಲಿರುವವರಿಗೆ ಲಾಡಿಂಗ್ ಚಾರ್ಜಿಸ್ ಕಳೆದ ವರ್ಷ ೨೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ೨೬ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಇದರಿಂದ ೧೮೦೦ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಿದ್ದರೆ ಈ ವರ್ಷ ೨೮೦೦ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಟ್ರೈತನ್ಸ್ ಯೋಜನೆಗೆ ೧೯೮೩-೮೪ ರಲ್ಲಿ ೫೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದರೆ ೮೫-೮೬ ರಲ್ಲಿ ೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಯೋಜನೆಗೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದ ನಂತರ ಲಕ್ಷ ಕೋಟಿಗಳಿಗಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾದಾರೆ. ಅದಕ್ಕೆ ನಮ್ಮ ವರದಿಯ ೬೬ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ನೋಡಿದರೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಈ ಯೋಜನೆ ೧೯೮೦ ರಿಂದ ೧೯೮೩ ರ ವರೆಗೆ ೯೩೧ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಾಗಿತ್ತು. ಆದರೆ ಈಗ ನಾವು ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೮೮೧೫ ಜನರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಸೊಸೈಟಿಯ ಮಾರ್ಜನ್ ಮನಿ ೧೯೮೦ ರಿಂದ ೧೯೮೩ ರ ವರೆಗೆ ೧೪೯೧ ಜನರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಲಭ್ಯವಾಗಿದ್ದರೆ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಬಂದಮೇಲೆ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ೩೧೯೯ ಜನರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಟ್ರೈತನ್ಸ್ ಸ್ಕೀಂನಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರದ ಹಿಂದೆ ಬಿದ್ದಿದೆ ಎಂದು ವಾದ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಅಸಹಾಯಕರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ೮೪-೮೫ ರಲ್ಲಿ ೭೦ ಲಕ್ಷ ೭೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟರೆ ೮೫-೮೬ ರಲ್ಲಿ ೭೫ ಲಕ್ಷ ೯೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಶಾಲಾ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಸಂಗ ಮಾಡುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ನಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ೩ ಕೋಟಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ. ಇದರಿಂದ ಒಂದು ಲಕ್ಷ ೯೦ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಸಹಾಯವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಖಾರ್ಗೆಯವರು ಹಾಸ್ಟೆಲು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲುವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ೮ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ ಮತ್ತು ೮೫-೮೬ ರಲ್ಲಿ ೧೦ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವ ಗುರಿ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ೧೯೮೪-೮೫ ರಲ್ಲಿ ೧೧ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಲೋಕೋಪಯೋಗಿ ಇಲಾಖೆಯವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವು ಪೂರ್ಣ

ವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ತಿಳಿದು ಇನ್ನೂ ೧೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಬೇರೆಬೇರೆ ಸಣ್ಣ ಪುಟ್ಟ ಸಲಕರಣೆಗಳು, ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಪೋಸ್ಟ್ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಸ್ಟಾಡಂಟ್ಸ್, ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಫಿ, ಟೈಪ್ ರೈಟಿಂಗ್ ಕಲಿಯುವವರಿಗಲ್ಲರಿಗೂ ಹಣ ಕೊಟ್ಟು ಸಹಾಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಗಳಿಗೆ ಇನ್ ಸೆಂಟೀವ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸನವರಿಗೆ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ವುಮೆನ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಇವೆ, ಬೇರೆಬೇರೆ ಕೋಟಿಂಗ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಈ ಇಲಾಖೆಯ ವತಿಯಿಂದ ಸಹಾಯ ಪಡೆದು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ಎಂ. ಎ., ಎಂ. ಎಸ್ಸಿ., ಎಂ. ಕಾಂ., ಕೃಷಿ, ಇಂಜಿನಿಯರಿಂಗ್ ಯಾವುದೇ ಪರಿಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಯಾರು ಹೆಚ್ಚು ಅಂಕಗಳನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೋ ಅವರಿಗೆ ೨೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಇನ್‌ಸೆಂಟೀವ್ ಆಗಿ ಕೊಡಲು ಹಣವನ್ನು ತೆಗೆದಿಟ್ಟಿದೆ.

೧೨-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಎಲ್ಲಾ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸನವರಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ರೀತಿಯಿಂದ ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಅನುಕೂಲ ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದೆ. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲದೆ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸನವರಿಗಾಗಿ ಎಜುಕೇಷನ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್ ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ನಾವು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪುಸ್ತಕಗಳು, ಡ್ರೆಸ್‌ಗಳು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಪಾವತಿಯಾಗಿದೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದರಂತೆ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು, ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳು ಮತ್ತು ಅನಾಥರಿಗೆ ಯಾವ ತರಹ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಉ ಸರ್ಕಾರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿದ್ದು ಅದರಲ್ಲಿ ಸಾಧಾರಣ ೫೦೫ ಮಕ್ಕಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಕುರುಡರು ಮೂಗರು ಕಿವುಡರು ಇದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಅದಕ್ಕೆ ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿಯಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಕೇಂದ್ರ ದಿಂದ ಎಷ್ಟು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಜನತಾ ಪಾರ್ಟಿ ಆಫೀಸಿನಿಂದ ಹಣ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ದಿಂದ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪಾರ್ಟಿ ಎಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತದೆ ? ಸರ್ಕಾರ ಕೊಡುತ್ತದೆ. ೫೦೫ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಎಂಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿವೆ. ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಅಲ್ಲಿ ಕುರುಡರು, ಕುಂಟರು ಕಿವುಡರು.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದು ಹೊಸದೋ, ಹಳೆಯದೋ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೊಸದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ೧೦ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಪಾಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಿವೆ. ಕಿವುಡರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ್ದು ೩ ಸಂಸ್ಥೆ ಇವೆ. ಮೆಂಬಲಿ ರಿಟಾರ್ಡ್‌ಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ ೩ ಇವೆ. ೬೬೮ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಈ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಅದರಂತೆ ಎಲ್ಲರಿಗೂ ೧೦ರಿ ಪರ್‌ಸೆಂಟ್ ಸ್ಕಾಲರ್ ಕೊಡುತ್ತಿದೆ. ಏಡ್‌ ಸಂಸ್ಥೆಗಳೇನಿವೆ ಅಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೫೦ರಷ್ಟು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೂ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ ಗಿನೇ ತರಗತಿಯಿಂದ ಮೇಲಿನವರಿಗೆ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸ್ಕಾಲರ್‌ಷಿಪ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಫೈನಾನ್‌ಷಿಯಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಉ ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಕಡಿಮೆ ಆದಾಯವಿರುವ ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಫೈನಾನ್‌ಷಿಯಲ್ ಅಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ನಾನು ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಆಪ್ ಆರ್ಟರ್ ರೈಸ್ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಸ್ವಾಮಿ ಈಗಾಗಲೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಇವರು ವರದಿ ಹೇಳುವುದು ಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಹಿಂದಿನ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದನ್ನು ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮುಂದುವರಿಸಲೇಬೇಕು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾವ ಯಾವ ವಿಷಯಗಳ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೇಳಿ ಕುತೂಹಲ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ತಾವು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಮಾಡುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳ ಬೇಕಿಲ್ಲವೆ ? ತಾವು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಅದರೂ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌರ್ವಮೆಂಟಿನವರು ಇಂತಿಂಥ ಸ್ಕೀಮುಗಳಿಗೆ ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಎಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಲೇಬೇಕು ಮೂಗರಿದ್ದರೂ ಮಾಡಬೇಕು, ಕಿವುಡರಿದ್ದರೂ ಮಾಡಬೇಕು ಮಿನಿಸ್ಟರ್. ನಾವು ಕೇಳುವುದು, ಇಟ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸ್ವಲ್ಪ ತಾಳ್ಮೆಯಿಂದ ಇದ್ದರೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬರುತ್ತೇನೆ. ಅಂಗವಿಕಲರಿಗೆ ಗಾಡಿ, ಸೈಕಲ್ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇಂಥ ೧೯೬ ಮಂದಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ೭,೧೨,೩೨೮ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ೩,೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗಿಂತ ಅದೇಯ ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದರೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಆಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇವರಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಸಣ್ಣ ಉದ್ಯೋಗ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದರೆ ಅಂಥವರಿಗೆ ೧೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಾಮಾನ್ಯ ಪರ್ಚೇಸ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇಂಥ ನಾಲ್ಕು ಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಈಗಾಗಲೇ ನಡೆದಿವೆ. ಅದೇರೀತಿ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಸಹಾಯ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಟೈಪ್‌ರೈಟಿಂಗ್ ಇರಲಿ, ಟೈಲರಿಂಗ್ ಇರಲಿ ಇಂಥ ಎಲ್ಲಾ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ ೬ ಸಾವಿರ ಡಿಸ್-ಬುಲ್ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಾಂಕಿನಿಂದ ಸಬ್ಸಿಡಿ ರೂಪದಿಂದ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ೪೩ ಮಹಿಳಾ ಸಮಾಜಗಳಿವೆ ಅವುಗಳಿಗೆ ನಾವು ಗ್ರಾಂಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಕ್ತರನ್ನೀಸಾ.—ಯಾವ ಸ್ಥಳೀಯದಲ್ಲಿ ತಾವು ಸಬ್ಸಿಡಿ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ ? ಎಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಹೊಲಿಗೆ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ ಲೋನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ಮನರಂಜನೆ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಮಾನ್ಯ ಕಿಂಗ್ ಹನುಮಂತಯ್ಯನವರಿದ್ದಾಗಲೂ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಾಡಿದ್ದರು. ಆಗ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿ ಸರ್ಕಾರ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೇರಳವಾಗಿ ಹಣ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಟ್ಟ ಹಣವನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನರ ಸಲುವಾಗಿ ವಿನು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಪೂರ್ತಿ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಾವು ವಿಚಾರ ಮಾಡಿರಿ. ಎರಡನೆಯ ಅಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಬಿಲ್ ಸಭೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಮಂತ್ರಿಗಳಿಂದ ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ನಿರೀಕ್ಷೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಿಚಾರ ಹೇಳಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ತಾವು ಕೂಡಿ ಎಂದೂ ಹೇಳಿದರೆ ಕೂರುತ್ತೇನೆ. ಆದರೆ ಉತ್ತರ ಮುಗಿದಮೇಲೆ ನಮಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಮಯ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಎಲ್ಲಾ ಹೇಳಿದಮೇಲೆ ಯಾವುದಕ್ಕಾದರೂ ಉತ್ತರ ಸಿಗದಿದ್ದರೆ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇನ್ನೂ ಉತ್ತರವೇ ಶುರುವಾಗಿಲ್ಲ. ನಮಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಪಾರ್ಗ್.—ಪಡ್ಯೂಲ್—ಕಾಸ್ಪ್ ಬಗ್ಗೆ ಬಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಈಗ ವುಮೆನ್ ಅಂಡ್ ಚಿಲ್ಡ್ರನ್ ವೆಲ್ಫೇರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಏನು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕೇ ಇಲ್ಲ. ಹೋದಸಾರಿ ಎಷ್ಟು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಈ ಸಾರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕನ್ಸ್ಟ್ರಕ್ಷನ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಬಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗೆ ಎಷ್ಟು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಾ ? ಹೊಸದಾಗಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಮಾಡುವ ಯೋಜನೆ ಇದೆಯೇ ? ಇದನ್ನು ಹೇಳಿ ? ಸುಮ್ಮನೆ ವಾರ್ಷಿಕ ವರದಿಯನ್ನು ಬೇರೆ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅಥವಾ ಟೈಪ್ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಓದಿದರೆ ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ ? ಆ ವರದಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿಯೂ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅವರು ಪೂರ್ತಿ ಹೇಳಲಿ ಇರಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಸದಸ್ಯರು ಜನತಾ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿರುವ ಹೊಸ ಹೊಸ ಯೋಜನೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದರು. ಆ ಟೀಕೆ ಎಂದರೆ ತಾಳಿ ಭಾಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆದ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತು ವಿಧವಾ ಪುನಸಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಖ್ಯರನ್ನಿಸಾ.—ಮಂಗಳ ಸೂತ್ರ ಯಾರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಿಳೆಯರು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದುದು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಅಸಮಾಧಾನವಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ದೇಶದಲ್ಲಿ ತಾಳಿ ಪವಿತ್ರವಾದುದು. ಎಷ್ಟೋ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ತಾಳಿ, ಸೀರೆ ಕೊಂಡುಕೊಂಡು ಮದುವೆಯಾಗುವುದು ಕಷ್ಟವಿದೆ. ಅಂಥವರಿಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಅದು ಅಷ್ಟೇನೂ ಉಚಿತ ಅಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದುದನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ಒಂದು ನಿಮಿಷ.....

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ದಯವಿಟ್ಟು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ.....

ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮ ಮಧ್ವರಾಜ್.—ತಾಳಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಗತಿ ಇಲ್ಲವೆ ? ಇವರೇನು ಕೊಡುವುದು ?

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರೆ, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲರು, ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಬಾರ್ಗಿಯವರು ನಮ್ಮ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಗಲಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಎಲ್ಲಾ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೂ ಉತ್ತರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ, ಹೇಳದಿದ್ದರೆ ಉಪಪ್ರಶ್ನೆ ಕೇಳಿ ಎಂದು. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಈ ರೀತಿ ಪದೇಪದೇ ಬಿಳುವ ಬದಲು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳುವುದನ್ನು ಪೂರ್ತಿ ಕೇಳಲಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಬಾರ್ಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ ಅವರು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೇಳಿದ್ದನ್ನು ಮೊದಲು ಕೇಳೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಸಿಕ್ಕದೇ ಇದ್ದರೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರವನ್ನು ಮುಂದುವರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಅವಕಾಶ ಮಾಡಿ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ೩-೪ ವಿಷಯಗಳು ಕೇವಲ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರುವುದು. ದೇಶದ ಬೇರೆ ಯಾವ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿಯೂ ಇದು ಇಲ್ಲ. ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆ, ವಿಧವೆ ಪೆನ್ಷನ್, ತಾಳಿ ಭಾಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಟೀಕೆ ಮಾಡುವಾಗ ನನಗೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ನೆನಪು ಆಯಿತು. ದಾರಿಯಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಬಿಕ್ಷುಕ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದೇ ಸಾಯುವ ಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ ಬಿದ್ದಿರುತ್ತಾನೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಜನ ಕೂಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಬಡವರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ, ಶ್ರೀಮಂತರೂ ಇರುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬ ಕನಿಕರ ಪಟ್ಟು ತನ್ನ ಮನೆಗೆ ಒಡಿ ಹೋಗಿ ತನ್ನ ಹೆಂಡತಿಗೆ ಹೇಳಿ, ಅಂಬಲಿಯನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಂದು ಈ ಬಿಕ್ಷುಕನಿಗೆ ಕುಡಿಸುತ್ತಾನೆ. ಈತ ಬಡವನೆಂದು ಇನ್ನೇನನ್ನು ಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯ. ಆಗ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಜನ ಇವನನ್ನು ನೋಡಿ ಇವನೇನೂ ಮೃದಿನ ಎಲೆಕ್ಷನ್ ಗೆ ನಿಲ್ಲಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾನೆಯೇ ಎಂದು ಮಾತನಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಅಲ್ಲಿ ನಿಂತಿದ್ದ ಕೆಲವು ಶ್ರೀಮಂತ ಜನ ಅಂಬಲಿ ಬದಲು ಹನಿ ಜೇನುತುಪ್ಪ ಕೊಟ್ಟರೆ ಆತ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗುತ್ತಾನೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಅಂತಹದ್ದು ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ, ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಆಗಿದೆ. ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಈ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ತಾಳಿ ಇಲ್ಲ. ಮತ್ತೊಂದು ಇಲ್ಲ ಎಂದು ದುರ್ದೈವದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಇವೊತ್ತು ನನ್ನ ಅನುಭವದಿಂದ ಈ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರ ಬಗ್ಗೆ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡಿದರು. ನಾನು ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿ ಇರುವವನು. ನಾನು ಒಕ್ಕಲುತನ ಮಾಡುವಾಗ ಕೆಲವಾರು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಹೊಟ್ಟೆಯೊಳಗೆ ೯ ತಿಂಗಳ ಮಗು ಇದ್ದರೂ ಅಕೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು.

ಅಕೆ ಹಡೆದ ನಂತರ ೧೫ ದಿವಸಗಳ ನಂತರ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಅವರ ಜೀವನ ನಡೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಅಕೆ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಅಲ್ಲೇ ನೆಲದಲ್ಲಿ ಆ ೧೫ ದಿವಸದ ಕೊಸನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ತನ್ನ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾಳೆ. ಅಕೆ ೧೦ ಸಾರಿ ಬಂದು ಆ ಕೊಸನ್ನು ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಹದ್ದು, ನಾಯಿ, ನರಿಗಳು ಮಗುವನ್ನು ಎತ್ತಿಕೊಂಡು ಹೋಗುವ ಭಯ ಅವಳಲ್ಲಿ ಇರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ಅಯ್ಯೋ ಪಾಪ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇಂತಹವರಿಗೆ ನಾವು ಸಹಾಯ ಮಾಡಿದಾಗ ಅದನ್ನು ಏಕೆ ಎಂದರೆ ಹೇಗೆ ? ಅದರ ಬದಲು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸಹಾಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇವರು ಹೇಳಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಮಾನ್ಯ ಯೆಡಿಯೂರಪ್ಪನವರು ಅವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕನಿಕರದಿಂದ ಹೇಳುವ ಬದಲು ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವಿಧವೆಗೆ ಗಂಡ ಸತ್ತ ನಂತರ ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಸ್ಥಾನ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹವರಿಗೆ ಅಂಬಲಿ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ ಏಕೆ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ನೋಡಿದ ನನಗೆ ಬಹಳ ಆಶ್ಚರ್ಯವಾಯಿತು. ನನಗೆ ಪರಿಚಯ ಗೊತ್ತಿರುವವರಿಗೆ ಈ ದೇಶದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಜನ ವಿಧವೆಯಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ವಿಧವೆಯಿದ್ದರು. ಆದರೆ ಬಡತನ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲ ಪಾಪ. ಶ್ರೀಮಂತ ವಿಧವೆಯವರಿಗೆ ಈ ಬಡತನ.....

SRI M. MALLIKARJUNA KARGE.—Please do not try to humiliate our leaders.

(INTERRUPTIONS)

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಬಂದು ಅಕ್ಷರ ಅವರಿಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಇವರು ಹೇಳುವುದನ್ನು We are not going to tolerate all these things.

(ಗೊಂದಲ)

ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಜಮೀನನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುವ ಇವರಿಗೇನು ಗೊತ್ತು ಅವರ ಕಷ್ಟ.

(ಗೊಂದಲ)

ಬಂದು ಶೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ತ್ಸ್ ಹಾಸ್ಪೆಲ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯತೆ ಇಲ್ಲ ಇವರಿಗೆ..... ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟುಬಿಟ್ಟರೆ ವಿಧವೆಯರಲ್ಲಾ ಮುತ್ತೈದೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆಯೇ ?.....

(ಗೊಂದಲ)

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಖಾರ್ಗೆಯವರೇ, ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನೋ ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖಾರ್ಗೆ.—ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೆಸರು ಹೇಳಿ ಬಂದು ಬಂದು ಸಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈಗ ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಇವರು ಏನೇನೋ ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನೋ ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಇವರು ೭೨ರಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಫೋಟೋ ಹಿಡಿದು ಕೊಂಡು ಬಂದು, ಅರಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದರು. ಅದನ್ನು ಅವರು ಈಗ ಮರೆತರೇ ?

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ದಯಮಾಡಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಏನೋ ಹೇಳುವವರಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸದನದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆ ನಡೆವಾಗ ಅದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು.....

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ. — ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಮುತ್ಸದೆಯಾಗಿದ್ದು ಆಮೇಲೆ ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಏನು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರು ?

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ. — ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನೇನು ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಅವಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಮಂತ್ರಿಗಳದ್ದು ಇದೆ. ಆ ಒಂದು ಹಕ್ಕನ್ನು ಚಲಾವಣೆ ಮಾಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಪದೇ ಪದೇ ನಾವು ಎದ್ದು ಮಾತನಾಡ ಬೇಕೆಂಬ ಆಸಕ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದರೆ ವಿಷಯವನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ವಿಷಯದ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಹೋದಾಗ, ಉತ್ತರ ಕೊಡುವ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಅವರು ವಿಷಯಾಂತರ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎನ್ನುವ ಅಂಶ ಈ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಧ್ಯೆ ಮಧ್ಯೆ ಆ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಳುವುದು ಸಹಜ ಮುಕ್ತ ಸ್ವಾಭಾವಿಕ. ಈ ಮಧ್ಯೆ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ವಿಧವೆಯಾಗಿ ಭತ್ಯೆ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು ಇತ್ಯಾದಿ ನಮ್ಮ ಪ್ರಕಾರ ಇವುಗಳು ಬೆಳ್ಳಿಯ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮಗಳು ಆಗಿವೆ. ಈ ಸೌಕರ್ಯಗಳು ಬಡವರಿಗೆ ತಲುಪಿದರೆ ನಾವು ಕೂಡಾ ಮೆಚ್ಚುತ್ತೇವೆ. ಆ ಜನರಿಗೆ ಹಣ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೆಸರಿನಲ್ಲಿ ತಲುಪಿಸಿ ನಾವು ಸಂತೋಷಪಡುತ್ತೇವೆ. ಆದರೆ ಈ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳತಕ್ಕ ಸಮಯದಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೋದರೆ ಇದನ್ನು ಎರಡೂ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗದೂ ಸ್ವಲ್ಪ ಹಿಡಿತ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ದೇಶದ ದೊಡ್ಡ ವಿಚಾರಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪವನ್ನೇ ಮಾಡಬಾರದು ಎನ್ನುವ ನಿಯಮಗಳಿಗೂ ಸಹಾ ಇದೆ. ಆದರೆ ಅದರ ಉಲ್ಲೇಖವೇ ಇಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟೋ ಸಾರಿ ಆಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣ್ ಅವರು ಇದ್ದರೂ, ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಸ್ಥಾಪನೆಗೆ ಅವರು ಕಾರಣರಾಗಿರಲಾರೆ. ಅವರ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಅಥವಾ ಅವರನ್ನು ಹೆಸರಿಸಿ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ದೇಶಕ್ಕೆ ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿದ ಸಾಧನೆ ಎಂಥದ್ದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತು. ದೇಶಕ್ಕೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ತಂದು ಕೊಟ್ಟ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಾದ ಸದರಿರವರ ಕುಟುಂಬಕ್ಕೆ ಸೇರಿದಂತಹವರು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಎನ್ನುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿರುವ ವಿಚಾರ. ಅವರ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಇವರೂ ಸಹಾ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿರು ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಇರಲಿ. ಅವರ ಕೊಡುಗೆ ರಾಷ್ಟ್ರ ಎಷ್ಟು ಮಂದಿಗೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾರೇ ಅಲ್ಲಗಳೆಯುವುದಕ್ಕಾಗಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅವರ ಬಗ್ಗೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅವರು ವಿಧವಾ ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡಲಿ, ನಾವು ಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ಬಟ್ಟರು ತೀರಿ ಹೋಗಿದ್ದನ್ನು ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಆ ರೀತಿ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ಏನಾಗುವುದಿಲ್ಲ? ಇವತ್ತು ರಾಷ್ಟ್ರದ ಮಹಾನ್ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಉದಾಹರಣೆ ಕೊಟ್ಟು ಕೊಂಡು ಹೋದರೆ ಗತಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ? ಆಗ ಇಲ್ಲಿಯ ಚರ್ಚೆಯು ತೊಕ ಕಡಿಮೆಯಾಗುವ ಸಂದರ್ಭ ಬರುತ್ತದೆ. ಅಂತಹದ್ದಕ್ಕೆ ಇಲ್ಲಿ ನಾವು ಅವಕಾಶವನ್ನು ಕೊಡಬಾರದು. ಇವರು ಇಲ್ಲಿ ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದರು, ಅವರ ಮನೆತನ ಇಂಥದ್ದು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. I do not deny the aspect of the matter. ಈ ಒಂದು ಮನೆತನಕ್ಕೆ ಈ ಮಂತ್ರಿಗಳೂ ಸಹಾ ಹಿಂದೆ ಸರ್ವೀಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಬಹಳ ಬೆಳ್ಳಿಯವರು ಎಂದು ಇವರೂ ಸಹಾ ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾರೆ. ನೆಹರೂರವರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಇವರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಆದಮೇಲೆ ಇವತ್ತು ಮೆತ್ತೊಂದು ಪಕ್ಷದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಸರಿಯಲ್ಲ. ಅದರಿಂದಲೇ ಮಾನ್ಯ ಜಯಪ್ರಕಾಶ್ ನಾರಾಯಣರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ, ಅಥವಾ ಇನ್ನೊಬ್ಬರ ಬಗ್ಗೆ ಆಗಲಿ ನಾವು ಅಷ್ಟು ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗಲಿಲ್ಲ. ತಾವು ಮಾತನಾಡಿದಂತಹ ವಾಕ್ಯಗಳು ಏನಿವೆ ಅವನ್ನು ದಯವಿಟ್ಟು ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾಳೆ ಪತ್ರಿಕೆಯಲ್ಲಿ ಅವು ಬರುತ್ತದೆ. ರಾಷ್ಟ್ರಕ್ಕೆ ಪ್ರಧಾನಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳ ಕಾಲ ಸೇವೆಯನ್ನು ಅವರು ಸಲ್ಲಿಸಿ ಹೋಗಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ದೇಶಕ್ಕಾಗಿ ಟೀಕನ್ನು ತೆತ್ತ ಬಗ್ಗೆ ಕೂಡ ತಮ್ಮ ಪಕ್ಷದವರೂ ಕೂಡಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆ ವಿಚಾರ ಸದನದಲ್ಲಿ ಪ್ರಸ್ತಾಪಕ್ಕೆ ಬಂದಾಗ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಒಂದು ಸಾರಿ ತೊಕ ವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ ಇನ್ನೊಂದು ಸಾರಿ ಬಹಳ ಹಗುರವಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದು, ತೊಕ ತಪ್ಪಿ ಮಾತನಾಡುವುದು ಯಾರಿಗೂ ಗೌರವವನ್ನು ತರತಕ್ಕದ್ದಲ್ಲ. ಅವರು ಅಡಿತರಕ್ಕೆ ಮಾತನ್ನು ಹಿಂದಕ್ಕೆ ತೆಗೆದು

ಕೊಳ್ಳಬೇಕು, ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ವಾಕ್ಯಗಳನ್ನು ತಾವು ಕಡತದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನಾವು ಏನೋ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಅವರು ಮಾತನಾಡುವುದರಿಂದ ತಾವು ಏನು ಕೊನೆಯ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಬರೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಆ ಮಾತಿನಿಂದಲೇ ಈ ದೇಶ ಉದ್ಧಾರವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳತಕ್ಕ ಸತ್ವತನ ಸಾಬೀತು. ನಮಗೆ ಪ್ರಜ್ಞೆ ಇದೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಾವು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ತೊಕು ತಪ್ಪು, ಸ್ವಮಿತ ಇಲ್ಲದೆ ಮಾತನಾಡುವುದು ಬೇಡ. ದೊಡ್ಡವರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಸಾಲಿಗೆಯ ಮೇಲೆ ನಿಮ್ಮ ಹಿಡಿತ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿರಲಿ. ಈ ಸಭೆಗೆ ಆ ಪರಿಯಲ್ಲಿ ಹೋಗಿರತಕ್ಕ ಮಾತನ್ನು ತೆಗೆದು ಹಾಕುವುದು ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕಾಗುತ್ತಿದೆ.

ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಅದನ್ನು ತೆಗೆಯಬೇಕಾಗಿರಬೇಕು ಎಂದು ನೋಡಿ ತೆಗೆಯೋಣ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಕೆ. ಎಸ್. ನಾಗರತ್ನಮ್ಮ.—ನಾನು ಉಪಾಧ್ಯಕ್ಷರ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಮಾತನಾಡುವಾಗ ಕೆಲವು ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಗೆ ನೋವಾಗುವಂಥ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ವಿಧವೆಯಾಗಿದ್ದರು. ಬದಲನೆಯವರು ಇವರೊಬ್ಬರಿಗೆ ಮಾತ್ರವೇ ಗೊತ್ತಿರುವುದು, ಬೇರೆಯವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತೇ ಇಲ್ಲವೆ? ಇವರ ಮನೆಯಲ್ಲಿ ರೂರಾ ವಿಧವೆಯರು ಆಯುವುದಿಲ್ಲವೆ? ಮೊದಲು ಮಂತ್ರಿಮಂದಿರಾಗಿದ್ದು ಅನಂತರ ವಿಧವೆಯರಾಗುತ್ತಾರೆ. ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ಆಗಬಹುದು. ನೀವು ಮೊಳೆ ಹೊಡೆಸಿಕೊಂಡು ಇಲ್ಲೇ ಇರುತ್ತೀರಾ? ನಾಳೆ ನಿಮ್ಮ ಮನೆಯಲ್ಲೂ ವಿಧವೆಯರಾಗಬಹುದು. ಏತಕ್ಕೆ ತಾವು ಹಾಗೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ? ಅಂತಿಮ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ನಿಮ್ಮ ಬಾಯಲ್ಲಿ ಆ ಮಾತು ಬರಬಾರದು. ಅಷ್ಟೇ ಅಲ್ಲ ಇಲ್ಲಿ ಯಾರೂ ಕೂಡ ಇಂಥ ಮಾತನಾಡಬಾರದು. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಯಾರಾದರೂ ಈ ರೀತಿ ಮಾತನಾಡಿದರೆ,

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಹೇಳಿದ ಉದ್ದೇಶ ಎಂದರೆ, ತಾಳ್ಮೆ, ಹರಿಗೆ ಭಕ್ತಿ ಮತ್ತು ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಅವರು ಕಟುವಾಗಿ ಟೀಕೆ ಮಾಡಿದ್ದರಿಂದ ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಮಾಡಿಯೇ ಮಾಡುತ್ತಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಿದೆ ಅಷ್ಟೆ. ನಾನು ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರ ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಆಗಲೇ ಬಳಸಿಕೊಂಡಿದ್ದಕ್ಕೆ ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು. ಕಾಂಗ್ರೆಸ್ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರು ಹೆಂಗಸರೇ ಆಗಿದ್ದಾರೆ, ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಜನರ ಪಕ್ಷದ ಮುಖಂಡರಾಗಿ ಇವರು ಹೆಂಗಸರಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಆ ಕೆಲಸವನ್ನು ಮಾಡಿದರು. ಈ ಬಂದು ಫಿರಾರ್ಡ್ ಬುದ್ಧಿ ಇವರಲ್ಲಿದೆ ಎಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ...

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಗಂಡಸರಾದರೂ ಕೂಡ ಹೊಟ್ಟೆಗೆ ಅನ್ನ ಇಲ್ಲದೆ ಕೂಲಿಯನ್ನು ಹುಡುಕಿಕೊಂಡು ಜನ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಔಷಧಿ ಕೊಡುವವರಿಲ್ಲದೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನರು ಖಾಯಿಲೆ ಬಿದ್ದಿದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಮಾತ್ರ ಗಂಡಸರು, ಅವರು ಮಾತ್ರ ಗಂಡಸರಲ್ಲವೇ? ಶ್ರೀಮತಿ ಇಂದಿರಾಗಾಂಧಿಯವರು ಹೆಂಗಸರಾದ್ದರಿಂದ ಉದಾಹರಣೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದು ಬೇಡ. ಅಲ್ಲಿರತಕ್ಕವರು ಗಂಡಸರು ಎಂದು ಮಾನ್ಯ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಹೇಳಿಕೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ ಭಾಷಣ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಲ್ಲ.....

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಆಯಿತು ಬಿಡಿ. ಯಾರು ಕೊಳೆತ ಪ್ರದೇಶದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ ಮತ್ತು ಬಡವರಿರುತ್ತಾರೆ, ಅಂದರೆ ಅವರು ಗಿರಿಜನರು ಇರಬಹುದು, ಗಿರಿಜನರು ಇರಬಹುದು, ಅಥವಾ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು ಇರಬಹುದು, ಅಂಥ ರೀತಿ ಅಂದರೆ ಹೆಂಗಸರು ಯಾರು ಗರ್ಭಿಣಿಯರಾಗಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರಿಗೆ ಉತ್ತಮ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುವ ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಂಡಿದೆ. ಹಾಲು ಬ್ರೂ, ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರ ಮುಂತಾದ ವಸ್ತು ಪ್ರತಿ ದಿನ 50 ಪೈಸೆಯಷ್ಟು ಖರ್ಚುಮಾಡುತ್ತಿದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅಂಗನವಾಡಿಗಳು 1928 ಇವೆ ಅಲ್ಲಿ 1.32 ಲಕ್ಷ ಮಕ್ಕಳು ಇದರ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಪೌಷ್ಟಿಕಾಹಾರವನ್ನು ನಾವು ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಬಡಗಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

SMR. MUKATHARUNN SA.—When you are giving 'mangalasutra' to men, why are you indulging that expenditure under the head 'Womer welfare'?

(ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರು ಅಧ್ಯಕ್ಷ ಪೀಠವನ್ನು ಬಿಟ್ಟುಹೋದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಟಿಲ್ ರವರೇ ದಯವಿಟ್ಟು ಸಮಾಧಾನವಾಗಿ ಮಾತನಾಡಿ. ಯಾರಿಗೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸುವಂಥ ಮಾತನಾಡಬೇಡಿ. ಇದು ನನ್ನ ವಿನಂತಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇದರಲ್ಲಿ ಲಾಭವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಿರುವವರು ೫೦:೫೦ ಮಂದಿ, ಅದರಲ್ಲಿ ೨೮,೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಯೂನಿಟ್ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಪ್ರತಿಯೊಬ್ಬ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗೂ ೧೪೦-೧೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಪ್ರತಿ ತಿಂಗಳೂ ಖರ್ಚು ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಬಾಲಭವನದ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಸ್ ಚರ್ಚೆಯಾಗಿದೆ. ಮೈಸೂರು ಮತ್ತು ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಒಂದೊಂದು ಟ್ರಾಕ್ ಟ್ರೈನು ಗಳಿವೆ. ಉಡುಪಿಯಲ್ಲಿ ಒಂದು ಪೈಪರ್ ಬೋಟ್ ಇದೆ. ಇಂಥ ೮ ಬಾಲವಾಡಿಗಳಿವೆ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಬಾಲವಾಡಿಗಳನ್ನು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಸುಧಾರಿಸಬೇಕು. ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಒಳ್ಳೆಯ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು, ಅವು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಬೆಳೆಯಬೇಕು, ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಟ ಆಡಬೇಕೆಂದು ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಲು ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯಮಂತ್ರಿ ಯವರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಮೊನ್ನೆ ಒಂದು ಪಬ್ಲಿಕ್ ವೀಟಿಂಗ್‌ನ್ನು ಕರೆದರು. ಒಂದು ಸ್ಥಳವನ್ನು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದಕ್ಕೆ ಒಂದು ಆಟನಮಸ್ ಬಾಡಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ತುಂಬಾ ಕೆಲಸ ಆಗಬೇಕಾಗಿದೆ. ಬಾಲಭವನಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಆಗಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ, ಇದಕ್ಕೆ ಶಕ್ತಿ ಬರಬೇಕೆಂಬ ದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಹೆಗಡೆಯವರು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ ರವರು ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಫಲವನ್ನು ನಾನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು, ಅದು ಅಮಲಿನಲ್ಲಿ ಬರುತ್ತದೆ. ನಮಗೆ ಹಣದ ಕೊರತೆ ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ರೈಲಿನಲ್ಲಿ ಎಂಜಿನ್ ರಿಪೇರಿಯಾಗಬೇಕಾದರೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕಾಲಾವಕಾಶ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಇನ್ನು ಸರ್ಜಿಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಮತ್ತು ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಂಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಂಗಳು ೨೨ ಇದು ಅಲ್ಲಿ ೩೨೪೬ ಮಕ್ಕಳಿವೆ. ತಮಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ ಯಾವ ಮಕ್ಕಳು ಆತ್ಮತ್ವವನ್ನು ಚಿಕ್ಕವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ ಅವರನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ರಿಮ್ಯಾಂಡ್ ಹೋಂನಲ್ಲಿ ಅಥವಾ ಸರ್ಜಿಫೈಡ್ ಸ್ಕೂಲುಗಳಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟು ಅವರಿಗೆ ಶಿಕ್ಷಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಉದ್ದೇಶ ಇಟ್ಟು ಕೊಂಡಿದೆ. ಅದರ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಇದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದುದೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನು ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದು ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದೆ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಬಂಗಾರಪ್ಪನವರು ಹೇಳಿದರು ಸರ್ಕಾರದ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳು ತಪ್ಪಾಗಿವೆ ಎಂದು.....

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮೊದಲು ಸಚಿವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಮಂಗಳಿಸಲಿ, ಅನಂತರ ತಾವು ಮಾತನಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಆಕಾಶ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರೆ ಅದರ ಅರ್ಥ ಏನು ಸ್ವಾಮಿ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಪಾರ್ಟಿಲ್ ರವರೇ, ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ, ಹಾಗೆ ಹೇಗೆ ಎಂದು ಏತಕ್ಕೆ ಮಾತನಾಡುತ್ತೀರಿ? ಈ ಕಡೆಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ, ಆ ಕಡೆಯವರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ತಾವು ಯಾರನ್ನೂ ಸಿಟ್ಟಿಗೆಬ್ಬಿಸುವ ಮಾತುಗಳನ್ನಾಡಬೇಡಿ.

ಶ್ರೀ ಯು. ಭೂಪತಿ.—ಕುಡಿಯೋಕಿ ಬರದವಳು ನೆಲ ಸೊಟ್ಟಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಳಂತೆ. ಆ ರೀತಿ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಶ್ರೀಮತಿ ಮನೋರಮಾ ಮಧ್ವರಾಜ್ ರವರು ಹೇಳಿದರು, ಕೆಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ೧೧ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಹರಜನಗಿರಿಜನೆ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಉಡುಪು ಮತ್ತು ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ ಸಲುವಾಗಿ ಕೊಡಲಾಗಿತ್ತು ಅದನ್ನು ನಿಮ್ಮ ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಡೈವರ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದು ಸರಿಯಲ್ಲವೆಂದು, ನಾನಾದರೂ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಅವರು ಏನು ಹೇಳಿದರು ಅದು ತಪ್ಪು. ಕೆಂದ್ರಸರ್ಕಾರದ ಹಣವನ್ನು ನಾವು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ವರ್ಗ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಒಂದುವೇಳೆ ಹಾಗೆನಾದರೂ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಕೆಲವು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು

ಇದರಲ್ಲಿ ನಾನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆಂದು ಕೆಲವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು, ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ ಸವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಹರಿಗೆ ಭತ್ಯವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಲ್ಲಿ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಾಗ ತಪ್ಪು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದರು. ನಾನು ಕ್ಷಮೆ ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಕೆಲವು ಸಾರಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ತಪ್ಪಾಗಬಹುದು. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಯಿಂದಲೂ ತಪ್ಪಾಗಬಹುದು, ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲೂ ತಪ್ಪಾಗಬಹುದು. ತಪ್ಪಾಗುವುದು ಸಹಜ. ನಮ್ಮ ಕಡೆ ತಪ್ಪಾದರೆ ನಾವು ಕ್ಷಮೆ ಬೇಡುತ್ತೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ನಿಮ್ಮ ಕಡೆ ತಪ್ಪಿದೆ ಎಂದು ನಾವು ತೋರಿಸಿದಾಗ ದಯವಿಟ್ಟು ಗಲಾಟೆ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈಗ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ಕೊಟ್ಟಂಥ ಹಣ ೨೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದುಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹೇಳಿದರು. ಅದು ಏತಕ್ಕೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಯಿತು ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಗೆ ಒಂದು ಪತ್ರವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಬರೆದಿದ್ದೇನೆ. ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಈ ರೀತಿ ಆಗದಂತೆ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಎರಡುಮೂರು ಕಾರಣಗಳಿಂದಾಗಿ ಆ ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ.

೧-೦೦ ಪಿ ಎಂ.

ಮೊದಲನೆಯದಾಗಿ ಈ ಒಂದು ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ಏನು ಇದೆ ಇದು ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಗೌವರ್ನಿಂಗ್ ಸವರು ಜಾರಿಗೆ ತಂದಂಥ ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಸ್ಯಾಂಕ್ಷನ್ ಆಗಿದ್ದರೂ ಜನರು ಗಳಿಂದ ಸಾಕಷ್ಟು ಬೇಡಿಕೆ ಬರೆದಿದ್ದು ದರಿಂದ ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಯಿತು. ಮತ್ತೆ ಇನ್ನು ೨-೩ ಕಾರಣಗಳಿಂದಲೂ ಈ ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾಗಿರುತ್ತದೆ.

ಮತ್ತೆ ನಮ್ಮ ಸ್ನೇಹಿತರು ಕೆಲವು ಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯವಾದುದು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ, ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳು ತೆರೆಯುವ ಸಲುವಾಗಿಯೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಾವುದು ಯೋಗ್ಯವಿದೆ. ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿದೆ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಈ ಸ್ಕ್ರೀಮ್ ನೋಳಿಗೆ ತಂದು ಸರ್ಕಾರ ಅದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರನೇಕರು ಹೇಳಿದಂಥ ಸೂಚನೆಗಳೆಲ್ಲ ನನ್ನ ಅವಲಿಪಲ್ಲಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೭೦-೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಜನರು ಬಡತನದಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರತಕ್ಕಂಥ ಫೆಡ್ಡಲ್‌ಕಾಸ್ಟ್ ಮತ್ತು ಫೆಡ್ಡಲ್‌ಟ್ರಿಬ್ಸ್ ಜನಾಂಗದ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಲ್ಲಿ ಸಿಕ್ಕಿರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಕಲ್ಯಾಣವಾಗಬೇಕೆಂದು ಬಹಳ ದುಃಖದಿಂದ ಕೆಲವರು ಹೇಳಿದರು. ಆ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳ ತಕ್ಕಂಥದಲ್ಲ. ನನ್ನ ಮೂವತ್ತೈದು ವರ್ಷಗಳ ರಾಜಕೀಯದಲ್ಲಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇನೆ, ಯಾವುದಾದರೂ ಒಂದು ಪಾಯಿಂಟ್ ಮೇಲೆ ಇವರ ಅಭಿವೃದ್ಧಿ ಗಾಗಿ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಕೂಗಾಟ ಮಾಡಿದಂಥದ್ದು, ಕೇಳಿದ್ದು, ಧರಣಿ ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಿದಂಥದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ. ಹೋಮ್ ಮಿನಿಸ್ಟರ್ ಮೈಮೇಲೆ ಹೋದದ್ದನ್ನು ನಾನು ನೋಡಿದ್ದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಆರ್. ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾವು ೪೦ ವರ್ಷಗಳ ವಿಚಾರವನ್ನು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಸ್ವಲ್ಪ ಸಮಾಧಾನದಿಂದ ಉತ್ತರ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ಸದನದಲ್ಲಿಯೇ ಅಲ್ಲ ಎಲ್ಲಾ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಚರ್‌ನಲ್ಲೂ ನಾವು ನೋಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಪಾರ್ಲಿಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲೂ ಕೂಡ ಕೇಳುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ೭೫ ಪರ್ಸೆಂಟಿನಷ್ಟು ಬಡತನದಲ್ಲಿಯೇ ಉಳಿದಿರತಕ್ಕಂಥ ಈ ಜನಾಂಗದವರನ್ನು ಬಡತನ ರೇಖೆಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಎತ್ತಲು ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಕ್ತಿವಿಾರಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಾಮಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ, ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕರೆ ಕೊಡುತ್ತಿರುವುದರಿಂದ ನಾವು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸರ್ಕಾರದವರು ಈ ಸದನದ ಮುಂಬಂತರ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಒದಗಿಸುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟು ನಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ ವಿಾರಿ ನಾವು ಮತ್ತು ನಮ್ಮ ಅಫೀಸರಗಳು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಭರವಸೆಯನ್ನು ಕೊಡಬಹುದು ಸುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ

ಅಪವಾದಗಳನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಮತ್ತು ಎಲ್ಲಿ ಟೀಕೆ ಟಿಪ್ಪಣಿಗಳನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೋ ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕೇಳಿರುತ್ತೇನೆ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದರಲ್ಲಿ ಸತ್ಯಾಂಶ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಕರಣೀಷನ್ಸ್ ಇದ್ದಲ್ಲಿ, ಅದು ಲೋಯರ್ ಆರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ, ಹೈಯರ್ ಆರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿಯೇ ಇರಲಿ ಅದನ್ನೆಲ್ಲ ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ನನ್ನ ಶಕ್ತಿಯಿರಲಿ, ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆಯಿಂದ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ ನನ್ನ ಮಾತುಗಳನ್ನು ಮಂಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್‌ರವರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳ ಮೇಲೆ ಬಹಳ ಹೊತ್ತು ಮಾತನಾಡಿದಾರೆ. ಆದರೆ ನಾನು ಕೇಳಿದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಆಕಡೆ ಕುಳಿತಂಥ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗಾಗಲಿ, ಈ ಕಡೆ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದಂಥ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗಾಗಲಿ ಬಂದಕ್ಕೂ ಅವರು ಉತ್ತರ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುತ್ತಾರೆ-ನೋ ಎಂದು ನೋಡಿದರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನರಿಗೆ ಪ್ರಮೋಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿರುವುದಕ್ಕೆ ಉತ್ತರ ಬರಲಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರಿಗೆ ಕನ್ನಡವೇ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅಂಥ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಬಡವರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂದು ನಾನು ಕೇಳಿ ಬೇಕಾಗಿದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ರಘುಪತಿ.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರಿಗೆ ಕನ್ನಡವೇ ಬರುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರಿಗೆ ಕನ್ನಡ ಬರುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನನಗೆ ಬಂದ ಮಾಹಿತಿಯ ಪ್ರಕಾರ ಹೇಳಿದೆ. ಹೆಚ್ಚಾಳದಲ್ಲಿ ಬಂದಂ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಹಾಸ್ಟಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೋ ತಪ್ಪು ಮಾಹಿತಿ ಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಹಣ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆಂದು ಅವರಿಗೆ ಗ್ರಾಂಟನ್ನು ಬಂದ್ ಮಾಡಿದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿಚಾರಣೆಯಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಪೂರ್ತಿ ಹಣವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಸರ್ಕಾರ ಆಜ್ಞೆಯೂ ಕೂಡ ಆಗಿರುತ್ತದೆ. ಇದರ ಡೈರೆಕ್ಟರ್‌ರವರು ಅದರ ಕಾರುಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿರುತ್ತಾರೆ. ಉಳಿಕೆ ಹಣವನ್ನು ಇವತ್ತಿನವರೆಗೂ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಮಾತನ್ನೇ ಅವರು ಅಲಕ್ಷಿಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಮ್ಮ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಬೇಕು.

ಮತ್ತೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಂಥ ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳ ಮಂಗಳಸೂತ್ರ, ಈ ಕಲ್ಯಾಣ ಕಾರ್ಯಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ದೇಶೀವಾಗಿ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡತಕ್ಕಂಥವರು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಬಂದು ಹೊಸ ಪ್ರಮೋಷನ್‌ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗಲಿಲ್ಲ. ೧೦-೧೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥದಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಿದ್ದರೂ ಅದನ್ನು ಪಡೆಯತಕ್ಕಂಥ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಯೋಗ್ಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಳ್ಳದೆ ಎಲ್ಲಾ ಹಾಳು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೀರೋಕೊಡಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಬ್ಬ ಅಧಿಕಾರಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿ, ಸೂಚನೆಯನ್ನು ಟೀಕಾ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ, ಸಲಹೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಆ ಎಲ್ಲಾ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಏನು ಇದೆ. ನನ್ನ ಊರೆ, ನನ್ನ ಮಕ್ಕಳು ಇದ್ದಾರೆಂಬೇ, ನಾನು ಹೇಳತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಟ್ಟಾರೆ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆಯೇ ಹೊರತು ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ವೈಯಕ್ತಿಕವಾಗಿ ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಹೇಗೆ ಸಾಧ್ಯ.

ಶ್ರೀ ವೆಂಕಾತ ಮುಗ್ಗಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದರು, ಅಂತರಜಾತಿಯ ಮದುವೆಯಾದಂಥವರಿಗೆ ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು. ಈ ಐದು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಅವರು ಸಂಸಾರವನ್ನು ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಈ ಹಣ ಯಾವುದಕ್ಕೂ ಸಾಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ತಮ್ಮ ಮಂಖಾಂತರ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಲ್ಲಿ ಮನವಿ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇನೆಂದರೆ, ಯಾರು ಅಂತರಜಾತಿ ವಿವಾಹವನ್ನು ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೋ ಗಂಡ ಹೆಂಡತಿ ಅವರಿಗೆ ಯಾರಿಗಾದರೂ ಬಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಹುದ್ದೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು ಜೀವನ ನಡೆಸಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುವಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಸಲಹೆ ಯೋಗ್ಯವಾಗಿರ ತಕ್ಕಂಥದ್ದಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಸರ್ಕಾರದ ವತಿಯಿಂದ ಹೊಸದಾಗಿ ಕೆಲವು ನಿಗಮಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ಮಾನ್ಯ ಯದಿಯಾರ್‌ರನ್ನು ನಮಗೂ ಕೂಡ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಪ್ರಸ್ತಾವ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರ ದವರು ಹಂತಹಂತವಾಗಿ ಫೈನಾನ್ಸಿಯಲ್ ಪೂಜಿಷನ್ ನೇ ಡಿಕೋಡು ಅಂಥ ಬಡವರಿಗೆ ಏನು ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೋ ಅದನ್ನು ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕಂಥ ಪಟ್ಟಿಯವೇಲೆ ನಾನು ಭಾಷಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾಡಿದಂಥ ಟೀಕಿಗೆ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೇಳಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಇದೊಂದು ಹೊಸ ಸಂಪ್ರದಾಯವಾದಂತೆ ಕಾಣುತ್ತಿದೆ, ದಯವಿಟ್ಟು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣವನ್ನು ಕೊಡ ಬೇಕು. ಏತಕ್ಕಾದರೆ ತಾವು ಗೆಲಿ-ಲಳಿ ಮುಗಿಸಿ ಗೆಲಿ-ಲಳಿ ಈ ಎರಡು ವರ್ಷಗಳ ಆಡಳಿತ ಮಾಡುತ್ತೀರಿ. ಆದರೆ ಡಿಜಿಟಲ್ ಅಂಕಿಸಂಖ್ಯೆಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್ ಫೇರ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟದ್ದು, ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಕೌಟ್ ಗೆಲಿ-ಲಳಿ ಇದರ ವರದಿ ಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಅಕೌಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೫೫ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿಬಿಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಖರ್ಚು ಮಾಡಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಪ್ರಕಾರವಾಗಿ ಗೆಲಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದೀರಿ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಒಡವರಿಗೆ ತಲೆಪಬೆ ಕಾಂಡು ಹಣ ಇದು. ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದರೆ ಏನು ಅರ್ಥ, ನೀವು ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿರುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕು ? ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಕೊಡಬೇಕು ಅಂತ ನೀವು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಥವಾ ನಾವು ಸತ್ಯಾಗ್ರಹ ಮಾಡಬೇಕೋ ದಯಮಾಡಿ ಹೇಳಿ, ಇದೇ ಪ್ರಕಾರ ತಾವು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಫೈ-ಕನ್ಸೇಷನ್ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು, ಅದನ್ನು ಗೆಲಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ ಎಕಾನಮಿ ವೆಷರ್ ಎಂದು ಮಾಡಿ, ೧೫೫ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ ಬೆಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೦೨ ಪ್ರಕಾರ ೯ ಕೋಟಿ ೫೨ ಲಕ್ಷದಲ್ಲಿ, ೧ ಕೋಟಿ ೨ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದೀರಿ. ಏತಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹಣ ಉಳಿಸಿದೀರಿ ? ಸರ್ಕಾರ ಏತಕ್ಕಾಗಿ ನಿಮಗೆ ಹಣಕೊಡ ಬೇಕು ? ಗೆಲಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿಸಿದೀರಿ, ತೀವ್ರ ಹಣದ ಮುಗಟ್ಟು ಇದಂಥ ಗೆಲಿ-ಲಳಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಉಳಿಸಬೇಕು ? ಉಳಿಸಿದ ಹಣ ಯಾವುದಕ್ಕೆ ಖರ್ಚುಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಯಾರ ಜೇಬಿಗೆ ಹೋಯಿತು ಎಂದು ಹೇಳಿ. ಆಮೇಲೆ ಸಂಖ್ಯೆ ಸ್ವಾಮೀನಲ್ಲಿ ಏನೂ ಲಾಂಪ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಬೆಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೦೨ ಮತ್ತು ೨೩೨ರಲ್ಲಿ ೧೫೫ನೇ ಪುಟದ ಪ್ರಕಾರ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಫ್ ಷಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬಸ್‌ನಲ್ಲಿ ೧ ಕೋಟಿ ೬೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರ ದವರು ಕೊಟ್ಟರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ೨೩ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದೀರಿ ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ವನ್ನು ಲಾಂಪ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಸತ್ಯಕ್ಕೆ ದೂರವಾದ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಲಳಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಹೆಚ್ಚು ಉಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ದಯಮಾಡಿ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು, ಟ್ರೈಬಲ್ ಸರ್ವೆ-ಪ್ರಾನ್ಸೆಲ್ಮೆಂಟ್ ಹಣ, ಇದು ಪೂರ್ವಿಯಾಗಿ ಕೇಂದ್ರಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರತಕ್ಕಂಥ ಹಣ. ಇದನ್ನು ಕೂಡ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿದೀರಿ, ಯಾವುದೋ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಿಕೊಂಡು, ಲಳಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ, ೪ ಕೋಟಿ ೫೯ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ರೆವಿನ್ಯೂ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಬಂದರೆ, ನುಮಾರು ೧ ಕೋಟಿ ಹಣ ಉಳಿಸಿದೀರಿ. ಸರಿಯಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇದು ೯೫ ಲಕ್ಷ ೧೫ ಸಾವಿರ ಆಗುತ್ತದೆ. ಕಾಲುಭಾಗದಷ್ಟು ಹಣ ಉಳಿಸಿ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗೆ ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿದೀರಿ. ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ ಲಾಂಪ್ಸ್ ಮಾಡಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ. ಲಳಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ ಒಂದೂವರೆ ಕೋಟಿಯಷ್ಟು ಉಳಿಸಿದೀರಿ. ಯಾರ ಹಣ ಇದು ? ಯಾರಿಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾದದ್ದು ಯಾರ ಜೇಬಿಗೆ ಹೋಗಿದೆ ಎಂಬುದರ ಬಗ್ಗೆ ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಡಬೇಕು. ಬಹಳ ಧೈರ್ಯ, ಶೌರ್ಯದಿಂದ ಮಾತನಾಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ ? ಎಲ್ಲಿಹೋಯಿತು ಈ ಹಣ ? ಕ್ಯಾಪಿಟಲ್ ಅಕೌಟ್‌ನಲ್ಲಿ ೧ ಕೋಟಿ ೫೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಬಂದರೆ, ಷಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಟ್ರೈಬ್ಸ್‌ಗೆ ಕಟ್ಟಡ, ಮನೆ ಇತ್ಯಾದಿ ಕಟ್ಟಲಿಕ್ಕೆ ಮೀಸಲಾದ ಹಣ, ಇದರಲ್ಲಿ ಲಳಿ-ಲಳಿರಲ್ಲಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ೪೮ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಲಳಿ-ಲಳಿ ರಲ್ಲಿ ೧೫೫ನೇ ಪುಟದಲ್ಲಿ, ಬೆಡಿಕೆ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೨೨ ಪ್ರಕಾರ, ಆಪ್ರೋಪ್ರಿಯೇಷನ್ ಅಕೌಟ್ ಗೆಲಿ-ಲಳಿ-ಲಳಿ ಇದನ್ನು ನೋಡು ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ. ಒಗ್ಗದರೆ ನಿಮ್ಮ ಹೊಸ ಯೋಜನೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಎಲ್ಲಿ ಬಂತು ? ಟ್ರೈಬಲ್ ಏರಿಯಾದಲ್ಲಿ ಸಂಪೂರ್ಣವಾಗಿ ಕತ್ತಲಾ ಆವರಿಸಿದೆ. ಈ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗಪಡಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಗೆಲಿ-ಲಳಿ ರಲ್ಲಿ ಇದಕ್ಕಿಂತಲೂ ಎರಡು ಪಾಲು ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಉಳಿಸಿ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗೆ ದುರುಪಯೋಗಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ತಾವು ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ೧೫೫-೧-೧೬೦ ನೇ ಪುಟಗಳಲ್ಲಿ

ಇರುವಂತೆ, ರೂರಲ್ ವರ್ಕ್ ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಕಂಡಿಯವ ನೀರಿಗಾಗಿ ಕಂಡಿನರಿಗೆ, ಬಡವರಿಗೆ ೫೦ ಲಕ್ಷ ಇದ್ದರೆ, ೪೪ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಉಳಿಸಿದ್ದೀರಿ. ಕಮ್ಯೂನಿಟಿ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಪ್ರಾಜೆಕ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಮನೆಗಳ ನಿರ್ಮಾಣದಲ್ಲಿ ೨೧ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ: ಇನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ, ೪೪ ಲಕ್ಷ ಉಳಿಸಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ. ಸೆಂಟ್ರಲ್ ಎಡಿಟಿಂಗ್ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ, ಕೆಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರವನ್ನು ದಿನಬೆಳಗಾದರೆ ದೂರ:ತ್ವೀರಿ, ಒಂದು ಪ್ರಮುಖವಾದಂಥ ಈ ಸ್ಕೀಮ್‌ನಲ್ಲಿ ೯೯ ಲಕ್ಷ ೫೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಅಷ್ಟನ್ನೂ ಕೂಡ ಜೋಪಾನವಾಗಿ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ಈ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ಇದನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ಕಡೆ ಇದೇ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬಂದಿದೆ. ಈ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಎಲ್ಲಾ ರೀತಿಯಲ್ಲೂ ಹಣ ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ, ಇದು ಯಾರಿಗಾಗಿ? ಹರಿಜನ-ಗಿರಿಜನರಿಗಾಗಿ, ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳಿಗಾಗಿ? ಈ ಹಣವನ್ನು ಉಳಿಸಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಾ? ಇವರುಗಳಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚುಮಾಡಬೇಕಾದಂಥ ಹಣವನ್ನು ಅವರಿಗಾಗಿ ಉಪಯೋಗಿಸಿಕೊಳ್ಳದೆ, ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೀರಲ್ಲ, ಇದು ನಿಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಪ್ರಾಮಾಣಿಕತೆ ಇದೆಯೆಂದು ಸ್ಪಷ್ಟ ಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಮಗೆ ಸ್ಪಷ್ಟೀಕರಣಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೆಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಎಂತ್ಯು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಖಾತೆಗಳಿಗೆ ಬೇರೆಬೇರೆ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಹಣ ಸ್ವಾಂತ್ರ್ಯ ಆಗುತ್ತದೆ. ಹಣ ಕೊಡುವಾಗ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿ ಪ್ರಕಾರ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈಗ ಯಾವುದಾದರೂ ಸಾಲರೇಷಿಪ್ ಕೊಡಬೇಕಾದರೆ, ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿ ಯಾವತರಹ ಇರಬೇಕೆಂದು ನೋಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರೇ, ಅವರು ಕೇಳಿದ್ದು ಹಣ ರ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆದದ್ದರ ಬಗ್ಗೆ. ಮುಂದೆ ಅದನ್ನು ನೋಡಿ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ತಾವು ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿ ಕೊಟ್ಟರೆ ಹೇಗೆ? ಹೀಗೆ ಮಾಡಿದರೆ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬಹಳ ಸುಲಭವಾಗಿ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಬಿಡಕ್ಕಾದರೂ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಳಬೇಕು?

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಭರವಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ, ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂದು ಹೇಳಿ ಎನ್ನುವ ಅರ್ಥದಲ್ಲಿ ನಾನು ಹೇಳಿದ್ದುದು. ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲರೇ, ನೀವು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಇಂಗಿತ ತಿಳಿದ ಕೊಂಡರೂ ಇಲ್ಲವೋ ಈಗ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬೇರೆಬೇರೆ ಸ್ಕೀಮ್‌ಗಳಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಒಂದು ಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ.....

ಶ್ರೀ ಎಂ. ವೀರಪ್ಪ ಮೊಯಿಲಿ.—ರಿಪೋರ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರಹೋಗಿ. ಈ ತರಹ ಮಾತನಾಡಿದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಮೇಲೆ ಪ್ರಿವಿಲೇಜ್ ಮೋಷನ್ ತರಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂದಾದರೂ ಹೇಳಿ. ವಿಚಾರಿಸಿ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ ಎಂದಾದರೂ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನಾನು ಪೂರ್ತಿಯಾಗಿ ಮಾತನಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚಿತವಾಗಿಯೇ ನೀವು ಹೀಗೆ ಮಾತನಾಡಿದರೆ ಹೇಗೆ? ಈ ವರ್ಷದ ಮಂಜೂರಾತಿಯಲ್ಲಿ ಹಣ ಉಳಿದುಕೊಂಡರೆ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಬರುತ್ತದೆ. ಕೆಲವು ಕಡೆಗೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆದಂಥ ಹಣ, ಯಾವುದೇ ಕಾರಣದಿಂದ ಇದ್ದರೆ, ಅದನ್ನು ನಾನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ವಿಸತಪ್ಪಾಗಿದೆಯೆಂದು ನಾನು ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಮಾನ್ಯ ತುಂಗಕುಮಾರರೇ, ಈಗ ನೀವು ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಬಾಬುರಾಜ್ ತುಂಗಕುಮಾರ್.—ನಾನು ಎರಡು ಸಣ್ಣ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸರ್ಕಾರದವರು ಹೊಸದಾಗಿ ಕಟ್ಟಿದ ಕೊಡುವ ಬದಲು ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಲಿಕ್ಕೆ ಏಕೆ ಎಂದು ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ಹಾಕಿಕೊಳ್ಳಬಾರದು? ಸರ್ಕಾರದ ಹಣ್ಣೆಲ್ಲಾ ಇಲ್ಲಿ ಆಹಾರದ ಗುಣಮಟ್ಟ ಏನೇನೂ ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಿಂದು ಪರಿಶೀಲನೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತೆ ರಾಜ್ಯಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಷ್ಟು ಸಲ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ? ಮುಂದೆ ಎಷ್ಟು ಮಾಡುತ್ತೀರಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ನನ್ನ ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ತೊಂದರೆಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗಾಗಲೇ ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ನಾನು ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವರು ಕೆಲವು ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿಯನ್ನು ನೀಡಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಅವರು ಹೆಚ್ಚು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ಪರಿಶೀಲಿಸಿ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮನದ ಇಂಕಿತವನ್ನು ನಾನು ಅರ್ಥಮಾಡಿ ಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಆವಾರವಾಗಲೀ, ಇತರ ವ್ಯವಸ್ಥೆಗಳಾಗಲೀ, ಚೆನ್ನಾಗಿಲ್ಲವೆಂದು ನಾವು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದೋಷವನ್ನು ಶಕ್ತಿಯಿಂದ ನಿವಾರಣೆ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಯಂ. ಭೂಪತಿ.— ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಾನು ಈ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಭಾಷಣ ಮಾಡದ ಕಾರಣ ೩-೪ ಕ್ಲಾಸಿಕ್ ಷನ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈ ಹಿಂದೆ ಕೂಡ ಇವರೇ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದರು. ಈಗಲೂ ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಪಾಟೀಲ್ ಅವರೇ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿ ದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಬೆಳಗೂ ಮತ್ತೆ ಬೆಂಗಳೂರು ಈ ಎರಡೂ ಸ್ಥಳಗಳನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಬೇರೆ ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇವೆರಡು ಸ್ಥಳಗಳನ್ನೇ ಇವರು ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯ ಎಂದು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಸಮ್ಯಕ್ ಇಲಾಖೆಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳೇ ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಪ್ರತಿಪಾ ಹೇಳಿಕೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವಂತಹ ಇನ್ನೊಬ್ಬರು ಮಂತ್ರಿಗಳು ಇದೇ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಇಂತಹ ಮಂತ್ರಿಗಳಿರುವುದು ಈ ರಾಜ್ಯದ ಜನತೆಯ ಸಾಧಾರಣವೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ.

ಇವರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಕಟ್ಟಡಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ ಹೊರತು ಅಲ್ಲಿ ಎಂತಹ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಇದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಹೇಳಲಿಲ್ಲ. ಬೇರೆ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳ ವಿಚಾರ ಬೇಡ, ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನೇ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳೋಣ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅನಿರೀಕ್ಷಿತ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಬೇಕು. ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರುವ ವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಗೋರಿ ಬೀಲವೆತ್ತಿ. ಅದರಲ್ಲಿ ಪತ್ನಿ ಇದೆಯೋ ಅಥವಾ ಬೇರೆ ಏನಾದರೂ ಇದೆಯೋ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲ. ಈ ವಾಸಿಗಳಲ್ಲಿ ಕೂರೆಗಳು ಸೇರಿ ಕೊಂಡಿವೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಅವುಗಳನ್ನು ಕೂಡಲೇ ಬದಲಾಯಿಸಬೇಕು. ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ಆ ಕೂರೆಗಳು ಮಕ್ಕಳ ರಕ್ತ ಸನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೀರಿಬಿಡುತ್ತವೆ. ಆಗ ಮಕ್ಕಳು ಬದುಕುವುದಿಲ್ಲ. ಪ್ರೀ ಮೆಟ್ರಿಕ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ನಲ್ಲಿರುವ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಏಣ್ಣು, ಸೋಪು, ಇಂಕ್, ಪೇಪರ್ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕೊಳ್ಳಲು ಸಾಧಿಸಲು ಖರ್ಚು ಎಂದು ತಿಂಗಳಿಗೆ ಒಬ್ಬರಿಗೆ ೫ ರೂಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಏನು ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ, ಇದು ಸಾಲುವುದಿಲ್ಲ. ಇದನ್ನು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಬೇಕು. ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಮೆಂಟು ಮೈನಾರಿಟೀಸ್ ಗುಂಪಿಗೆ ಸೇರಿದವರು ಫೀ ರಿಯಾಯಿತಿ ಪಡೆಯಬೇಕಾದರೆ, ಅವರ ತಂದೆತಾಯಿಗಳ ವಾರ್ಷಿಕ ವರನಾಶ ಓದಿ ೬೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಇದರಿಂದ ಬಹಳ ಜನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಈ ರಿಯಾಯಿತಿಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ೮ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಫೀ ರಿಯಾಯಿತಿ ಪಡೆಯಲು ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಸ್ಟೆಪೆಂಡ್ ಗ್ರಾಂಪ್‌ನವರ ಆದಾಯದ ಮಿತಿ ೪೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿರಬೇಕೆಂದು ಏನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಹತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ೧೯೮೦ರಿಂದ ೧೯೮೪ರ ವರೆಗೆ ಈ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದವರ ಮೇಲೆ ನಡೆದಿರುವಂತಹ ಅಶಾಚಾರದ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಅಂಕಿಅಂಶಗಳನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಇವರ ಪ್ರಕಾರ ೧೯೮೪ರಲ್ಲಿಯೇ ಜಾಸ್ತಿ ಇದೆ. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆಯೆಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಇನ್ನು ೧೯೮೫ನೇ ಇಸವಿ ಫೆಬ್ರವರಿ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಪ್ರಾಯೋಜನ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದರಲ್ಲಿ ಈ ರೀತಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ:—

“Sanction is accorded to extend the period of probationary officers of the department of Backward Classes and Minorities and the period of temporary Assistant Directors and District Officers of Backward Classes & Minorities for three months with effect from 1st August 1985.”

ಇದಾದ ನಂತರ ಮತ್ತೊಂದು ಸರ್ಕಾರಿ ಆಜ್ಞೆಯನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ, ಇದರಲ್ಲಿ ಈ ತೀರಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ :—

“Reduction of training period for Probationary Officers.”

ಇದಾದ ನಂತರ ಒಂದು ಮೆಮೋವನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಈ ರೀತಿ ಇದೆ:

“It is thus evident that you have collectively woked up this proposal in collusion with certain officials in the Secretariat and the Department to get the training period reduced which is highly objectionable. You are therefore called upon to explain why an adverse note should not be recorded about your performance during training period and recommend to the Government, for taking suitable action. Explanation should reach within three days.”

ತರಬೇತಿ ಪಡೆಯುವಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಏನಿದ್ದರೂ, ಅವರಿಗೆ ಈ ರೀತಿಯಾದಂಥ ಮೆಮೋ ವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ತರಬೇತಿ ಅವಧಿಯನ್ನು ಹೊದಲು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅನಂತರ ಕಡಿಮೆ ಮಾಡಿದ್ದು ಏತಕ್ಕಾಗಿ? ಇದಕ್ಕೆ ಕಾರಣಗಳೇನು? ಇಂತಹ ಒಂದು ಕೆಲಸ ಮಾಡಿದ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ತಾವು ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು?

ಶ್ರೀ. ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ನಾನು ಸಹ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಭೇಟಿ ಕೊಟ್ಟು ನೋಡಿದ್ದೇನೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅವ್ಯವಸ್ಥೆ ಇರುವುದು ನಿಜ. ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳಿರುವುದೂ ಸಹ ನಿಜ. ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕು ಎಂಬುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಫೀ ರಿಯಾಯಿತಿ ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳಲು ವರಮಾನದ ಮಿತಿಯನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದು ಹೊದಲಿನಿಂದಲೂ ಇದೆ. ಆದರೂ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಮಾಡಿದಂಥ ಸೂಚನೆಗಳನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟು ಕೊಂಡು ನೋಡುತ್ತದೆ. ಮತ್ತೆ ಪ್ರೈವೇಟಿನಿ ಆಫೀಸರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ವಿವರಗಳನ್ನು ನಾನು ತರಿಸಿ ನೋಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಎಚ್. ಕಾಜಲಗಿ.—೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ಈ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿರುವಂತಹ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇನ್-ಟೀಕ್ ಎಷ್ಟು ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ? ಅದೇರೀತಿ ಸೌದತ್ತಿ ಮತ್ತು ಬೈಲಹೊಂಗಲದಲ್ಲಿರುವ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಸಹ ಇನ್-ಟೀಕ್ ಜಾಸ್ತಿ ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೀರಿ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬೈಲಹೊಂಗಲ ಮತ್ತು ಸೌದತ್ತಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟಂತೆ ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನನ್ನ ಕಡೆ ಈಗ ಆ ವಿವರಗಳಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಅನಂತರ ವಿವರಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಹೊಸದಾಗಿ ೧೦೦ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೯೯ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗಿವೆ. ಮತ್ತೊಂದು ಇಷ್ಟರಲ್ಲಿಯೇ ಪ್ರಾರಂಭವಾಗುತ್ತದೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಹಾವನೂರು ಆಯೋಗದ ಶಿಫಾರಸ್ಸುಗಳನ್ನು ಜಾರಿಗೆ ತರುವ ಬಗ್ಗೆ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಾವು ತಿಳಿಸಬೇಕು? ಒಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಅಲ್ಪ ಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಒಂದು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡೆವಲಪ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ನನ್ನು ೧೯೭೭-೭೮ರಲ್ಲಿ ಒಂದು ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಬಂಡವಾಳದಿಂದ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಲಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ೧೯೮೫-೮೬ರಲ್ಲಿ ಕೇವಲ ೫ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ, ಯಾವ ರೀತಿ ಈ ಜನಾಂಗದವರಿಗೆ ಸಹಾಯ ಮಾಡಲು ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಈಗ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ೫೬ ಸಾವಿರ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಸ್ಕಾಲರ್‌ಶಿಪ್‌ಗಾಗಿ ೭ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಇದು ಸಾಕಾಗುತ್ತದೆಯೇ? ಈ ಜನಾಂಗದವರ ಜನಸಂಖ್ಯೆಗೆ ಅನುಗುಣವಾಗಿ ತಾವು ಹಣ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದಕ್ಕೆ ತಮ್ಮ ಉತ್ತರವೇನು?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಹಾವನೂರು ಕಮಿಷನ್ ವರದಿ ಬಗ್ಗೆ ಕೆಲವರು ಸುಪ್ರೀ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋದಾಗ ಅವರು ನಮಗೆ ಕೆಲವೊಂದು ಆದೇಶಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರು. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಮತ್ತೊಂದು ಆಯೋಗವನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಿದೆವು. ಅವರು ೧೭ನೇ ಅಕ್ಟೋಬರ್ ೧೯೮೫ ರೊಳಗೆ ವರದಿ ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಹಾವನೂರು ಆಯೋಗದವರು ಸ್ಯಾಂಪಲ್ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿದರು. ಆದರೆ ಈಗಿನ ಆಯೋಗದವರು ಸೆಟ್ ಪ್ರಸೆಂಟೇಷನ್‌ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಸರ್ವೆ ಮಾಡಿ ಅದರ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ವರದಿ ಕೊಡುವವರಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೊಡುವ ವರದಿಯನ್ನು ನಾವು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿದ ನಂತರ ಅದನ್ನು ಅಮಲಾನ್ವಯಕ್ಕೆ ತರುತ್ತೇವೆ. ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಇರುವ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಸ್ಕಾಲರ್ ಶಿಪ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆಯೂ ಸರ್ಕಾರ ಗಮನ ಹರಿಸುತ್ತದೆ.

೧-೩೦ ಪಿ.ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ನಾನು ನೇರವಾಗಿ ಎರಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ತಮಗೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಒಂದು ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ನೀವು ಬರೀ ಅನುಕಂಪ ತೋರಿಸದರೆ ಸಾಲದು ಈಗಾಗಲೇ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಈ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವುದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಗರ್ಭಿಣಿಯರು ಕಛೇರಿಯಿಂದ ಕಛೇರಿಗೆ ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಆದುದರಿಂದ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಸಡಿಲಗೊಳಿಸಬೇಕು. ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿರುವ ಪಿ.ಹೆಚ್.ಸಿ. ಸೆಂಟರ್‌ಗಳಿಗೆ ಸುಮಾರು ೩೦-೪೦ ಮೈಲುಗಳಿಂದ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಓಡಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಗರ್ಭಿಣಿಯಾದ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಸುಲಭವಾಗಿ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಪಡೆಯಲು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ವಿಧವೆಯರಿಗೆ ಈಗ ಸರ್ಕಾರದವರು ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಮಾತ್ರ ಮಾಸಾಶನ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ಅವರು ಯಾವ ರೀತಿ ಜೀವನ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುತ್ತದೆ? ಆದುದರಿಂದ ೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಂದ ೧೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳಿಗೆ ವಿಧವಾ ಮಾಸಾಶನವನ್ನು ಏರಿಸಬೇಕು. ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ೧೯೮೪-೮೫ರ ಸಾಲಿಗೆ ಸುಮಾರು ೩೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ. ಆದರೆ ಅದರಲ್ಲಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿರುವುದು ಕೇವಲ ೬ ಲಕ್ಷ ೪೦ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳು ಮಾತ್ರ. ಏಕೆ ಇಷ್ಟು ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಂದು ದಯವಿಟ್ಟು ಹೇಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆ ಕೊಡುವುದು ಹೊಸದಾಗಿ ಶುರು ಮಾಡಿದಂತಹ ಸ್ಥಳ. ಇದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ತೊಂದರೆಗಳು ನಮಗೆ ಕಂಡು ಬಂದಿವೆ. ಹೆರಿಗೆ ಭತ್ಯೆಯನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಹಶೀಲ್ದಾರ್ ಮತ್ತು ಡಾಕ್ಟರ್‌ರು ಈ ಇಬ್ಬರಿಂದಲೂ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆಯಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈ ರೀತಿ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆಯಲು ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಓಡಾಡುವುದು ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆಂದು ತಿಳಿದು ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಸ್ಥಳೀಯ ಡಾಕ್ಟರ್‌ಗಳಿಂದ ಇಂತಹ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಹಾಗೆ ಕಾನೂನನ್ನು ಮಾರ್ಪಾಡನ್ನು ಮಾಡಲಾಗುವುದು. ಇನ್ನು ೧೯೮೪-೮೫ರಲ್ಲಿ ಕುಟುಂಬ ಕಲ್ಯಾಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದ್ದೀರಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ, ಲಾಫ್ಟ್ ಆದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಮತ್ತೆ ಈ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವೇ ಎಂಬುದನ್ನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಲಾಫ್ಟ್ ಆದ ಹಣವನ್ನು ಈ ವರ್ಷ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವ ಹಾಗಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಸ್. ಯಡಿಯೂರಪ್ಪ.—ಒಂದು ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ೭-೮ ಕಡೆ ಪಿ. ಹೆಚ್. ಯು. ಗಳು ಇರುತ್ತವೆ, ಈ ಯೋಜನೆಗಳಲ್ಲಿ ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟನ್ನು ಪಡೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಗರ್ಭಿಣಿ ಸ್ತ್ರೀಯರಿಗೆ ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಹಳಷ್ಟು ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇರುತ್ತದೆ. ಆ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ನಿರ್ವಹಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗಬೇಕು. ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗಲು ಶಿಶುವಿವಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸ

ಬೇಕು. ಒಂದುಸಾವಿರದ ಐದುನೂರು ಪ್ರಜಾಸಂಖ್ಯೆ ಇರುವ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿವಾರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸಬೇಕು. ನಮ್ಮ ತರೀಕೆರೆ ತಾಲ್ಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಶಿಶುವಿವಾರ ಕೇಂದ್ರವೂ ಇಲ್ಲ. ಹಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸಮಾಡುವ ಜನರ ಮಕ್ಕಳು ೮-೧೦ ವರ್ಷಗಳಾಗಿದ್ದರೂ ಅ,ಆ,ಇ,ಈ ಕೂಡ ಬರುವುದಿಲ್ಲ. ಅದುದರಿಂದ ಸರ್ಕಾರದವರು ಶಿಶುವಿವಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಪ್ರದೇಶಗಳಲ್ಲಿ ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಒಂದು ವಿಚಾರವೆಂದರೆ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ ಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯ ಸಿಗುತ್ತದೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಬಡ ಮಕ್ಕಳಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದವರ ವಿಷಯವನ್ನು ಏಕೆ ಹೇಳುತ್ತೀರಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—ಎಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ನಿಮಗೆ ಸಿಗುತ್ತವೆಯೇ ಹೊರತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಿಕ್ಕುತ್ತಿಲ್ಲ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪನವರು ಹರಿಜನರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗೂ ಗೊತ್ತು. ಅದರ ಭಾಷಣವೂ ಗೊತ್ತಿದೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಕೇಳುವುದನ್ನು ನೇರವಾಗಿ ಕೇಳಿಬಿಡಿ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—ಹರಿಜನರಿಗೆ ಯಾವ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲತೆಗಳು ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಸಿಗುತ್ತಿವೆಯೋ ಅದೇ ರೀತಿ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಇತರೇ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಹಣ ಇದೆ. ಅದನ್ನು ಬಡವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸೋಷಿಯಲ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಎಸ್.ಸಿ. ಮತ್ತು ಎಸ್.ಟಿ. ವರ್ಗದ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಧನ ಸಹಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಹಾಗೆಯೇ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದ ಜನರ ಮಕ್ಕಳಿಗೆ ಸಹಾಯವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಉದ್ದೇಶ ಇದೆ. ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹಣ ಬಡವರಿಗೆ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇರುವುದು. ಬಡವರಿಗೆ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ.ಆರ್. ನೀಲಕಂಠಪ್ಪ.—ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಶಿಶುವಿವಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಹೇಳುತ್ತೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಎಲ್ಲಾ ಗ್ರಾಮಗಳಲ್ಲಿ ಈ ಕೂಡಲೇ ಶಿಶುವಿವಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಸ್ಥಾಪನೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಿಲ್ಲ. ನಿಮ್ಮ ಸಲಹೆಯನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡಿರುತ್ತೇವೆ. ಕಾಲಿಕ್ರಮೇಣ ಶಿಶುವಿವಾರ ಕೇಂದ್ರಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನಲಿಂಗ.—ನಾನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ, ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೀರಿ ? ಪ್ರೀ ಮೆಟ್ರಿಕ್ಯುಲೇಷನ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ? ಈ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಒದಗಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಖರ್ಚಾಗಿದೆ ? ಈಗಿರುವ ಒಟ್ಟು ೬೬೦ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಇವೇ ಈ ವರ್ಷ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೀರಿ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೂ ಇತರೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಒದಗಿಸುವ ಸೌಲಭ್ಯಕ್ಕೂ ತಾರತಮ್ಯ ಇದೆ ಎಂದು ಗೊತ್ತಾಗಿದೆ. ಇತರೇ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಕೊಡುವ ಸೌಲಭ್ಯದಂತೆಯೇ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಡುತ್ತೀರಾ ? ಹೇಗೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಮ್ಮ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನಿಂದ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಬ್ಯಾಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಹಾಗೂ ಬೇರೆ ಬೇರೆ ವರ್ಗದ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆದಿದ್ದೇವೆ. ಹೋದವರ್ಷ ಜೂನ್‌ನಿಂದ ಈ ವರ್ಷದ ಆಗಸ್ಟ್ ತಿಂಗಳವರೆಗೆ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಟ್ಟು ೧೦೦ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಹೊಸದಾಗಿ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೂ ಒಂದೇ ಸಾರಿ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಡ್ ಕ್ಯಾಸ್ಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆರೆಯಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ನಾನು ಕೇಳಿದುದು ಇದುವರೆಗೆ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ಸ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಬೇರೆ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ಬೇಕಾದರೂ ತೆಗೆಯಿರಿ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ಬೇಡ ಎನ್ನುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬ್ಯಾಕ್ ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದಿದ್ದೇವೆ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಅವರಿಗಾಗಿ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುವುದಕ್ಕೆ ಆಗಿಲ್ಲ. ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಸಿಕ್ಕರೆ ಹೆಚ್ಚು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳನ್ನು ತೆರೆಯುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಮಲ್ಲಿಕಾರ್ಜುನ ಖರ್ಗೆ.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಷೆಡ್ಯೂಲ್ ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳು ಕಡಿಮೆ ಇದ್ದಾರೆಯೇ? ಇದು ಬಹಳ ಮುಖ್ಯವಾದ ಪ್ರಶ್ನೆ. ಆದುದರಿಂದ ಮಾನ್ಯ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದರೂ ಇವರ ಪರವಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರು ಸರಿಯಾದ ಮಾಹಿತಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಷೆಡ್ಯೂಲ್‌ಕಾನ್ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್‌ಗಳ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳ ವಿಶೇಷ ನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡ ಇದೆಯೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ 90 ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚಿನ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿನಿಲಯಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಬಂದಿಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಹೆಚ್. ಸಿ. ಮಹದೇವಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗಗಳು ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ ಸದುವೆ ಯಾವ ಪ್ರಮಾಣದಲ್ಲಿ ಹಣವನ್ನು ವಿನಿಯೋಗ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಬಹಳಷ್ಟು ಜನ ದಿನಗೂಲಿ ಆಧಾರದ ಮೇಲೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ದಿನಗೂಲಿ ನೌಕರರನ್ನು ಯಾವಾಗ ಬಾಯಂಗೊಳಿಸುವಿರಿ. ಇನ್ನು ಮುಂದಿನ ಯಾವಾಗ ನೌಜನಗೊಂಡು ತಾಲ್ಲೂಕಿಗೆ ಬಂದು ಅಂಗಸವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿಕೊಡಲಾಗುತ್ತದೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನೂ ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ನಂಜನಗೂಡಿಗೆ ಬಂದು ಅಂಗಸವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿ ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಅಂಗಸವಾಡಿ ಕೇಂದ್ರವನ್ನು ಸ್ಥಾಪಿಸುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನೂ ದೈಲಿ ವೇಜಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿರುವ ನೌಕರರನ್ನು ಬಾಯಂ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಗ್ರೇಡರ್ ಅಂಡ್ ರಿಕ್ಯೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ರೂಲ್ಸ್ ಇರುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಅನುಸರಿಸಿ ನಾವು ಬಾಯಂ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅವರನ್ನು ಬಾಯಂ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಎಂ. ಇಂದಿರಬ್ಬ.—ಸನ್ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ದಕ್ಷಿಣ ಕನ್ನಡ ಜಿಲ್ಲೆಯಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಅನೇಕ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಹುಡುಗರಿಗೆ ಕಳಪೆ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ತರಕಾರಿ ಇಲ್ಲದ ಸಾರನ್ನು ಮಾಡಿ ಹಾಕುತ್ತಾರೆ. ಈ ರೀತಿ ಹಾಕುವುದರಿಂದ ಹುಡುಗರ ಆರೋಗ್ಯಕ್ಕೆ ಬಹಳ ಹಾನಿ ಯಾಗುತ್ತದೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಿಗೆ ಹೋಗಿ ನೋಡಿದರೆ ಎಂತಹ ಕಳಪೆ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಅನ್ನವನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳವರು ಇತ್ತ ಕಡೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಉತ್ತಮ ಅಕ್ಕಿಯನ್ನು ಸರಬರಾಜು ಮಾಡಬೇಕು. ಇನ್ನೊಂದು ಅಂಶ ಎಂದರೆ ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರ ಬಗೆಗಾಗಿ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಹಣ ಬಿಡುಗಡೆ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಅದರ ಈ ಹಣದಿಂದ ಯಾವುದೇ ರೀತಿಯ ಅನುಕೂಲಗಳು ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದವರಿಗೆ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಆಹಾರವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸುಧಾರಣೆ ಮಾಡಲೆಕ್ಕೆ ನಾವು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ಅವರ ಬಿದ್ದರೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳು ಇವೆ. ಯಾವ ಹಾಸ್ಟೆಲುಗಳಲ್ಲಿ ಸರಿಯಾದ ಅನ್ನ ಮತ್ತು

ಸಾರು ಹಾಕುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಗೊತ್ತಾಗುತ್ತದೆಯೋ ತಕ್ಷಣ ಅಂತಹ ಹಾಸ್ಯಲೋಗಳ ಹೆಸರನ್ನು ನಮಗೆ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಆಗ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ಜಿ. ರಾಜೂಗೌಡ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಗೆ ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯುತವಾದ ಕೆಲಸಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಈ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗವೇ ಇರುವುದಿಲ್ಲ. ಇರುವ ಕೆಲವು ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರು ಸರಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡದೇ ಹಣವನ್ನು ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವುದೇ ಹೆಚ್ಚಾಗಿದೆ. ಈ ರೀತಿ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯವರನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಲು ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕು. ಅಂಗನವಾಡಿ ಕೆಂದ್ರಗಳನ್ನು ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕು ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೋಜನೆಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರೇ ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು, ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗವಾಗುವ ಹಣವನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಮೇಲ್ವಿಚಾರಕರಾಗಿ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ನೇಮಕ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಯಾರು ಹಣ ದುರುಪಯೋಗ ಮಾಡಿದ್ದರೆ ಎಂಬುದನ್ನು ತಿಳಿದ ತಕ್ಷಣ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಕಾನೂನು ರೀತ್ಯ ಕ್ರಮಗಳನ್ನು ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟಿದ್ದ ಹಣದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈಗ ನನ್ನ ಹತ್ತಿರ ಸರಿಯಾದ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ಇಲ್ಲ. ಅವರ ವಿವರಣೆಗಳನ್ನು ನಂತರ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬದಗಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯ ರಾಜ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರು ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರ ಮಾತನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳದೇ ಹೋದರೆ, ಅದು ಸದನಕ್ಕೇ ಆಗಿರಬಹುದು. ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವೆಯವರ ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೇ ಇರುವ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ವಿರುದ್ಧ ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿರುವೆವೆಂದು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಈ ವಿಷಯ ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಉದ್ಭವಾಗಿ ಬಂದಿತ್ತು. ರಾಜ್ಯ ಸಚಿವೆಯವರ ಮಾತನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದಿತ್ತು. ಈ ರಿಪೋರ್ಟ್ ಬಂದ ಮೇಲೆ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಯಾರು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ಇದ್ದರೋ ಅವರ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದಾರೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಕೆಲವು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟನ್ನು ಪತ್ರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಮೇಲೆ, ಇವರು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೆ ಇರತಕ್ಕ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಮೇಲ್ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿರುವ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ? ಅಥವಾ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕೋ ? ಯಾರಾದರೂ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಮಾತನ್ನು ಕೇಳದೇ ಇದ್ದಾಗ ಅಂತಹವರ ಮೇಲೆ ಮಂತ್ರಿಗಳೇ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲರು ಸಹ ಹಿಂದೆ ಮಂತ್ರಿಗಳಾಗಿದ್ದವರು. ಅವರಿಗೆ ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯವೂ ಚೆನ್ನಾಗಿ ಗೊತ್ತಿರುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿವರ್ಯರೇ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕೇಳುವುದಿಲ್ಲವೆಂದು ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟು ಕೊಟ್ಟ ಮೇಲೆ ಅಂತಹ ಅಧಿಕಾರಿಗಳ ಮೇಲೆ ಕ್ರಮವನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಲೇಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಶ್ರೀ ವಿ. ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಡಾ|| ಪ್ರಹ್ಲಾದಪತಿಯವರೇ, ನಾನು ಪ್ರೊ. ಸ್ಟೇಟ್ ಮೆಂಟು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರ ಮೇಲೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ ಇದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿ ಮಂತ್ರಿವರವರಾದ ರಾಮಕೃಷ್ಣ ಹೆಗಡೆಯವರು ಡಾ|| ಪ್ರಹ್ಲಾದಪತಿಯವರಿಗೆ ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಟಿಕೆಟ್‌ನು

ಕೊಟ್ಟಾಗ ಮುಖ್ಯ ಮಂತ್ರಿಯವರಿಗೆ ಅಭಿನಂದನೆಯನ್ನು ಸಲ್ಲಿಸಿದ್ದೇನೆ. ಇವರು ಡಾಕ್ಟರು ಸಹಾ ಆಗಿದ್ದಾರೆ ಜೊತೆಗೆ ಪೆಡಗ್ಯೂಲ್ ಕ್ಯಾಸ್ಪನ್‌ವರೂ ಸಹ ಆಗಿದ್ದಾರೆ. ಹಾಗೂ ಬಹಳ ಒಳ್ಳೆಯವರೂ ಇದ್ದಾರೆ. ಇವರು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಟಿಕೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಆರಿಸಿಬಂದಿದ್ದಕ್ಕೆ ನನಗೆ ಬಹಳ ಅಭಿಮಾನ ಎನಿಸುತ್ತದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅವರು ಜನತಾ ಪಕ್ಷದ ಟಿಕೇಟಿನ ಮೇಲೆ ಆರಿಸಿ ಬಂದಿರುವುದು ಎಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈಗ ಬಂದಿರುವ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಬೇರೆ ನೀವು ಹೇಳುತ್ತಿರುವುದೇ ಬೇರೆಯಾಗಿದೆ.

(ಗೊಂದಲ)

ಶ್ರೀ ಕೆ.ಬಿ. ಮಲ್ಲಪ್ಪ.—ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಗ್ರಾಮಾಂತರ ಮತ್ತು ನಗರ ಪ್ರದೇಶಗಳು ಇರುವ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಯಾರಾದರೂ ಖಾಸಗಿಯವರು ಸಾಮಾಜಿಕ ಸೇವೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ಅವರು ಹಾಸ್ಟಲ್ ಕಟ್ಟಡವನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಅವರಿಗೆ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವನ್ನು ನೀಡುತ್ತೀರಾ ? ಆ ರೀತಿ ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುವುದಾದರೆ ಎಷ್ಟು ಆರ್ಥಿಕ ನೆರವು ನೀಡುತ್ತೀರಿ ? ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಸಾಕಷ್ಟು ವಿದ್ಯಾಸಂಸ್ಥೆಗಳು ಬೆಳೆಯುತ್ತಿವೆ. ನಾವು ತಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಪ್ರತಿಯೊಂದು ತಾಲೂಕಿನಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಇಲ್ಲಿ ದುರುಪಯೋಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ತಾಲೂಕು ಮಟ್ಟದ ಸಮಿತಿಗಳನ್ನು ರಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್.ಪಾಟೀಲ್.—ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಹಾಸ್ಟಲ್‌ಗಳನ್ನು ನಾವು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಖಾಸಗಿಯವರು ಯಾರಾದರೂ ಮುಂದೆ ಬಂದರೆ ನಾವು ಅವರಿಗೆ ಇಂಟಿಷ್ಟು ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಎಂದು ಹಣವನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಿ. ಬಸವಲಿಂಗಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳನ್ನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. Modification in detailed estimates of revenue receipts and expenditure—here under Special Component plan for Scheduled Castes the estimate is the Rs.10.62,00,000; for Integrated Child Development Services the provision is Rs.7.30 crores. In Supplementary Appropriation account for 1983-84 for grant No.61 Social Security and welfare excluding woman and children welfare Rs.3,37.56.236. You have surrendered the amount during 1984. Again Rs. 53 000 is surrendered. He says the amount surrendered during the year is Rs.12.74,000. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಯಾವುದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ? ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬಂದಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಏನಿಯೋಗಿಸದೇ ಇರುವುದರಿಂದ ತಾವು ಅದರ ಮೇಲೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದ್ದೀರಿ ? ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ ಮತ್ತು ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜನಾಂಗದ ಅಭಿವೃದ್ಧಿಯನ್ನು ಕಳೆದ ಎರಡು ಮೂರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ರೀ ಆರ್ಗನೈಜ್ ಮಾಡಿಲ್ಲ, ಏತಕ್ಕೆ ಮಾಡಿಲ್ಲ ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರ.....

ಶ್ರೀ ಧರ್ಮಸಿಂಗ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಒಂದೇ ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ಸ್ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ತಾವು ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ಮೇಲೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಭಾಷಣ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಮತ್ತು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ಸ್ ಸಹ ಕೇಳಿದ್ದೀರಿ. ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಿ.

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಏನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆಂದರೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಮತ್ತು ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಬರುವಂತಹ ಹಣವನ್ನು ಏತಕ್ಕೆ ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ನಾವು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವಾಗ ಸ್ವಲ್ಪ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಕಾನೂನು ಪ್ರಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಒಂದು ಗೈಡ್‌ಲೈನ್ ಪ್ರಕಾರ ಖರ್ಚು ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ.

ಈ ವರ್ಷ ನಾವು ಆ ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಕೆಲವೊಂದು ಬಾಬುಗಳಲ್ಲಿ ಆ ಹಣವನ್ನು ಕ್ಯಾರಿ ಓವರ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಲ್ಯಾಪ್ಸ್ ಆಗಿದೆ ಇಲ್ಲವೆಂದು ನಾನು ಹೇಳುವುದಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಗುರುಪಾದಪ್ಪ (ನಾಗರಪಲ್ಲಿ).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಅಂತರ್ ಜಾತಿ ವಿವಾಹವಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ೫ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮೂಲ, ಕುರುಡ, ಕುಂಟ, ಇತ್ಯಾದಿ ಸಮೂಹಕ್ಕೆ ಸೇರಿದವರು ಮದುವೆಯಾದರೆ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನಾದರೂ ಪರಿಹಾರ ವನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೀರಾ ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಅಂತಹವರಿಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ೩ ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡು ತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಆರ್.ಎನ್. ನಾಯಕ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ತಾವು ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ, ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಿರಿ ? ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಈ ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ?

ಶ್ರೀ ವಿ.ಎಲ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಆ ಬಗ್ಗೆ ಡಿಲೇಟ್ ಅಂಕಿ ಅಂಶಗಳು ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ಬೇಕಾದರೆ ಕೊಡುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಚರ್ಚೆಯಾಗತಕ್ಕಂಥ ಕಾಲದಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಬಹಳ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ತಮ್ಮ ಅಭಿಪ್ರಾಯಗಳನ್ನು ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಜನತೆಯಿಂದ ಚುನಾಯಿತರಾಗಿ ಬಂದ ಮೇಲೆ ತಮ್ಮ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಯಾರೇ ಮಾಡಲಿ ಅದಕ್ಕೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜೊತೆಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಏನೇನು ಯೋಜನೆಗಳು ಇರುತ್ತವೆ ಎಂಬುದನ್ನು ಸಹ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಬಂದು ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳುವಂತಹ ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿ ಉತ್ತರವನ್ನು ಸಹ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ಇಪ್ಪತ್ತನೇ ದಿನದ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಚೆನ್ನಾಗಿ ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ ಎಂಬುದು ತಮಗೆಲ್ಲರಿಗೂ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಈ ಸದನದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿರುವ ಬೇಡಿಕೆಗಳು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಮತ್ತು ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರಿಗೆ ಹಾಗೂ ಇನ್ನಿತರ ವರ್ಗದವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳು. ಇಂತಹ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಪ್ರಶ್ನೆಗಳನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಯಾರಿಗೂ ಸಂತೋಷವಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೂಡ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯಿಂದ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ.ಜಿ.ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿದ ಪ್ರಶ್ನೆಯೇ ಸರಿ ಯಾಗಿ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಎಸ್. ಬಂಗಾರಪ್ಪ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ಪದೇ ಪದೇ ಒಂದೇ ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಅರ್ಥವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಒಂದು ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಕೇಳಿ ದರು ಅದೇನೆಂದರೆ ೧೯೮೪-೮೫ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂಗೆ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಖರ್ಚು ಮಾಡಿದಿರಿ ಮತ್ತು ೧೯೮೫-೮೬ನೇ ಸಾಲಿನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು. ಆದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಉತ್ತರ ಕೊಡುತ್ತಾ ಹೇಳಿದರು ಆ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರ ಈಗ ನನ್ನಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿದ ಬೇಕಾದರೆ ಒದಗಿಸಿ ಕೊಡುತ್ತೇನೆಂದು ಆ ಐ.ಸಿ.ಡಿ.ಸಿ. ಪ್ರೋಗ್ರಾಂ ಆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿಯೇ ಇಲ್ಲ. ಅಂದರೆ ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳಿಗೆ ಈ ಇಲಾಖೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಎ.ಬಿ.ಸಿ.ಡಿ. ಗೊತ್ತಿಲ್ಲವೆಂದು ಅರ್ಥ ವಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಕೊಟ್ಟಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ನೋಡಿ ನನಗೆ ನಗು ತಡದುಕೊಳ್ಳು ವುದಕ್ಕೆ ಆಗಲಿಲ್ಲ. ಈ ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಹರಿಜನ ಮತ್ತು ಗಿರಿಜನರು ಹಾಗೂ ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರು, ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳು ಬರುತ್ತಾರೆ ಅವರ ಗತಿ ಏನು ?

9-00 ಪಿ.ಎಂ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕ್ಷಮಿಸಬೇಕು, ನನಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಇಂತಹ ಉತ್ತರದಿಂದ ಇಲ್ಲಿ ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳು ವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗಗಳ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ಜಾತಿ, ಪರಿಶಿಷ್ಟ ವರ್ಗದ, ಅಲ್ಪಸಂಖ್ಯಾತರ

ವರ್ಗಕ್ಕೆ ಸೇರಿದ ಜನಗಳು, ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಹಾಗೂ ಮಕ್ಕಳ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಜವಾಬ್ದಾರಿ ಇಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರವನ್ನು ಇವರು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಈ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಇಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ಹಣವನ್ನು ಬೇರೆ ಬಾಬುಗಳಿಗೆ ಕೊಟ್ಟಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರ ಇದೆ. ಇಲಾಖೆಯನ್ನೇ ಆರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದೇ ಉತ್ತರ ಕೊಡತಕ್ಕದ್ದು, ಸರಿಯಾದ ಉತ್ತರವನ್ನು ಕೊಡತಕ್ಕ ಶಕ್ತಿ ನಿಮ್ಮಗಿಲ್ಲದಿರತಕ್ಕದ್ದು, ಇದು ಎಲ್ಲಾ ವರ್ಗಗಳಿಗೆ ವಿರೋಧವಾಗಿರತಕ್ಕ ನೀತಿ ಎಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ತಾವು ಪಾಲಿಸಿ ಮ್ಯಾಟರ್ಸ್ ಏನೆನ್ನೂ ಹೇಳಿಲ್ಲ. ಸರಕಾರ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಜವಾಬ್ದಾರಿಯನ್ನು ವಹಿಸಬೇಕಾದಂಥ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ, ಈ ವಿಷಯವನ್ನು ಆರ್ಥ ಮಾಡಿಕೊಳ್ಳದಿರುವ ಒಬ್ಬ ವ್ಯಕ್ತಿಯನ್ನು ಮಂತ್ರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟು, ಏನೂ ಗೊತ್ತಿಲ್ಲದಿರತಕ್ಕ ವ್ಯಕ್ತಿಯ ಕೈಯಲ್ಲಿ ಈ ಇಲಾಖೆಯನ್ನು ಕೊಟ್ಟು, ಏನು ಅನುಯಾಯ ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ, ಇದು ಸರಕಾರದ ಸಂಪೂರ್ಣ ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿತನವನ್ನು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ತೋರಿಸುತ್ತದೆ. ಹಣವನ್ನು ಪೋಲು ಮಾಡಿರತಕ್ಕ ವಿಚಾರದ ಜೊತೆಗೆ ಹಣವನ್ನೂ ಕೊಡಾ ಇದಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಇಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಲೆಂ ಬ್ಯಾಂಕ್‌ವರ್ಡ್ ಕ್ಲಾಸ್ ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಮಂಜೂರಾಗಿದ್ದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಒಂದನ್ನೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿಲ್ಲ. ಎಸ್.ಸಿ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಒಂದೂ ಇಲ್ಲ. ಇಂತಹ ಉತ್ತರವನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಳ್ಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಇಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಇದು ಬೇಜವಾಬ್ದಾರಿತನ. ಈ ವರ್ಗವನ್ನು ವಿರೋಧ ಮಾಡತಕ್ಕ ನೀತಿಯನ್ನು ಸರಕಾರ ಅನುಸರಿಸುತ್ತಿದೆ. ಸರಕಾರದ ಇಂತಹ ನೀತಿಯನ್ನು ಪ್ರತಿಭಟಿಸಿ, ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರ ಉತ್ತರ ಸಮರ್ಪಕವಾಗಿಲ್ಲ. ಇದು ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಆರ್ಥ ಬಾರದಿರತಕ್ಕ ಉತ್ತರ ಎಂದು ಸರಕಾರ ಈ ನೀತಿಯ ವಿರುದ್ಧವಾಗಿ ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

(ಕಾಂಗ್ರೆಸ್-ಬ ಪಕ್ಷದ ಸದಸ್ಯರು ಸಭಾತ್ಯಾಗ ಮಾಡಿದರು)

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ಒರಿಸೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯ರೊಳಿರುವ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಅಭಿಯಾನ ಕ್ರಮಾಂಕ ೬೨, ೬೩ ಮತ್ತು ೬೪ರ ಬೇಡಿಕೆಗಳಿಗೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ, ಸಂದಾಯವಾಗುವ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಭರಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಿದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸೇರಿ, ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಸೇರಿ, ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿ ನಮೂದಿಸಿದ ಮೊಬಲಗಿಗೆ ವಿಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು, ಪ್ರಸ್ತಾವವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ.

ಪ್ರಸ್ತಾವವು ಅಂಗೀಕೃತವಾಗಿದೆ.

(ಅಧ್ಯಕ್ಷರ ಆಜ್ಞೆಯ ಮೇರೆಗೆ ಮಂಜೂರಾದ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯನ್ನು ಈ ಕೆಳಗೆ ನಮೂದಿಸಲಾಗಿದೆ.)

ಅಭಿಯಾನ ಕ್ರಮಾಂಕ ೬೨

ಹರಿಜನ, ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣ

ಒರಿಸೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯ರೊಳಿರುವ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ, ಹರಿಜನ ಗಿರಿಜನ ಮತ್ತು ಹಿಂದುಳಿದ ವರ್ಗದವರ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮೊಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ೩೯,೮೭,೪೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ವಿಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ೮೫,೦೦,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ವಿಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಭಿಯಾನ ಕ್ರಮಾಂಕ ೬೩—ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶ ಉಪಯೋಜನ

ಒರಿಸೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯ರೊಳಿರುವ ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಆದಿವಾಸಿ ಪ್ರದೇಶ ಯೋಜನೆಗಳಿಗೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮೊಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ೪,೦೩,೭೧,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ವಿಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ೧,೨೯,೩೫,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ವಿಾರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಅಭಿಯಾನೇ ಕ್ರಮಾಂಕ ೬೪—ಸಮಾಜ ಕಲ್ಯಾಣ

೩೧ನೇ ಮಾರ್ಚ್ ೧೯೮೩ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಮಹಿಳೆಯರು ಮತ್ತು ಮಕ್ಕಳ ಕಲ್ಯಾಣಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ಮಹಿಳೆಯರ ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಖಾತೆಯಲ್ಲಿ ೭೩,೭೪,೧೮,೦೦೦ ರೂ.ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಗಿದೆ.

ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಮೇಲಿನ ಚರ್ಚೆಗೆ ಉತ್ತರ

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್ (ಕಾರ್ಮಿಕ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಈ ಬೇಡಿಕೆಯ ವೇಲೆ ಮಾನ್ಯ ಶಾಸಕರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಅನೇಕ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಒಂದು ವಿಚಾರವನ್ನು ತಮ್ಮ ಮೂಲಕ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಇಚ್ಛೆಪಡುತ್ತೇನೆ. ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಈಗ ಶಾಂತಿ ಇದೆ. ಅದು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರಿಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆಯೇ ಇಲ್ಲವೋ, ಕೆಲವು ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾದಗಳು ಇದ್ದವು. ಅವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೂ ಸಹ ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಸಣ್ಣಪುಟ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕ ವಿವಾದಗಳು ಇವೆ, ಅವನ್ನೆಲ್ಲಾ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ, ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿಯನ್ನು ವ್ಯಕ್ತಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ನನಗೂ ಸಹ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟೇ ಕಾಳಜಿ ಇದೆ. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಸುಮಾರು ೪೬ ಉದಿ ಮೆಗಳಿದ್ದು, ಅದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ೩೦ ಉದಿ ಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಒಂದು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿ ನಾವು ಒಂದು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಕೆಲವರು ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಾಲಂಜ್ ಮಾಡಿದರು. ಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಾಲಂಜ್ ಮಾಡಿದಾಗ, ಅದರಲ್ಲಿ ಪೂರು ಉದಿ ಮೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟಂತೆ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರ ಬಗ್ಗೆ ಸರಕಾರ ಏನು ಒಂದು ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದೆ. ಅದು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ, ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಿ ಮತ್ತೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಬೆರೆಯ ರೆಲ್ವಾ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೀಲ್ ಹೋಗಬೇಕಾಗಿತ್ತು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅಪೀಲ್ ಹೋಗುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ನಾವು ಲಾಡಿಪಾಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಅಡ್ಮಿನ್‌ಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಜನರಲ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳಿದಾಗ ಅವರು ಅಪೀಲ್ ಹೋಗುವ ಅನುಶ್ರುತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹಾಕಿ ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಎಲ್ಲಾ ಹಳೇ ಕಥೆ ಹೇಳಿಕೊಂಡು ಏನು ಪ್ರಯೋಜನ, ಹೊಸ ಕಥೆ ಏನಾದರೂ ಇದ್ದರೆ ಹೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಈಗ ಅವರು ಅಪೀಲ್ ಹೋಗಲೇಬೇಕೆಂದು ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಎಂದು ನನಗಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ನಾನು ವಿಚಾರ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಹೋಗ ಕೂಡದ್ದು, ಹೋಗುವ ಅನುಶ್ರುತೆ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ಕಾನೂನು ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರು ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು. ಅವರ ಒಂದು ಸಲಹೆಯನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಏನಂದರೆ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಕಾಪಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇಲ್ಲ. ಈಗ ನಮ್ಮ ಕೆಲಸ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಿದೆ, ಆದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ವರ್ಗ ಇಲ್ಲ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಹನ್ನೊಂದುವರೆ ಸಾವಿರ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳು ಇವೆ. ಏಳೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಜನ ಇವೊತ್ತಿನ ದಿವಸ ಈ ಕಾರ್ಖಾನೆ ಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಆದರಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಸಮಸ್ಯೆಗಳು ಬರುತ್ತವೆ. ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಒಳ್ಳೆಯ ಸಲಹೆ ಹೇಳಿದರು, ನಾನೂ ಸಹ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಅಪೀಲ್ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟೋರೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಂಡರೆ, ಐದುನೂರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗೆ ಒಬ್ಬರು ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟರ್ ಇದ್ದಾರೆ. ಇದು ಏನೇನೂ ಸಾಲದು. ಅವರು ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳ ಸುರಕ್ಷತೆಯನ್ನು ನೋಡಬೇಕು,

ಅಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸುರಕ್ಷತೆ ನೋಡಬೇಕು ಇದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಕಮಿಷನರ್ ಕಚೇರಿಯಲ್ಲೂ ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮತ್ತೊಂದು ಹೇಳಿದರು. ಲೇಬರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಈ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಬೇಕಾಗಿದೆ. ನಮ್ಮ ಎಲ್ಲಾ ಇಲಾಖೆಯ ಎಲ್ಲಾ ಆಫೀಸ್‌ಗಳು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ನಡೆಯುತ್ತಿವೆ. ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ. ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಇನ್‌ಸ್ಪೆಕ್ಟೋರೇಟ್ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಿ, ಎಲ್ಲಾ ಆಫೀಸ್‌ಗಳೂ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಡದಲ್ಲಿ ಇವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಲೇಬರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಅವರೇನು ಸಲಹೆ ಮಾಡಿದರು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರಕಾರದ ಜಾಗ ಇದ್ದರೆ, ನಾವು ಅದನ್ನು ನೋಡಿ, ಲೇಬರ್ ಕಾಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ಮಾಡಿ, ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್‌ಗಳನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್ ಅವರಿಗೆ ಒಂದು ಆಶ್ವಾಸನೆಯನ್ನು ಕೊಡುತ್ತೇನೆ. ಈ ವರ್ಷ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ, ಮುಂದಿನ ವರ್ಷ ಇದನ್ನು ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ, ಸರಕಾರದಿಂದ ಜಾಗ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇಲ್ಲಾ ಒಂದೇ ಕಡೆ ಇದ್ದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದು. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ರಮರು ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್‌ನಲ್ಲಿ ಕೆಲಸಗಳು ಬಹಳ ನಿಧಾನವಾಗುತ್ತವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ನಾನೂ ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಏಕೆಂದರೆ, ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್ಸ್ ಬಹಳ ಕಡಿಮೆ ಇವೆ. ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್ಸ್ ಬೇಕೆಂದು ನಾನು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದೂ ಅಲ್ಲದೆ, ಈಗ ವ್ಯಾಜ್ಯಗಳು ಬಗ್ಗಿಹರಿಯುವುದು ಬಹಳ ತಡವಾಗುತ್ತಿದೆ. ಇಲ್ಲೇನು ಪೊಸೀಜರ್ ಇದೆ ಅದು ಬಹಳ ಕಷ್ಟವಾಗಿದೆ. ಕಾರ್ಮಿಕವರ್ಗ, ಮಾಲೀಕ ವರ್ಗದವರು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಉಪಹಿತಗಳನ್ನು ಬದಗಿಸಿಕೊಡುವುದರಲ್ಲಿ ಬಹಳ ತಡವಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದೊಂದು ಸಲ ಮೂರು ವರ್ಷ, ನಾಲ್ಕು ವರ್ಷ, ಐದು ವರ್ಷ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ನಾನೂ ಸಹ ಈ ವಿಚಾರವನ್ನು ಈಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕಾರ್ಯಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತಿದ್ದೇನೆ. ಅದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಒಂದು ವಿಷಯವನ್ನು ಹೇಳಿದರು. ಇಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ಜಡ್ಡುಗಳಿಗೆ ತಾವು ಸಾಕಷ್ಟು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡಿಲ್ಲ ಎಂದು. ಅದನ್ನು ನಾನು ಒಪ್ಪುತ್ತೇನೆ. ಅವರು ಒಂದು ಕಡೆಯಿಂದ ಇನ್ನೊಂದು ಕಡೆಗೆ ಹೋಗಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರು ಕೆಸ್ ಫೈಲ್‌ಗಳನ್ನು ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬಸ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಹೋಗುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಈಗಾಗಲೇ ಅವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ವಿಚಾರ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಅವರ ಕಷ್ಟಸುಖಗಳನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ಇಲಾಖೆಯವರು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೆಸ್‌ಗಳನ್ನು ನಡೆಸಲಿಕ್ಕೆ ಹೋಗುವಾಗ ಅವರಿಗೆ ಪಾಪ ಸೌಕರ್ಯ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಶೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಇದೋಂದು ಅನುಕೂಲ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಅವರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸವಲತ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಡದಿದ್ದರೆ ಕಷ್ಟವಾಗುತ್ತದೆ. ಅವರಿಗೆ ಇನ್ನೂ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕು, ಆ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯನ್ನು ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸಾಧ್ಯವಾದಷ್ಟು ಕೆಸ್‌ಗಳನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ವಿಲೇ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುವಂತೆ ಅವರಿಗೆ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಹೊಸದಾಗಿ ಒಂದು ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಕೂಡಾ ಈಗಾಗಲೇ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದರೂ ಕೆಸ್‌ಗಳು ಇನ್ನೂ ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತದೆ. ಈಗಾಗಲೇ ನಾವು ಒಂದು ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದುಹಾಕಿದರೆ ಅವರು ನೇರವಾಗಿ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಬಹುದು. ಆ ರೀತಿ ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಇದೆ ಅದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟರಲ್ಲೇ ಅಸ್ತಿತ್ವಕ್ಕೆ ಬರಬಹುದು. ಆಗ ಇನ್ನೂ ಕೆಸ್‌ಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗಬಹುದು ಈಗಿರುವ ವಿಧಾನವೆಂದರೆ ಅವು ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಅವರು ರೆಕೋರ್ಡ್ ಮಾಡಿ ಸರ್ಕಾರಿ ಕಮಿಟಿ ರೆಫರ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಹಾಗೆ ಏನಾದರೂ ಬಂದರೆ ಇಲ್ಲಿ ಕೇಸ್‌ಗಳು ಜಾಸ್ತಿಯಾಗುತ್ತವೆ. ಅದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಮಾಡುವುದು ಸೂಕ್ತವೆಂದು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಾದ ಕೃಷ್ಣನ್ ಮತ್ತು ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ವಹಿಸಿ ಮಾತನಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಕನಿಷ್ಠವೇತನ 25 ರಿಂದ ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದ್ದರೂ ಕೂಡ 22 ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಅದು ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಅದರೂ ಕೂಡ ಇದನ್ನು ಇನ್ನೂ ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲು ಸಾಕಷ್ಟು ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಕಾಯಿದೆಗಳೇನೋ ಬಹಳ ಇವೆ. ಇಲ್ಲಿರುವಷ್ಟು ಕಾಯಿದೆಗಳು ಬೇರಲ್ಲೂ ಇಲ್ಲ. ಎನ್‌ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲಿಮೆಂಟಾದ ಆಕ್ಟ್‌ಗಳು ಬಹಳ ಇವೆ. ಉದಾಹರಣೆಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಮಾನ್ಯ ಸೋದರಿಯಾದ ಲೀಲಾದೇವಿ ಆಕ್ಟ್, ಪ್ರಸಾದರು ಹೇಳಿದ Women and Child Labour Act ಇದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯಕ್ಕೆಲ್ಲ ಒಬ್ಬನೇ ಆಫೀಸರ್ ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಇರುವುದು. ಹೀಗಾಗಿ ಇದೇ ರೀತಿ ಸಿಬ್ಬಂದಿಯ

ಅಭಾವದಿಂದ ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾಗಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಲಾಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಈಗಿರುವುದರಲ್ಲೇ ಎಷ್ಟೇ ಪ್ರಯತ್ನಿಸಿದರೂ ಅದು ಆಗುತ್ತಿಲ್ಲ.

ಅದೂ ಅಲ್ಲದೇ ನಾವು ಬರೀ ಕಾಯಿದೆ ಮಾಡಿಟ್ಟುಕೊಂಡರೆ ಏನೂ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಇಂದಿನ ಪರಿಸ್ಥಿತಿಯಲ್ಲಿ Prohibition is not the remedy. ಜನಗಳನ್ನು ಎಜುಕೇಟ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಅದರಂತೆ ನಾನು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಹಿರಿಯ ಅಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ ದೊಡ್ಡ ದೊಡ್ಡ ಫೋರ್ಸ್ಸ್ ಹಾಕಿ ಪಬ್ಲಿಷಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ.

ನಾನೂ ಕೂಡ ಹಳ್ಳಿಗಾದಿನಿಂದ ಬಂದವನು. ನಮ್ಮ ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೂಲಿನಾಲಿ ಮಾಡಲು ಸಣ್ಣ ಸಣ್ಣ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ದೊಡ್ಡವರು ಕರೆತರುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಅವರಿಗೆ ಬಾಲಕಾರ್ಮಿಕ ಶಾಸನದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರೆ, 'ಆಯೋ ಏನು ಮಾಡೋದು ಸ್ವಾಮಿ ಮನೇನಲ್ಲಿ ನಡೀಬೇಕಲ್ಲ' ಎನ್ನುತ್ತಾರೆ. ಪಾಪ ಬಡತನ, ಇದೇ ಸಮಸ್ಯೆಯ ಮೂಲ ಬಡತನದಿಂದ ಅನೇಕರು ಚಿಕ್ಕ ವಯಸ್ಸಿನಲ್ಲೇ ಮಕ್ಕಳನ್ನು ಕೂಲಿಗೆ ಕಳಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸಲು ನಮ್ಮ ಇಲಾಖೆಯಿಂದ ಒಂದು ಪ್ರಯೋಗ ಮಾಡ ಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇನೆಂದರೆ ನಾನು ಹೇಳಿದ ಜನರನ್ನು ಮೊದಲು ಎಜುಕೇಟ್ ಮಾಡುವುದು. ಸಮಾಜದಲ್ಲಿ ಏನಾದರೂ ಸುಧಾರಣೆಯಾಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು ಬರೀ ಕಾನೂನು ತಂದರೆ ಇದ್ದೆಲ್ಲ ತಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ.

ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಕೇಂದ್ರದವರೂ ಸಹ ಈಗ ಜೈಲ್ಡ್ ಲೇಬರ್ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಆಕ್ಟ್ ತರಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ ತಿಂಗಳು ಹೇಳಿದರು. ಆಗ ನಾನು ನಾವೇ ಇಲ್ಲಿ ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಅವರು ತರುವವರೆಗೂ ಕಾದು ಅದರಿಂದ ಏನಾದರೂ ಉಪಯೋಗ ಆಗುತ್ತದೆಯೋ ನೋಡಿಕೊಂಡು ಏನೂ ಆಗದಿದ್ದರೆ ಬೇರೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ.

ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕೃಷ್ಣನರವರು ಹೊಸ ಎನಾಕ್ಟ್‌ಮೆಂಟನ್ನು ತರಲಿಲ್ಲವೆಂದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸರ್ವಿಸಿಸ್ಟನ್ ಆಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡುವ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದು ಪ್ರಫೇಸರ್‌ನು ತಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರದವರೂ ಸಹ ಅದನ್ನೇ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದಾರೆ. ೨೩ನೇ ತಾರೀಖು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಒಂದು ಸಭೆಗೆ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ವಿಚಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಚರ್ಚೆಯಾದ ಮೇಲೆ ಅವರು ಬಿದ್ದರೆ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ತರುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಇನ್ನು, ರೆಕಾರ್ಡ್‌ಪನ್ ಆಫ್ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ಸ್ ವಿಚಾರ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಕಾಯಿದೆಗಳು ಔಟೋಟೋಡಾಗಿವೆ. ಇದಕ್ಕೆ ಏನಾದರೂ ಒಂದು ಮದ್ದು ಕಂಡುಹಿಡಿಯಲೇಬೇಕು ಕೆಲವು ಕಡೆ ಎರಡು ಮೂರು ಅಥವಾ ನಾಲ್ಕು ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳಿವೆ. ಎಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮದನ್ನು ರೆಕಾರ್ಡ್‌ನೈಸ್ ಮಾಡಿ, ನಮ್ಮದನ್ನು ಮಾಡಿ ಎಂದು ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆದ್ದರಿಂದ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿ ಏನು ಸಿಸ್ಟಮ್ ಇದೆಯೋ ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ಇಂಟರ್‌ಡ್ಯೂಸ್ ಮಾಡಲು ಯೋಚಿಸುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೃಷ್ಣನರವರು ನಿನ್ನೆ ಒಂದು ವಿಷಯ ಹೇಳಿದರು, Agriculture workers and the conditions of the employees ಎಂಬ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಬಿಲ್ ತರುವುದು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅವರು ಏನು ಸಲಹೆ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೋ ಅದನ್ನು ಕಾರ್ಯಗತಗೊಳಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ.

ಆಮೇಲೆ ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ಲಂಚ ಜಾಸ್ತಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ತಡೆಗಟ್ಟಲು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಏನಾಗಿದೆ ಎಂದರೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್ ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ಗೆ ಕ್ಲಾಸ್ I ಅಥವಾ ಕ್ಲಾಸ್ II ಅಥವಾ ಎಫ್‌ಡಿಐ ಅಥವಾ ಎಎಫ್‌ಡಿಐಗಳ ನೇಮಕಾತಿಗಳೂ ಹೋಗುವುದಿಲ್ಲ. ಸ್ಟೇಟ್ ಲೆವೆಲ್ ರಿಕ್ರೂಟ್‌ಮೆಂಟ್ ಕಮಿಟಿಗಳು ಇವೆ, ಕೆ.ಐ.ಎಸ್.ಸಿ. ಇದೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಏನಾಗುತ್ತದೆ ಎಂದರೆ ಅಭ್ಯರ್ಥಿಗಳು ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಒಂದು ಲೆಕ್ಕಾಚಾರದ ಪ್ರಕಾರ ೭ ಲಕ್ಷ ಜನ ನಿರುದ್ಯೋಗಿಗಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷವೊಂದರಲ್ಲೇ ೧೮ ಸಾವಿರ ಜನ ಪ್ರೈಮರಿ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರಾಗಳಿಗೆ ಆಪಾಯಿಂಟಾಗಿದ್ದಾರೆ. ಆದರೆ ಅವರಲ್ಲಿ ಶೇಕಡ ೯೦ ರಷ್ಟು ಜನ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಅಫೀಸಿನಲ್ಲಿ ತಮ್ಮ ಹೆಸರನ್ನು ತೆಗೆಸಿಹಾಕಿರುವುದಿಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ನಾವು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒಂದು ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕುತ್ತಿದ್ದೇವೆ, ಅರ್ಜಿ ಹಾಕುವ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್ ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ನಲ್ಲಿ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಮಾಡಿಸಿದ್ದೀರೋ ಇಲ್ಲವೋ ತಿಳಿಸಬೇಕು. ಕೆಲಸ ಸಿಕ್ಕಿದ ಮೇಲೆ ಅಫೀಸಿನವರೇ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಎಕ್ಸ್‌ಚೇಂಜ್‌ಗೆ ಕಳುಹಿಸಿದರೆ ಅಲ್ಲಿ ಅವರ ಹೆಸರನ್ನು ಕಿತ್ತುಹಾಕಲು

ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದು. ಮೊದಲು ಮೂರು ಸಲ ಇಂಟರ್‌ವ್ಯೂ ಚಾನ್ಸ್ ಕೊಡಲಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಎರಡು ಸಲಕ್ಕೆ ಅದನ್ನು ಇಳಿಸಿದೆ. ಇದುವರೆಗೆ ಮೊದಲು ಅವರೇ ಹೋಗಿ ಖುದ್ದು ರಿಜಿಸ್ಟ್ರರ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕಾಗಿತ್ತು. ಈಗ ಪೂರೈಕೆ ರಿಜಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಸಿಸ್ಟಮನ್ನು ಚಾರ್ಜ್ ತಂದಿದ್ದೇವೆ.

ಈ ವಿವಿಮಯ ಕೇಂದ್ರಗಳೆಲ್ಲಾ ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದದ್ದೇವೆ. ಇದನ್ನು ಸ್ಟ್ರೋಲೈನ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕಾಗಿ ಸಾಕಷ್ಟು ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಇದರೊಡನೆ ಎಂಪ್ಲಾಯ್‌ಮೆಂಟ್‌ಲಾ ಟ್ರೈನಿಂಗ್, ಒಟ್ಟು ಸಿ.ಐ.ಐ.ಐ.ಗಳಿವೆ. ಕಳೆದ ವರ್ಷ ಪ್ರೈವೇಟ್ ಐ.ಟಿ.ಐ. ಎಂಪಲೂ ಅಂತಹ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರದವರು ಏನು ಗೈಡ್ ಟ್ರೈನ್ ಶಾಕಿರಾ ರೆಂಡಲಿ ನಿವು ಐ.ಟಿ.ಐ.ಗಳನ್ನು ಪ್ರೈವೇಟ್‌ಗೆ ಕೊಡುವುದಾದರೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಜಮಾನು ಇದೆಯೇ ವೆ ಪಿಸ್ತೆ ಇರೆಯೇ, ಟೂ ಟರ್ನ್ ಇದಾರೆಯೇ ಎಂಬುದನ್ನು ನೋಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂಬುದು ಇದರಿಂದ ಪ್ರೈವೇಟ್‌ಗೆ ವರು ಹೆಚ್ಚು ಮುಂದೆ ಬರುತ್ತಿಲ್ಲ. ಆದರೂ ಸಹ ಸಿಂ ಜನರಿಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಆದರೆ ಸರ್ಕಾರಿ ಐ.ಟಿ.ಐ.ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನನಗೆ ತೃಪ್ತಿ ಇಲ್ಲ. ಆದ್ದರಿಂದ ಇಂದಿಯಾ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಏನು ಪ್ರಪೋಸಲ್ ಕಳಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಹೆಚ್ಚಿನ ಹಣವನ್ನು ಅಲ್ಲಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಕೆಲಸಗಳನ್ನು ಸೆಟ್‌ಲೆಟ್ ಮಾಡಲು ಪ್ರಯತ್ನಿಸುತ್ತೇವೆ. ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವ ನೌಕರರಿಗೆ ನವು ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಅದೇ ರೀತಿ ಬಹುತೇಕ ಮಂದಿಗೆ ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಫೈಲಿಟಿ ನ್ನು ಒದಗಿಸುವ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಉದಾರವಾಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ದುಡ್ಡು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಸುಮಾರು ೪ ಕೋಟಿ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಔಪಧಿಗಾಗಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಇ.ಎಸ್.ಐ.ನಲ್ಲಿ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಚಿಕಿತ್ಸೆ ಪಡೆಯುವುದರಿಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇ.ಎಸ್.ಐ.ನ ೧೨೭ ಡಿಸ್ಟ್ರಿಕ್ಟುಗಳು, ೫ ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಇವೆ. ಇವುಗಳಿಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ಹಣ ಬರುತ್ತಿದೆ. ಬಹುತೇಕ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಬಾಡಿಗೆ ಕಟ್ಟಿದದ್ದರಿಂದಲಾದ್ದರಿಂದ, ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಾವು ಈಗಾಗಲೇ ಮೂರು ದೊಡ್ಡ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಇಂದಿರಾನಗರದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಒಂದು ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತದಲ್ಲಿಯೇ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾವು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಒತ್ತಾಯ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡುವುದಲ್ಲದೆ, ಅಲ್ಲಿ ದೊಡ್ಡ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗೃಹದ ಕಿಡ್ನಿ, ಹಾರ್ಟ್ ಅಡಾನ್ ಮತ್ತು ಡಯಾಲಿಸಿಸ್ ಖಾಯಿಲೆಗಳಿಗೆ ಚಿಕಿತ್ಸೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುವಂತಹ ವ್ಯವಸ್ಥೆಯನ್ನು ಮಾಡಿ, ಇಡೀ ದಕ್ಷಿಣ ಭಾರತಕ್ಕೆ ಇದನ್ನು ಕೇಂದ್ರವನ್ನಾಗಿ ಮಾಡಿ, ಒಳ್ಳೆಯ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ನಡೆಸಬೇಕೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಮಂತ್ರಿಗಳಾದ ಮಾನ್ಯ ಟಿ ಅಂಜಯ್ಯನವರು ಇದರ ಪ್ರಾಂಶುಪಾಲತ್ವವನ್ನು ದಿನ ಬಂದಿದ್ದು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಕಾರ್ಪೊರೇಷನ್ ನವರು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಅನೇಕ ಕಡೆ ಈಗಾಗಲೇ ೧೦ ಸ್ಕೆಚುಗಳನ್ನು ತೆಗೆದು ಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಸಿ.ಐ.ಟಿ.ಐ. ಮುನಿಸಿಪಾಲಿಟಿಯವರಿಗೆ ಜಾಗ ಕೊಡಲು ಪ್ರತ್ಯ ಬಂದಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ಸ್ಕೆಚು ಸಿಕ್ಕಿದರೆ, ಹಣ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ೫ ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಇಡೀ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳಿಗೆ ಸ್ವಂತ ಕಟ್ಟಡಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿ, ಈ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸುಸಜ್ಜಿತವಾಗಿ ನಡೆಯುವಂತೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುವ ಅಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರಿಗೆ ತಿಳಿಸ ಬಯಸುತ್ತೇನೆ. ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರ, ಮಾನ್ಯ ಸಹೋದರಿಯರಾದ ಲೀಲಾದೇವಿ ಅರ್. ಪ್ರಸಾದ್ ರವರು, ಗಂಟಸರಿಗೂ ಮತ್ತೆ ಹೆಂಗಸರಿಗೂ ಕೊಡುತ್ತಿರುವ ಸೇವಾ ವ್ಯತ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇದನ್ನು ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದು ಸ್ವಲ್ಪ ಕಷ್ಟ ಇದೆ. ಇಡೀ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆ ಇದನ್ನು ೧೦೦ ಪರ್ಸೆಂಟ್ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುವುದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಯಾರಾಗಿಲ್ಲ. ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಗಂಡಸರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ, ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಬರುತ್ತದೆ, ಅಷ್ಟು ಹಣ ಬರುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನಾ ರವರ ಕಾಳಜಿ ಏನಿದೆ, ಅದು ನನಗೂ ಇದೆ. ಖಂಡಿತವಾಗಿ ಇದನ್ನು ಸರಿಮಾಡಲೇಬೇಕು. ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕ ಕಲ್ಯಾಣ ನಿಧಿಯಿಂದ, ಅವರ ವ್ಯಕ್ತಿಗಳಿಗ್ಲಿ ವಿವಿಧ ಧರ್ಮೀಯತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕಳೆದ ವರ್ಷ ನಾಲ್ಕು ವರೆಗೆ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿ ಖರ್ಚು ಮಾಡಿ ದ್ದೇವೆ. ಈ ಸಲ ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಇದ್ದೇವೆ. ಆಶಾಕಿರಣ ಯೋಜನೆಯಲ್ಲಿ ಹಿಂದೆ ಏನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು, ಅದಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚಾಗಿ ಹಣ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ರೈತ ಹೊಲ

ದಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕಾದರೆ ಏನಾದರೂ ಅನುಹತವಾಗಿ, ಅಥವಾ ಹಾವು ಕಡಿದು ಸತ್ತಿಹೋದರೆ, 31 ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇಂತಹ ಸಂದರ್ಭಗಳಲ್ಲಿ ನೇರವಾಗಿ ತಹಶೀಲ್ದಾರರಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಸಿಸ್ಟೆಂಟ್ ಕಮಿಷನರ್ ಅವರು ಇದನ್ನು ವಂಜೂರಾಡು ವಂತಹ ಪರ್ವ ಇದೆ. ಈ ರೀತಿಯ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದು ಮದಲ ಬೇರೆ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇತ್ತು. ಇಂದಿಯಾ ಅಸ್ಟೋರೆನ್ಸ್ ಕಂಪನಿಯವರು ಕಂಪಿನ ರೂಪದಲ್ಲಿ ಮದಲೂ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದರು ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಸರ್ಕಾರ ಇದನ್ನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡಿ ನೇರವಾಗಿ ಇವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು ಬಿಡೋಣ ಎಂದು 1984ನೇ ದಿಸೆಂಬರ್‌ನಲ್ಲಿ ಒಂದು ಹೊಸ ಆರ್ಡರನ್ನು ಹೊರಡಿಸಿ, ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಕಂಪನಿ ಮೂಲಕ ಕೊಡುವುದು ಬೇಡ, ನಾವೇ ನೇರವಾಗಿ ಈ ಹಣ ಕೊಡೋಣವೆಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಪ್ರಯೋಜನ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರು ಮತ್ತು ಇವರಿಗೆ ಮಾತ್ರ ಆಶಾಕರಣ ಯೋಜನೆ ಅಷ್ಟೇ ಆಗುತ್ತಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಶ್ರೀಮತಿ ಬೇಗಂರವರು ಕೆ.ಆರ್. ಮಿಲ್ ವಿವಾದ 1981 ತಿಂಗಳಿಂದ ಇರುವ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಾವು ಬಹಳ ಶ್ರಮಪಟ್ಟಿದ್ದಾಯಿತು. ಇವರು ಮತ್ತು ಸಿದ್ಧರಾಮಯ್ಯನವರು ಆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಬಳಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ.ಆರ್. ಮಿಲ್‌ನ ದೊಡ್ಡ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಐ ಎನ್.ಟಿ.ಯಂ.ಸಿ., ಎ.ಐ.ಟಿ.ಯಂ.ಸಿ. ಸಂಸ್ಥೆಗಳ ಪ್ರಮುಖ ಮುಖಂಡರು ಭಾಗವಹಿಸಿದ್ದರು. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಇಲಾಖೆಯವರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ, ಬ್ಯಾಂಕಿಗೆ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದ್ದಾರೆ. ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಹಣ ಕಟ್ಟಿಸಿ, ಚಾಲು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಪಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಕೆ.ಆ.ಬಿ.ನಲ್ಲೂ ಇವರ ಡ್ಯೂ ಇತ್ತು. ಅದರೂ ಕೂಡ ಪರ್ವ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನು ಮೈಸೂರು ಜೇಪ್ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಈಗ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಪ್ರಾರಂಭದಲ್ಲಿ ವಿವಾದ ಇತ್ತು. ಅದರ ಮಾಲೀಕರು ಮತ್ತು ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕುಳಿತುಕೊಂಡು, ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿಕೊಂಡಿರುತ್ತಾರೆ ಇನ್ನು ಅಲಂಬಿಕ ಗ್ರಾಸ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದನ್ನು ಮುಚ್ಚಬೇಕೆಂದು ತಿಳಿಸಿದ್ದು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮತ್ತೆ ತೆಗೆಯಬೇಕೆಂದು ಕೊಟ್ಟ ಅರ್ಜಿಯನ್ನು ವಜಾ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಅವರು ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಚಾಲೆಂಜ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಲೇ ಆಫ್ ವೇಜಸ್ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕಳೆದ ತಿಂಗಳಿಂದ ಇದನ್ನು ನಿಲ್ಲಿಸಿದ್ದಾರೆಯೆಂದು ಗೊತ್ತಾಯಿತು. ಇದಕ್ಕೆ ನಾವು ಎಲೆಕ್ಟ್ರಿಟಿ ಕೊಡಬೇಕು ಅವರು ಕೇಳಿದಷ್ಟು ಪರ್ವ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗಿದ್ದು ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಪಿ.ಡಬ್ಲ್ಯು.ಡಿ. ಸೆಕ್ರೆಟರಿ ಹತ್ತಿರ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾಳೆ ಪರ್ವ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ, ಲೇ ಆಫ್ ವೇಜಸ್ ಕೊಡಿ ಕೊಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇವೆ. ನನ್ನ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಯಾವುದೇ ಒಂದು ಸಮಸ್ಯೆ ಬಂದರೂ ಅದನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಾಮಾಣಿಕ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಲೇಬರ್ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಹಣ ಬೇಕು. ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬರುವವರು ಹಸಿದ ಹೊಟ್ಟೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕ ನಾಯಕರು. ಅದಕ್ಕಾಗಿ ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳಿಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅವರ ಕಷ್ಟ ಕೇಳಿ, ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಏನಾದರೂ ಮಾಡಿ ತೀರ್ಮಾನ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಕಾಯಿದೆ ಪ್ರಕಾರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ, ನಮಗಿರುವ ಇತಿಮಿತಿಯಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಅನೇಕ ಡಿಸ್‌ಪ್ಯೂಟ್‌ಗಳನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಕೆಲವು ಇವೆ. ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಯುನೈಟೆಡ್ ಬ್ರೂವರೀಸ್ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ನಡೆಯಿತು. ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕನ್‌ಸಿಲಿಯೇಷನ್ ನಡೆಯುತ್ತಿದೆ. ಮೊನ್ನೆತಾನೆ ಮೈಸೂರು ಲ್ಯಾಂಪ್‌ನ ವಿವಾದವನ್ನು ಬಗೆಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ. ಈಗ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ, ಕೈಗಾರಿಕಾ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿ ಶಾಂತಿ ಇದೆ. ಏನಾದರೂ ಇಂಥ ಪ್ರಕರಣಗಳು ಅಕಸ್ಮಾತ್ ಇದ್ದರೆ, ಇದನ್ನು ಸರ್ಕಾರ ಪ್ರಾರೋಪಣವಾಗಿ, ಅತಿ ಜಾಗೃತವಾಗಿ ಬಗೆಹರಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತದೆ. ಇನ್ನು ಅಸಂಘಟಿತ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಕಂಪ್ಲೆಕ್ಸ್ ವೇರಿಸಿ ನಿಗದಿ ಮಾಡಬೇಕೆಂಬ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನಾರವರ ಕಾಳಜಿ ಬಗ್ಗೆ ಅಷ್ಟು ಬೇಗ ಇದನ್ನು ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಎಂಬ ಮಾತನ್ನು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಾನು ಸದಸ್ಯರಾದ ಮೆಕಟರಾಮಯ್ಯನವರು ಮತ್ತು ಇತರ ಸದಸ್ಯರು ಕೊಟ್ಟ ಸಲಹೆಗಳನ್ನು ಅನುಗರಿಸಿ, ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾ, ಈ ಸನ್ಮ ಇಲಾಖೆಯ ಬೇಡಿಕೆಯನ್ನು ತಾವೆಲ್ಲರೂ ಒಪ್ಪಿಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಪ್ರಾರ್ಥನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡು ನನ್ನ ಮಾತುಗನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

೨-೩೦ ಪಿ. ಎಂ.

† ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ ನಾನು ಹಲವಾರು ವಿಸಯಗಳನ್ನು ಪ್ರಸ್ತಾಪ ಮಾಡಿದ್ದೆ ಅದಕ್ಕಿಲ್ಲಾ ಉತ್ತರ ಏಗುತ್ತದೆಂದು ನಾನು ರೀಕ್ಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೆ, ಅದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ

† ಈ ಚಿನ್ನ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಸದಸ್ಯರು ಟಿಪ್ಪಣಿ ಅಥವಾ ಸಾಕ್ಷಾತ್ಕಾರವನ್ನು ಪರಿಷ್ಕರಿಸಿಲ್ಲ ಎಂದು ಸೂಚಿಸುತ್ತದೆ.

ಪ್ರಶ್ನೆಗಳಿಗೆ ಉತ್ತರ ಸಿಕ್ಕದೆ ಹೋಗಿದೆ. ತಾವು ನನಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡಬೇಕು. ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮಾತನಾಡುತ್ತಾ ಕೊನೆಯಲ್ಲಿ ಹೇಳಿದರು ಎಲ್ಲಾ ವಿಷಯಗಳನ್ನು ಗಮನದಲ್ಲಿಟ್ಟುಕೊಂಡು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಅವರು ಹೀಗೆ ಹೇಳಿದ ಮಾತುಕ್ಕೆ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಕೆಲವು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ಸ್, ಕೇಳಲು ನನಗೆ ಅವಕಾಶ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ವ್ಯವಹಾರವಾಗಿದ್ದಾಗ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶಾಸನವನ್ನು ಮಾಡಬೇಕು, ನನಗೆ ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಾಳಜಿ ಇದೆಯೆಂದು ಸಚಿವರು ಹೇಳಿದಾರೆ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಶಾಸನ ಮಾಡುವಾಗ ತಾವು ಆಳವಾಗಿ ಅದನ್ನು ಅಭ್ಯಾಸ ಮಾಡಿದರೆ ಒಳ್ಳೆಯದೆಂದು ನನ್ನ ಅಭಿಪ್ರಾಯ. ಏತಕ್ಕಿಂತರ ನಾನು ಒಂದು ಮಾತನ್ನು ಹೇಳಿದೆ, ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ಅಪೀಲ್ ಹಾಕದೆ ಹೋದರೆ ಡಿಲೇ ಆದರೆ ಅದನ್ನು ಕಂಡೋನೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಜಸ್ಟೀಸ್ ರಾಮಜೋಯಿಸ್‌ರವರು ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ ಅದರ ಪ್ರಕಾರ ಅಪೀಲ್ ಹಾಕದೆ ಹೋದರೆ ಅದು ಜಾರಿಗೆ ಬರುವುದಕ್ಕೆ ಸಾಧ್ಯವಾಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಜಸ್ಟೀಸ್ ರಾಮಜೋಯಿಸ್‌ರವರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿರೋಧವಾಗಿ ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವರು ಅಪೀಲ್ ಮಾಡದೆ ಹೋಗಿದ್ದರೆ ಲಕ್ಷಾಂತರ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗುತ್ತಿತ್ತು. ಈಗ ಈ ಒಂದು ತೀರ್ಮಾನ ಮೂರು ಜನಕ್ಕಾಗಿದೆ. ನಾನು ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ನಿನ್ನೆಯ ದಿವಸ ನಾನು ಇಲ್ಲಿ ಮಾತನಾಡುತ್ತಿರುವಾಗಲೇ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ತೀರ್ಮಾನ ಬಂತು. ನಾನು ನಿನ್ನೆದಿವಸ ಎಲ್ಲಿ ಏನು ಹೇಳಿದೇನೋ ಅದನ್ನೇ ಅವರು ಹೇಳಿದಾರೆ ಈಗ ಇದರಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂಥಹದ್ದು ಎರಡೇ ದಾರಿ. ಕಂಡೋನೇಷನ್ ಅಥವಾ ಡಿಲೇಗೆ ಒಂದು ಅಪೀಲ್ ಹಾಕುವುದು ಇಲ್ಲವೇ ಸುಪ್ರೀಂ ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗಿ ಇದಕ್ಕೆ ತಡೆಹಾಕುವುದು. ಈಗ ಜಸ್ಟೀಸ್ ರಾಮಜೋಯಿಸ್‌ರವರು ಏನು ತೀರ್ಮಾನ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ತಡೆಹಾಕುವುದಾಗಲಿ, ಯಾವುದೇ ಆಗಲಿ ಅದನ್ನು ಮುಂದೆ ಆಲೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಈಗ ತ್ವರಿತವಾಗಿ ಕನಿಷ್ಠ ಕೂಲಿ ಯನ್ನು ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದ್ದೀರೋ ಇದನ್ನು ಇನ್ನು ಡಿಲೇ ಮಾಡುವುದಾದರೆ ಅದು ಲೆಕ್ಕ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಬಹಳ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ೧೯೮೦ ರಿಂದ ೧೯೮೫ರ ಪರಿವಾಗಿ ಈ ಐದು ವರ್ಷಗಳಲ್ಲಿ ಅವರಿಗೆ ಒಂದಲ್ಲ ಒಂದು ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸಬೇಕಾದರೆ ಇದಕ್ಕೆ ಒಂದೇ ದಾರಿ ಅದಕ್ಕೇನು ಮಾಡಬೇಕು ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ಉತ್ತರದಲ್ಲಿ ಹೇಳಬೇಕು, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ ತಾವು ಲೇಬರ್ ಕೋರ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ, ಅದರ ಅದಕ್ಕೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಸ್ಟೆನೋಗ್ರಾಫರ್ ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದರೆ ಆ ಜಡ್ಜ್ ಯಾವ ರೀತಿಯಾಗಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುತ್ತದೆ. ಅದಕ್ಕೆ ಅವರಿಗೆ ಬೇಕಾದ ಸಿಬ್ಬಂದಿ ಕೊಡಿ, ಮಿಕ್ಕ ವಿಷಯಗಳು ತಮಗೆ ಬಿಟ್ಟದ್ದು.

ಮೂರನೆಯದಾಗಿ, ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ಸ್‌ಗೆ ರೆಕಾರ್ಡ್ಸ್ ಕೊಡುವ ಬಗ್ಗೆ ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದವರ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಯೋಜನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೀರೆಂದು ತಿಳಿದು ಬಂದಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಅದನ್ನು ಕೈಬಿಡಿ. ಮಹಾತ್ಮಾ ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಏನು ಇದೆ, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲಿ ತಂದರೆ ಯಾರೂ ಒಪ್ಪುವುದಿಲ್ಲ. ಬಹಳ ಗಲಾಟೆಯಾಗುತ್ತದೆ ಆ ರೀತಿ ಮಾಡಬೇಡಿ. ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ವೆಸ್ಟ್ ಬೆಂಗಾಲ್ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ದೊಂದಿಗೆ ಕನ್ಸಲ್ಟೆಷನ್ ಮಾಡಿ ಇದನ್ನು ಯಾವ ರೀತಿ ತರಬೇಕೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿ ಯೆಂದು ನಾನು ತಮ್ಮನ್ನು ಮತ್ತೊಮ್ಮೆ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಈ ಆಗರ ಬತ್ತಿಯವರ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಶಾಸನ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಅಗ್ರಿಕಲ್ ರ್ ಲೇಬರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ ಸಾಮಾನ್ಯ ಜನ ಹೆಣ್ಣು ಮಕ್ಕಳು ಏನು ಹೊಲಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ ಅವರಿಗೂ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ, ಅವರಿಗೂ ಸಹಾ ಸಫೋರ್ಟ್ ಮಾಡುತ್ತೀರೆಂದು ನಾನು ತಿಳಿದುಕೊಂಡಿದ್ದೇನೆ. ಸೆಕ್ಷನ್ ೩೩ಎ ಮತ್ತು ೩೩ಬಿ ನಲ್ಲಿ ಏನು ಎಂಬುದು ತಮಗೆ ಗೊತ್ತಿದೆ. ಒಬ್ಬ ಕಾರ್ಮಿಕನನ್ನು ೩೩ಬಿ ಪ್ರಕಾರ ಟರ್ಮಿನೇಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಅವನಿಗಿಲ್ಲೂ ಕೆಲಸ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ. ಒಂದು ವೇಳೆ ಅವನನ್ನು ಸರ್‌ಪೆನ್ಷನ್ ಮಾಡಿದರೆ ಆ ಸ್ಟೆಪಿಡ್ ಅವಧಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್‌ಪೆನ್ಷನ್ ಆಲೋಯನ್ಸ್ ಸಹಾ ಸಿಗುವುದಿಲ್ಲ ಈ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ನಾವು ಒಂದೆ ಸೂಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೆವು, ಈಗಲಾದರೂ ಅದಕ್ಕೊಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿಯನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನು ಇಂಟರಿಯಂ ಆಡರ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಈ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದುಪಡಿ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಕೋರ್ಟಿಗೆ ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ ಆ ಕಾರ್ಖಾನೆಯ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೂ, ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಒಂದು ಒಪ್ಪಂದವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡಿ ಆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಇಂಟರಿಯಂ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವ ಹಾಗೆ

ತಮಿಳುನಾಡು ಸರ್ಕಾರ ಮತ್ತು ಕೇರಳ ಸರ್ಕಾರ ಮಾಡಿದೆ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ತಾವು ಆ ಒಂದು ಎನಾಕ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಮಾಡಿ ತಿದ್ದು ಪಡಿ ತರುವುದಕ್ಕೆ ತಾವು ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಮೇ ದಿನಾಚರಣೆಯ ಬಗ್ಗೆ ಈ ಎನಾಕ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ತರತಕ್ಕಂಥದ್ದು ಒಳ್ಳೆಯದು, ಏತಕ್ಕಿಂತ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದಲ್ಲಿರುವ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳವರು ಈ ಮೇ ದಿನಾಚರಣೆ ಎಂದರೆ ರಜಾ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ. ತಾವು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ತಿದ್ದು ಪಡಿ ತರಬೇಕಾದರೆ ಕೇಂದ್ರದವರನ್ನು ಕೇಳಬೇಕಾಗಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ತಮಿಳುನಾಡಿನವರು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ತಂದಿದ್ದಾರೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ನೀವು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ತೆಗೆದುಕೊಂಡು ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಇನ್ನೊಂದು ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ತಾವು ಈ ಪ್ರವೇಟ್ ಡಿಟೆಕ್ಟಿವ್ ಏಜೆನ್ಸಿ ಬಗ್ಗೆ ಒಂದು ಕಾನೂನು ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಈಗ ಇದು ಮಹಾರಾಷ್ಟ್ರದಲ್ಲಿದೆ, ಅದೇ ರೀತಿ ಇಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ಇನ್ನೂ ಎಷ್ಟೋ ಕಾನೂನುಗಳು ಇವೆ. ಅದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಹೇಳಬೇಕಾದರೆ ಸಾಕಷ್ಟು ಅವಕಾಶ ಇಲ್ಲ. ಮುಖ್ಯವಾದುದನ್ನು ಮಾತ್ರ ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಬಹುಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯವೇನೆಂದರೆ ಬೋನಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಒಂದು ತಿದ್ದು ಪಡಿ ಬಂದಿದೆ. ವಿವರಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದವರು ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಹೊರಡಿಸಿರುವುದನ್ನು ತಮಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಅದು ಹೇಗಿದೆ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಾವು ನೋಡಿ. ಅದೇ ರೀತಿಯಾಗಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇರತಕ್ಕಂತಹ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕೆ ಅಸ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ೧೮೪೮ರ ಆಕೌಂಟಿಂಗ್ ಇಯರ್‌ಗೆ ತಾವು ಅಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇದು ಬಾಸಗಿ ಕ್ಷೇತ್ರದವರಿಗೂ ಅಸ್ವಯಿಸುವ ಹಾಗೆ ಮಾಡಿದರೆ, ತಾವು ಒಂದು ಹೆಜ್ಜೆ ಮುಂದಿಟ್ಟಂತಾಗುತ್ತದೆ, ತಮಗೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಹೆಸರು ಬರುತ್ತದೆ. ೧. ಎಸ್. ಐ. ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಬೇಕೆಂದರೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಒಳ್ಳೆಯ ಕೆಲಸ ನಡೆದಿದೆ. ಇಂದಿರಾ ನಗರ, ರಾಜಾಜಿ ನಗರ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳ ಕಡೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಗಮನ ಹರಿಸಬೇಕು. ತಾವು ಭೇಟಿ ಕೊಡಬೇಕು, ಅದರ ಹಿಂದುಗಡೆ ಇರುವ ಜಾಗ ಅದು ಮೈದಾನವಾಗಿದೆ. ಆ ಆಸ್ಪತ್ರೆಗಳು ಸರಿಯಾಗಿ ಚೊಕ್ಕಟವಾಗಿಲ್ಲ ಒಳ್ಳೆಯ ಔಷಧಿ ಸಿಗುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಗಮನ ಹರಿಸಿ ಸರಿಯಾದ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—೧೫ ನಿಮಿಷವಾಯಿತು. ತಾವು ಬೇಗನೆ ಮುಗಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ನನ್ನ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಸರಿಯಾಗಿ ಉತ್ತರ ಕೊಡದೆ ಇದ್ದುದರಿಂದ, ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ನೀವು ಸಿನಿಯರ್ ಮೇಜರ್ಸ್ ಲೆಜಿಸ್ಲೇಟರ್, ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಎಲ್ಲವನು ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ ನೀವು ಬೇಕಾದ್ದು ಒಂದೆರಡು ಕ್ಲಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾತ್ರ ಕೇಳಿ.

ಶ್ರೀ ಎಂ. ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸಿಕ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಡಬೇಕು. ಲೇಬರ್ ಆಕ್ಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಸೌಲಭ್ಯಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೋ ಹಾಗೆ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ಕೇಂದ್ರಕ್ಕೆ ವಿನಂತಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಬೇಕೆಂದು ಕೇಳುತ್ತೇನೆ. ಇನ್ನು ಬೇಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೋಆಪರೇಟಿವ್ ಬೇಡಿ ವರ್ಕ್ಸ್ ಫೆಡರೇಷನ್‌ರವರು ದಿನೇಶ್ ಬಿ ಡಿಯೆವರಿಗೆ ಕೊಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ ಹಾಗೆ ಇಲ್ಲೂ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮಂಕ್ತರನ್ನೀಸಾ ಬೇಗಂ.—ಮಾನ್ಯ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಬೇಡಿ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಅಗರ ಬತ್ತಿಯ ವರ್ಕರ್ಸ್ ವೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿಲ್ಲ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ದಿನಿವಂ ವೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ಈಗಾಗಲೇ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಕಾಫಿ ಕ್ಯೂರಿಂಗ್, ಟ್ರಲರಿಂಗ್ ಮತ್ತು ಹೋಟೆಲ್ ಈ ಮೂರು ಬಿಟ್ಟು ಉಳಿದವು ಉದ್ಯಮಗಳ ಬಗ್ಗೆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಜಾರಿಯಲ್ಲಿದೆ. ಇಲ್ಲಿಯವರೆಗೆ ಅನ್ಯಾಯವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಯಾವ ದೂರೂ ಬಂದಿಲ್ಲ. ದೂರು ಬಂದಾಗ ನೋಡೋಣ. ಈ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೀಲ್ ಹಾಕುವುದು ಅನಾವಶ್ಯಕ ಎಂದು ಲಾ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್, ಅಡ್ಮಿನಿಸ್ಟ್ರೇಷನ್ ಜನರಲ್‌ರವರಿಗೆ ಅಡ್ವೈಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಅಪರೂಪ ಹಾಗೆ ಹೇಳದಿರಬೇಡ ಎಂದು ಹೇಳಿದೆವು. ಅಮೇಲೆ ಹೈಕೋರ್ಟಿನಲ್ಲಿ ನನ್ನ ತೀರ್ಮಾನವಾಗಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದಿರಿ. ಆ ಜಡ್ಜ್ ಮಂಟನ್ನು ತರಿಸಿನೋಡಿ ಯೋಚನೆ ಮಾಡೋಣ. ಅಮೇಲೆ ಟ್ರೇಡ್‌ಯೂನಿಯನ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ೨೩ನೇ

ತಾರೀಖು ಡೆಲ್ಲಿಯಲ್ಲಿ ನಾವು ಸೇರುತ್ತಾ ಇದ್ದೇವೆ. ಅದು ಬಹಳ ಪ್ರಾಮುಖ್ಯವಾದ ವಿಷಯ. ನಿಮ್ಮ ಯೂನಿಯನ್‌ಗಳಲ್ಲಿ ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರಿಗೆ ಹೊಂದಾಣಿಕೆಯಿಲ್ಲದ ಘಟಿತಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊನ್ನೆ ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ.ಯಲ್ಲಿ ಆಯಿತು, ನಂತರ ಏನಾಯಿತೋ. ಗೊತ್ತಾಗಲಿಲ್ಲ. ೨೩ನೇ ತಾರೀಖು ಲೇಬರ್ ಏನಿಸ್ಟರ್ಸ್ ಮೀಟಿಂಗ್ ಇದೆ. ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಬೇಕು, ಇಂಡಸ್ಟ್ರೀಸ್ ಡಿಸ್ಪ್ಯೂಟ್ಸ್ ಆಕ್ಟ್, ಲೇಬರ್ ಆಕ್ಟ್, ಜೈಲ್ಸ್ ಲೇಬರ್ ಆಕ್ಟ್—ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಎಲ್ಲಾ ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್‌ಗಳನ್ನು ತರಬೇಕು ಎಂದು ಅಲ್ಲಿ ನಾವು ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಬಾಲಿಟ್ ಪ್ರಕಾರ ಮಾಡಬೇಕೇ ವೆರಿಫಿಕೇಷನ್ ಮಾಡಬೇಕೇ ಎಂದು, ಅಂತಿಮ ನಿರ್ಣಯ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸಬ್‌ಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಚರ್ಚೆ ಇದೆ. ಮಿನಿಮಂ ವೇಜಸ್ ಆಕ್ಟ್‌ಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಇನ್ನೊಂದು ಆಕ್ಟ್ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ, ಅವರೇ ತರುವುದಾದರೆ ನಮಗೆ ತೋದರೆಯಿಲ್ಲ. ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟುರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡಬೇಕೋ ಅಷ್ಟುರಮಟ್ಟಿಗೆ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಲು ಇ, ಆಮೇಲೆ ಇಂಟರಿಂ ರಿಲೀಫ್ ಕೊಡುವುದರ ಹೇಳಿದ್ದರಿಂದ ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಸಬ್‌ಸಿಸ್ಟೆನ್ಸ್ ಅಲೋಯನ್ಸ್ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಇರುವುದರಿಂದ ಇಂಟರಿಂ ರಿಲೀಫ್ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಬೇಕಾಗಿದೆ. ಆಮೇಲೆ ಮೇಡೇ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ನಮ್ಮ ರಾಜ್ಯ ಸರ್ಕಾರದಲ್ಲಿ ಏನು ಉದ್ಯಮಗಳವೆ ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿರು, ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ ಎನ್ನುವ ವಿಚಾರ ಬಂದಿದೆ. ನಾವು ಅವರಿಗೆ ರಿಕ್‌ಸ್ಟೈ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ, ಕೆಲವರು ರಜೆ ಕೊಟ್ಟಿರು, ಕೆಲವರು ಕೊಡಲಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯಾವುದೇ ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ತರಬೇಕು ಎಂದು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಆಮೇಲೆ ಬೊ ಸಸ್ ಆಕ್ಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಮೊನ್ನೆ ತಾನೆ ಒಂದು ಆಮೆಂಡ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿದೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ೭೫೦ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಸೀಲಿಂಗ್ ಇದೆ. ಇದು ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರದ ಆಕ್ಟ್ ಇದರಲ್ಲಿ ಎಂದಿನಿಂದ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಇ.ಬಿ. ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ನಿನ್ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಚರ್ಚೆಗೆ ಬಂದಿದ್ದರು. ಆ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಎಂದಿನಿಂದ ಎಫ್‌ಕ್ಯೂಗೆ ಬರುತ್ತದೆ, ರೆಟ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಟಿವ್, ಪ್ರಾಸ್ಟ್ರಕ್ಟಿವ್ ಎನ್ನುವ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಚಿಚ್ಚಾಸೆ ಇದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್.—ಅದು ಫೈನಾನ್ಸ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನಲ್ಲಿದೆ. ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಸ್ಪಷ್ಟವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ನಾನು ಅದನ್ನು ನಿನ್ನೆ ಓದಿದೆ. ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಎಲ್ಲಾ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಕ್ಷೇತ್ರದ ಕೈಗಾರಿಕೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊಡಿಸಿ, ನಿಮ್ಮ ಸ್ಟೇಟ್ ಗವರ್ನಮೆಂಟ್ ಸೆಕ್ಟಾರಿಗೆ ಕೊಡಿಸಿ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಅದನ್ನು ಯೋಚನೆ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ ಆಮೇಲೆ ರಾಜಾಚನಗರ ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ವಿಷಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ ಒಂದುಸಾರಿ, ಸೂಕ್ತವಾಗಿ ಹೇಳಿದ್ದೇನೆ, ಈಗಾಗಲೇ ಅದು ಪರಿಣಾಮಕಾರಿಯಾಗಿದೆ. ಮೊದಲು ತೊಂದರೆ ಇತ್ತು, ಈಗ ಬಹಳ ಚೆನ್ನಾಗಿ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಟು ಮಾಡಿ, ಇನ್ನೂ ಉತ್ತಮವಾಗಿ ಮಾಡಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತೇನೆ. ಮತ್ತೆ false ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಿರಿ. ಇದು ದೊಡ್ಡ ರಾದ್ಯಂತವಾಗಿತ್ತು ಇದರಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಫಾಲ್ಸ್ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ನಾನು ಬಂದಮೇಲೆ ಬೆಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿರುವ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿಗಳಿಗೆ ಸರ್ವೈಯರ್ ವಿಷಟ್ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಇದು ಸ್ವಲ್ಪ ನಡೆಯುತ್ತಿತ್ತು. ಇದನ್ನು ತಪ್ಪಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಕಳೆದ ಸಾರಿ ಲೆಕ್ಕ ಹಾಕಿದರೆ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸರ್ಟಿಫಿಕೇಟ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿರುವುದರಿಂದ ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಹಣ ಆಗಿತ್ತು. ನಿಮ್ಮ ರಾಜ್ಯದಲ್ಲಿ ಇಷ್ಟೊಂದು ಲೀವ್ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದರು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಯೋಚನೆ ಮಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಮತ್ತೆ ಬೀಲೆ ಲೇಬರ್ಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಹಾಗೆ ಕಂಟ್ರಾಕ್ಟ್ ಲೇಬರ್ ಆಕ್ಟ್‌ನ್ನು ಅಬಾಲಿಷ್ ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಇದ್ದಾರೆ, ಇದು ಅಲ್ಲಿನ ಅಜೆಂಡಾದಲ್ಲಿದೆ. ಬೀಡಿ ಕಟ್ಟುವವರಿಗೆ ಕಂಪೆನಿಯಿಂದ ಹೊಗಸೊಪ್ಪು, ಎಲೆ ದೊರೆಯುವುದಿಲ್ಲ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಆಕ್ಟ್ ಇದೆ. ಲೇಬರ್ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇದಷ್ಟು ಎನ್‌ಕ್ಯೂಮೆಂಟ್, ಆಕ್ಟ್ ಇನ್‌ಕ್ಯೂವ ಇಲಾಖೆಯಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಷ್ಟೊಂದು ಇದೆ. ಇದನ್ನೆಲ್ಲಾ ಸರಿಯಾದ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಇಂಪ್ಲಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಮಿಷನ್‌ರಿ ಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರ ಆರೋಗ್ಯದ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದರು. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ, ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಇದೆ. ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಅವರಿಗೆ ಹೌಸಿಂಗ್ ಪೆನಿಟೆನ್ಸ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ೩೦೦ ಜನರಿಗೆ ಸೈಟ್ ಕೊಡಿಸಿ, ೩೦೦ ಜನರಿಗೆ ಕೇಂದ್ರದಿಂದ ಹಣ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಕ್ತರುನ್ನೀಸಾ ಬೇಗಂ.—ಡಿಸ್ಟಿಬ್ಯೂಷನ್ ಆಗಿಲ್ಲ, ಚಾಗ ಇದೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಸೈಟ್ ಇರಂವರ ಪಟ್ಟಿ ಮಾಡಿಕೊಡಿ, ಕೇಂದ್ರದಲ್ಲಿ ಹಣ ಕೊಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಚಾಮರಾಜನಗರದಲ್ಲಿ ೪೨೫ ಮನೆಗಳನ್ನು ಕಟ್ಟಲು ಒಬ್ಬೊಬ್ಬರಿಗೆ ೧೨ ಸಾವಿರ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇವೆ. ಇವರಿಗಲ್ಲಾ ಅನುಕೂಲತೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ, ಮಂಗಳೂರಿನಲ್ಲಿ ಬಹಳ ಜನ ಬೀದಿ ಕಟ್ಟುವವರಿದ್ದಾರೆ, ದಾವಣಗೆರೆಯಲ್ಲಿದ್ದಾರೆ. ಸಿ.ಐ.ಟಿ.ಬಿ. ಯಿಂದ ೩೦೦ ಸೈಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಸೈಟ್ ಇದರ ಪ್ರಯೋಜನ ಕಳಿಖದ ಹೆಡ್‌ಕೋಯಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ಇದರ ಜೊತೆಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಮೈಸೂರಿನಲ್ಲಿ ಈಗಾಗಲೇ ಸೈಟ್ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದರೆ ಎಷ್ಟು ಜನ ಇದ್ದಾರೆ ಎಂದು ಪಟ್ಟಿ ಕಳಿಸಿಕೊಡಿ ಕೇಂದ್ರ ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ಕಳಿಸುತ್ತೇನೆಂದು ಈ ಸಂದರ್ಭದಲ್ಲಿ ಹೇಳಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದವರ ಹಿತರಕ್ಷಣೆ, ಅವರ ಆರೋಗ್ಯವನ್ನು ಕಾಪಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಸರ್ವ ಪ್ರಯತ್ನವನ್ನೂ ಮಾಡುತ್ತೇನೆಂದು ಹೇಳಿ, ನನ್ನ ಮಾತನ್ನು ಮುಗಿಸುತ್ತೇನೆ.

†ಶ್ರೀ ಆರ್. ವೆಂಕಟರಾಮಯ್ಯ.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನದ ಬಗ್ಗೆ, ರೂಲಿಂಗ್ ಬಗ್ಗೆ ಅಪೀಲ್ ಆಗಬೇಕು, ಇಲ್ಲವೇ ಹೋದರೆ ರೂಲಿಂಗ್ ಅನುಸರಿಸಿ ಕಾನೂನು ಮಾಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು ಅದಕ್ಕೆ ಅಪೀಲ್ ಹಾಕುವುದಕ್ಕೆ ಆಗುವುದಿಲ್ಲ. ಈಗಾಗಲೇ ೩ ವರ್ಷವಾಗಿದೆ, ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೇನೇಷನ್ ಕೊಡುವುದಕ್ಕೆ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ, ಕೊಟ್ಟರೂ ಕೂಡ ಅಬ್ಸರ್ವೇಷನ್, ರೂಲಿಂಗ್ ಅನುಸರಿಸಿಯಾದರೂ ಕಾಲಮಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಹೋದಸಾರಿ ಕೊಲ್ಲ್ಡನ್ ಹಾಕಿದಾಗ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ವನ್ನು ೩ ತಿಂಗಳಲ್ಲಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದ್ದರಿಂದ ಇದಕ್ಕೆ ಕಾಲಮಿತಿ ಕೊಡಬೇಕು. ಇಲ್ಲವೇ ಹೋದರೆ ಈಗಾಗಲೇ ೪ ವರ್ಷದಿಂದ ಡಿಲೇಯಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗಿದೆ. ಮಿನಿಮಂ ೫೦೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಕನ್‌ವೆನ್ಷನ್ ನಡೆಯಿತು, ಏಕೆಂದರೆ, ೮ ರೂಪಾಯಿ, ೧೦ ರೂಪಾಯಿ ಮಾತ್ರ ಸಿಗುತ್ತದೆ. ಇದರಿಂದ ಜೀವನ ನಡೆಸುವುದಕ್ಕಾಗುವುದಿಲ್ಲ, ೫೦೦ ಮಿನಿಮಂ ಕೊಡಬೇಕು, ಇದನ್ನು ಕನ್ಸಿಡರ್ ಮಾಡಬೇಕು. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕಮಿಟಿ ಇದೆ, ಈ ಕಮಿಟಿಯಲ್ಲಿ ಸಿಎಂಟಿಯುಗೆ ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ, ರೆಪ್ರೆಸೆಂಟೇಷನ್ ಕೊಡುತ್ತೀರಾ? ಆಮೇಲೆ ಗೌರಿಬಿದನೂರು ಪುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಲೇಅಫ್ ಆಗಿ ೫ ತಿಂಗಳಾಗಿದೆ, ೫೦೦೦ ಜನ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿರು. ೬ ಕಾರ್ಖಾನೆಗಳಿಲ್ಲ. ಗೌರಿಬಿದನೂರು ಪುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೈಕೋರ್ಟ್ ಆರ್ಡರ್ ಮಾಡಿದೆ. ಆವರಿಗೆ ಇಂಟರಿಂ ರಿಲೀಫ್, ಅರ್ಧ ಲೇಅಫ್ ಕೊಡಬೇಕು, ಹತ್ತೂವರೆ ಲಕ್ಷ ಕೊಡಬೇಕು ಎಂದು ಹೇಳಿದರು, ಅದನ್ನು ಕೊಡು ತ್ತಾ ಇಲ್ಲ. ಆಮೇಲೆ ಆಶಾಕಿರಣ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಒಳ್ಳೆಯ ಸ್ತ್ರೀ, ಇದರಲ್ಲಿ ಸೈಸಿಫಿಕ್ಯಾಗಿ ಇಂಥಾದ್ದು ಮಾಡಬೇಕು, ಇಂಥಾದ್ದು ಮಾಡಬಾರದು ಎಂದು ಇಲ್ಲ. ಮೇಳು ಬಾಗಿಲಿನಲ್ಲಿ ೨೦ ಜನರಿಂದ ಅರ್ಜಿ ಹಾಕಿದೆ. ಒಂದು ದಿವಸ ಮಾರ್ಕರ್ ಕೇಸ್ ಸಪ್ಲಿಷನ್ ರಿಜಿಸ್ಟರ್ ಆಗಿದೆ ರೆ ಕೊಡುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಸಪ್ಲಿಷನ್ ಆದರೂ ಸಹ ಕೊಡುತ್ತೇವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಇನ್ನೊಂದು ದಿವಸ ಪೋಲೀಸ್ ರಿಪೋರ್ಟ್ ತನ್ನಿ, ರೆವಿನ್ಯೂ ಪಹಜರ್ ತನ್ನಿ ಎಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ. ಆಶಾಕಿರಣವೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಾರೆ, ಅದು ಬರೀ ಆಸೆಯಾಗಿದೆಯೇ ಹೊರತು, ಕಿರಣ ಅದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲ. ಅಪ್ಪಿ ಕೇಷನ್ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಪೆಂಡಿಂಗ್ ಇದೆ, ಒಬ್ಬರಿಗೂ ಇದರ ಅನುಕೂಲವನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ದುರದೃಷ್ಟವಶಾತ್ ಸತ್ತು ಹೋದರೂ ಕೂಡ, ನಮ್ಮ ಸರ್ಕಾರ ಆಶಾಕಿರಣ ಯೋಜನೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಿರುವ ಮನಸ್ಸಿ ಇದೆ. ಈ ಪ್ರೊಸೀಜರ್ ಅನ್ನು ಸಿಂಪ್ಲಿಫೈ ಮಾಡಿ, ಇದರಿಂದ ಹಣ ಕೊಡುವಂತಾಗಬೇಕು. ಮೂರು ವರ್ಷ ಬಿಟ್ಟು ಕೊಟ್ಟರೂ ಇದರಿಂದ ಏನೂ ಪ್ರಯೋಜನವಾಗುವುದಿಲ್ಲ. ಇನ್ನು ಬೀದಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನರವರೂ ಕೂಡ ಹೇಳಿದರು. ಕೇರಳ ದಿನೇಶ್ ಬೀದಿ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ತರಹ ೧೦-೨೦ ಲಕ್ಷ ಕೊಟ್ಟು ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಒಪನ್ ಮಾಡಿ, ಕೇರಳ ತರಹ ಕೊಡದೇ, ೧೦ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೀರಿ. ಅಲ್ಲಿ ೧೮ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಇನ್ನು ಕೆ.ಜಿ. ಎಫ್‌ನಲ್ಲಿನ ಇ.ಎಸ್.ಐ. ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್, ಬಗ್ಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಗಮನ ಕೊಡಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ೧೨ ಸಾವಿರ ಜನರಿದ್ದಾರೆ ಅದು ಚಿಕ್ಕ ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್ ಅದನ್ನು ದೊಡ್ಡದಾಗಿ ಮಾಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಬೇಕು. ಮತ್ತೆ ಅಲ್ಲಿ ಡಾಕ್ಟರ್ಸ್ ಪ್ರೋಸ್ಟಿ ಮಾಡಿ ಎಕ್ಸ್‌ಪ್ಲೇಷನ್ ಕೊಡಬೇಕಾಗುತ್ತದೆ. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕೆಲವು ಉದ್ಯಮಗಳಲ್ಲಿ ಕೆಲಸ ಮಾಡುವವರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ದಿವಸಕ್ಕೆ ಗೊತ್ತು ಮಾಡಿದ್ದೀರೆಂದು ಕೇಳಿದಾರೆ. ಈ ವಿಷಯದ ಬಗ್ಗೆ ಸೈಟ್ ಡಿಪ್ಯುಟಿ ಜಡ್ಜರವರ ಅಧ್ಯಕ್ಷತೆಯಲ್ಲಿ ಅಡ್ವೈಸರಿ ಬೋರ್ಡ್ ಎಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಇನ್ನೂ ಯಾವ ೩ ನೋಟಿಫಿಕೇಷನ್ ಬಾಕಿಯಿದೆಯೋ, ಅದನ್ನು ಬಹುಶಃ ಇನ್ನೊಂದು ತಿಂಗಳೊಳಗಾಗಿ ಹೊರಡಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಪ್ರಯತ್ನ ಮಾಡುತ್ತೇನೆ. ಪುಗರ್ ಫ್ಯಾಕ್ಟರಿ ಎಂಪ್ಲಾಯೀಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ.

ಗೌರಿಬಿದನೂರು ಪುಗರ್ ಫಾಕ್ಟರಿ, ಹಿರಿಯೂರು ಪುಗರ್ ಫಾಕ್ಟರಿ ಮತ್ತು ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದ ಪುಗರ್ ಫಾಕ್ಟರಿ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಇವೆಲ್ಲಾ ಕೋ-ಆಪರೇಟೀವ್ ಪುಗರ್ ಫಾಕ್ಟರಿಗಳು. ಗೌರಿಬಿದನೂರಿನಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಮತ್ತು ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಇಲ್ಲ ಮತ್ತು ಅದೇ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಿರಿಯೂರು ಹಾಗೂ ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಇಲ್ಲ. ಫಾಕ್ಟರಿಗಳನ್ನು ಲೇ ಆಫ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಪುಟ್ಟಸ್ವಾಮಿ.—ಕೊಳ್ಳೇಗಾಲದಲ್ಲಿ ಕಬ್ಬು ಇದೆ. ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಮಿಸ್ ಮ್ಯಾನೇಜ್‌ಮೆಂಟ್ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—೫೦-೬೦ ಸಾವಿರ ಟನ್ ಇದ್ದರೆ, ಒಂದು ವಾರ. ನಡೆಯುತ್ತದೆ. ಕೈಗಾರಿಕಾ ಮಂತ್ರಿಗಳು, ಸಹಕಾರ ಮಂತ್ರಿಗಳು ಮತ್ತು ನಾನೂ ಸೇರಿ, ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಈ ಪ್ರಶ್ನೆ ಸರ್ಕಾರದ ಮುಂದೆ ಇದೆ. ಇದನ್ನು ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಪರಿಶೀಲನೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕೇರಳದಲ್ಲಿ ಬೀಡಿವರ್ಕರ್ಸ್‌ಗೆ ಜಾಸ್ತಿ ವೇಜಸ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ, ಅದನ್ನು ಇಲ್ಲೂ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅವರು ೧೧ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಾರೆ, ನಾವು ೯-೮೦ ಪೈಸೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಮತ್ತು ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಮೆಟರ್‌ನಟಿ, ಬೇರೆ ಬೆನಿಫಿಟ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ನಮಗಿಂತ ಅವರದೇನೂ ಉತ್ತಮವಿಲ್ಲ. ಕೆ.ಜಿ.ಎಫ್‌ ನಲ್ಲಿ ಇ.ಎಸ್.ಐ ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದ್ದೀರಿ. ಮುನಿಸಿಪಲ್ ಆಧಿಕಾರಿಗೆ ಸೈಟ್ ಕೊಡಿಸಿ ಎಂದು ಬರೆದ ಮತ್ತು ನಾನೇ ಖುದಾಗಿ ಹೋದೆ. ಸೈಟ್ ಪ್ಲಾನ್ ಇದೆಯೆಂದು ಎಸ್ಸಿಮೆಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳಿಸಿದರೆ, ಅವರು ಸ್ಕಾಂಕ್ಷಸ್ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ನಂಜನಗೂಡಿನಲ್ಲಿ ೫೦ ಲಕ್ಷ ರೂಪಾಯಿಗಳ ಕ್ವಾರ್ಟರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ಗೆ ಅಡಿಪಾಯವನ್ನು ಹಾಕಿದಾಯಿತು. ಹೆಲ್ತ್ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟಿನ ಕಾಂಪೌಂಡ್‌ನಲ್ಲಿ ಬೇಕಾದಷ್ಟು ಜಾಗ ಇದೆ, ಅವರು ಸೈಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಒಂದು ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್ ಕಟ್ಟುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ವೇದಾಂತ ಹೆಮ್ಮಿಗಿ.—ಆಗರ ಬತ್ತಿ ಕೆಲಸಗಾರರ ಸಮಸ್ಯೆ ಬಗ್ಗೆ ಮಾನ್ಯ ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರು ಮತ್ತು ಶ್ರೀಮತಿ ಮುಕ್ತರುನಿಸಾ ಬೇಗಂರವರು ಹೇಳಿದರು. ಮಾನ್ಯ ಸಚಿವರು ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ವಿವರಣೆ ಕೊಡುತ್ತಾರೆಂದು ನಾನು ಅಂದು ಕೊಂಡಿದ್ದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಸೂರು ನಗರವೊಂದರಲ್ಲಿ ೫ ಸಾವಿರ ಮಹಿಳಾ ಅಗರ ಬತ್ತಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿದ್ದಾರೆ. ಈ ಮಾಲೀಕರೇನಿದ್ದಾರೆ, ಅವರು ಇವರಿಗೆ ರಾ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಅನ್ನು ಸಪ್ಲೈ ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಇವರು ಅಗರ ಬತ್ತಿಯನ್ನು ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅವರು ಎಷ್ಟು ಹಣ ಕೊಡುತ್ತಾರೋ ಅಷ್ಟು ಹಣವನ್ನು ಇವರು ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಅಲ್ಲಿ ಇವರ ಶೋಷಣೆ ಪೂರ್ಣವಾಗಿ ನಡೆದಿದೆ. ಎಲ್ಲೆಲ್ಲಿ ಅಗರ ಬತ್ತಿ ತಯಾರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ, ಅಲ್ಲೆಲ್ಲಾ ಕೆಲಸಗಾರರ ಶೋಷಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಇದುವರೆಗೂ ಸಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ದಯವಿಟ್ಟು ಕೂಡಲೇ ಈ ಅಗರ ಬತ್ತಿ ಕೆಲಸಗಾರರಿಗೆ, ಅದರಲ್ಲೂ ಮಹಿಳೆಯರು ಯಾರಿದ್ದಾರೆ, ಅವರಿಗೆ ಮೂಲಭೂತವಾದ ನಾಯ ದೊರಕುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ಸಿಗುವ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಕೆಲಸ ಮಾಡಬೇಕು. ಈ ದಿಸೆಯಲ್ಲಿ ಸರ್ಕಾರ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಂಡಿದೆ? ಯಾವ ಕ್ರಮವನ್ನು ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ? ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಕ್ರಮ ತೆಗೆದುಕೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ ಹಾಗೂ ಎಷ್ಟು ಬೇಗ ಇವರಿಗೆ ರಕ್ಷಣೆ ಕೊಡುತ್ತೀರಿ ಎನ್ನುವುದನ್ನು ತಿಳಿಸಬೇಕು.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಅಗರ ಬತ್ತಿ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಮತ್ತು ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಈಗಾಗಲೇ ನಿಗದಿ ಮಾಡಿದೆ. ಇವರ ಶೋಷಣೆ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆಂದು ಹೇಳುತ್ತಿದ್ದೀರಿ, ಅದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಈ ಶೋಷಣೆ ಎಲ್ಲಿ ಆಗುತ್ತಿದೆಯೆನ್ನುವುದನ್ನು ಗಮನಕ್ಕೆ ತಂದರೆ, ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಹೆಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಇ.ಎಸ್.ಐ ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್‌ಗಳು ಬೆಂಗಳೂರು, ಮೈಸೂರು ಮುಂತಾದ ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿವೆ. ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರಕ್ಕಿಂತ ಹೆಚ್ಚು ಜನ ಹಳ್ಳಿಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂತಹ ಲೇಬರ್ಸ್ ಅನ್ನು ಪೊಲಿಟೆಕ್ನಿಕ್ ಮಾಡತಕ್ಕಂತಾದ್ದು ಏನೂ ಇಲ್ಲ. ಕಾಂಟ್ರಿಬ್ಯೂಷನ್ ಕೊಡಲಾಗಿದೆ. ಮಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಸೈಟ್ ಕೊಟ್ಟರೆ, ಇ.ಎಸ್.ಐ ಹಾಸ್ಟಿಟಲ್ ಒದಗಿಸುತ್ತೀರಾ? ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಆಕ್ಟಿವಿಟೀಸ್ ಪಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿ ಹೆಚ್ಚು ನಡೆಯಬೇಕು. ಗದಗ್ ತಾಲ್ಲೂಕನ್ನು ನಿರ್ಲಕ್ಷಿಸಲಾಗಿದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಸೂಕ್ತ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ?

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಲಕೋಟಿಯಲ್ಲಿ ಈಗ ಇ.ಎಸ್.ಐ ಡಿಸ್ಪೆನ್ಸರಿ ಇದೆ. ಜಾಗ ಕೊಡಿಸಿದರೆ, ಆಸ್ಪತ್ರೆ ಕಟ್ಟಿಸುವುದಕ್ಕೆ ಎಲ್ಲಾ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಲೇಬರ್ ವೆಲ್

ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಖಿ ಇವೆ. ಈ ಸೆಂಟರ್ ಅನ್ನು ಗದಗಿನಲ್ಲೂ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಕೊಟ್ಟರೆ ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಲೇಬರ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ಈಗಾಗಲೇ ಆದೇಶ ಕೊಟ್ಟಿದ್ದೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಕೆ. ಎಚ್. ಪಾಟೀಲ್.—ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಅನ್ನು ಬಾಡಿಗೆಗೆ ಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ಕೊಡಿ, ಮುಂದೆ ನೋಡೋಣ. ಲೇಬರ್ ವೆಲ್‌ಫೇರ್ ಸೆಂಟರ್‌ಗಳು ಖಿ ಇವೆ, ಇವನ್ನು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರು ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಹೋದರೆ, ಮನೆಯಲ್ಲಿರುವ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಸೂಯಿಂಗ್ ಮಿಷಿನ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಸ್ಟ್ರಾಟ್ಸ್ ಮೆಟೀರಿಯಲ್ ಕೊಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ. ಲೈಬ್ರರಿ ಮತ್ತು ನ್ಯೂಸ್ ಪೇಪರ್ ನೀಡುತ್ತಿದ್ದೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಬಾಬುರಾಜ್ ತುಂಗ್.—ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವಾದ ನನಗೆ ಅರ್ಥವಾಗಲಿಲ್ಲ. ಕನ್‌ಸಿಲಿಯೇಷನ್ ಏರ್ಪಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಆಗ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮಾನ್‌ಜೆಮೆಂಟ್ ಮತ್ತು ಖಾಸಗಿ ಉದ್ದಿಮೆಗಳ ಮಾಲೀಕರು ಸಂಧಾನ ಸಭೆಗೆ ಬರಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದರೂ ಕೂಡ, ಅವರು ಅದರ ಬಗ್ಗೆ ಅಸಡ್ಡೆ ತೋರಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಅಸಡ್ಡೆ ತೋರಿಸುವುದರಿಂದ ಕಾರ್ಮಿಕರ ವಿವಾದ ಬಗೆ ಹರಿಯುವಲ್ಲಿ ವಿಳಂಬವಾಗಿ ತೊಂದರೆಯಾಗುತ್ತದೆ. ಅಸಡ್ಡೆ ತೋರಿಸುವಂತಹ ಮಾನ್‌ಜೆಮೆಂಟಿನ ಬಗ್ಗೆ ಏನು ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಿ, ಎರಡನೆಯದಾಗಿ, ನನ್ನ ಅನುಭವದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ನಿಮ್ಮ ಕಾರ್ಮಿಕ ಇಲಾಖೆ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಸಲುವಾಗಿ ಇಲ್ಲ, ಅದು ಬಂಡವಾಳಶಾಹಿಗಳಿಗೆ ಅನುಕೂಲವಾಗುವ ಹಾಗೆ ಇದೆ. ಅನೇಕ ಉದ್ದಿಮೆಗಳಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ, ಆದರೆ ಅದು ಬರೀ ಕಾಗದದಲ್ಲಿ ಉಳಿದಿದೆಯೇ ಹೊರತು ಕಾರ್ಯರೂಪಕ್ಕೆ ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅದರಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಸಿನಿಮಾ, ಅಗರಬತ್ತಿ, ಬೀಡಿ ಕಾರ್ಮಿಕರುಗಳಿಗೆ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಘೋಷಣೆ ಮಾಡಿದ್ದರೂ ಕೂಡ, ಇನ್ನೂ ಅನೇಕ ಖಾಸಗಿ ಅಗರ ಬತ್ತಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಶೋಷಣೆ ನಡೆದಿದೆ. ಅವರಲ್ಲಿಗೂ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನವನ್ನು ಕೊಡುವ ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಮಾಡಿ. ಮೂರನೆಯದಾಗಿ ಹೇಳುವುದಾದರೆ, ಕೆ.ಎಸ್.ಆರ್.ಟಿ.ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಮೂರು ಕಾರ್ಮಿಕರ ಘಡರೇಷನ್ ಇದೆ. ಸಂಪಿಗೆ ನೇತ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ, ಶ್ರೀಕಂಠಯ್ಯನವರ ನೇತ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ ಹಾಗೂ ಎಂ.ಎಸ್. ಕೃಷ್ಣನ್‌ರವರ ನೇತ್ರತ್ವದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕರ ಘಡರೇಷನ್‌ಗಳು ಇವೆ. ಇದರಲ್ಲಿ ಯಾವ ಘಡರೇಷನ್‌ಗೆ ಮಾನ್ಯತೆ ಇದೆ. ಹಲವಾರು ವರ್ಷಗಳಿಂದ ಇವುಗಳಿಗೆ ಚಾನುವಣಿ ಆಗದೆ ಇರುವುದರಿಂದ ಈ ರೀತಿಯಾಗಿದೆ. ತಾವು ಸಾರಿಗೆ ಮಂತ್ರಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ಮಾತನಾಡಿ ಕ್ರಮ ಕೈಗೊಳ್ಳುತ್ತೀರಾ ?

ಡಿ-೦೦ ಪಿ. ಎಂ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರ ಮೊದಲನೆಯ ಪ್ರಶ್ನೆಗೆ ಉತ್ತರ ಈ ಕನ್‌ಸಿಲಿಯೇಷನ್ ಮಿಷಿನ್‌ನಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ಪರವಾಗಿ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ಮಾಲೀಕರ ಪರವಾಗಿ ಅವರಿಗೆ ಸಂಬಂಧ ಪಟ್ಟವರು ಬರುತ್ತಾರೆ. ಅವರು ಬರುವುದಿಲ್ಲ ಎಂದು ಕೆಲವು ಕಡೆಗಳಲ್ಲಿ ದೂರು ಬಂದಿದೆ. ನಾನು ಕರೆದಾಗ ನಮ್ಮ ಆಫೀಸಿಗೆ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ನಮ್ಮ ಅಧಿಕಾರಿಗಳು ಕರೆದಾಗ ಹೋಗಬೇಕೆಂದು ಈಗಾಗಲೇ ಎಲ್ಲಾ ಮಾಲೀಕರಿಗೂ ಒತ್ತಾಯ ಹಾಕಿದ್ದೇನೆ. ನಮ್ಮ ಕಾಯಿದೆ ಏನಿದೆ ಇದು ನನಗೆ ತಿಳಿದ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಟಿಪ್ಪಣಿ ಡೇಟಾ ಇದೆ. ಆ ಕಾಯಿದೆಯಲ್ಲಿ ಇವೆಲ್ಲಾ ಅಳವಡಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಇದನ್ನು ಮಾಂಡೇಟರಿ ಎಂದು ಮಾಡಬೇಕು. They are taken shelter under this act. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ಕೇಂದ್ರ ಮಟ್ಟದಲ್ಲಿ ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ, ಅನೇಕ ತಿದ್ದುಪಡಿಗಳನ್ನು ತರಬೇಕೆಂದು ಕೇಂದ್ರದ ಮಂತ್ರಿಗಳು ನಮ್ಮನ್ನೆಲ್ಲಾ ಕರೆದಿದ್ದಾರೆ. ಕರ್ನಾಟಕದಲ್ಲಿ ಇತ್ತೀಚೆಗೆ ಏನೇನು ವಿವಾದಗಳನ್ನು ಬಗೆ ಹರಿಸಿದ್ದೇವೆ ಅವುಗಳಲ್ಲಿ ಬಹುತೇಕವಾಗಿ ಮಾಲೀಕರಲ್ಲರೂ ನಮ್ಮ ಹತ್ತಿರ ಬಂದಿದ್ದಾರೆ. ಅವರು ಬರದೇ ಇದ್ದರೆ, ಎರಡನೇ ಸಾರಿ, ಮೂರನೇ ಸಾರಿ, ಕರೆಯಿಸುತ್ತೇವೆ. ಒಪ್ಪಂದ ಆದಮೇಲೆ, ಆ ಒಪ್ಪಂದಕ್ಕೆ ಬೆಲೆ ಕೊಡದೇ ಇದ್ದರೆ ಆಗ ಪ್ರಾಸಿಕ್ಯೂಟ್ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಎರಡನೆಯ ವಿಷಯ ಮಿನಿಮಮ್ ವೇಜಸ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದಾರೆ. ಸಿನಿಮಾ ವರ್ಕರ್ಸ್ ಇತ್ಯರ್ಥ ಆಗಿಲ್ಲ ಅದು ಕೇಸ್ ಇದೆ, ಸಿನಿಮಾ ವರ್ಕರ್ಸ್ ವಿಚಾರದಲ್ಲಿ ಬಹಳ ದೊಡ್ಡ ಸ್ಟ್ರೈಕ್ ಆಯಿತು. ಮೂರು ನಾಲ್ಕು ದಿವಸ ಸಿನಿಮಾಗಳನ್ನು ಮುಚ್ಚಿದರು. ಆ ದಿವಸ ಫಿಲಂ ಫೇರ್‌ಬರ್ ಆಫ್ ಕಾರ್ನಾಟಕ ಅದಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪದಾಧಿಕಾರಿಗಳನ್ನು ವರ್ಕರ್ಸ್‌ನ್ನು, ಕಾರ್ಮಿಕ ವರ್ಗದ ನಾಯಕರನ್ನು ಕರೆಯಿಸಿ

ಮಾತನಾಡಿದ್ದೇನೆ. ಈಗ ಸದ್ಯಕ್ಕೆ ನಿಲ್ಲಿಸಬೇಕೆಂದು ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿ, ಅವರಿಗೆ ಏನೋ ಪರಿಹಾರ ಕೊಡಬೇಕೆಂದು ಹೇಳಿದಾಗ ಅದು ಸೆಟಲ್ ಆಗಿದೆ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗ ಇತ್ಯರ್ಥ ಮಾಡಿ ಕನಿಷ್ಠ ವೇತನ ನಿಗದಿ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಪಿ. ಜಿ. ಆರ್. ಸಿಂಧ್ಯಾ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ಸಾರಿಗೆ ಇಲಾಖೆಗೆ ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಪ್ರಶ್ನೆಯನ್ನು ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕೇಳಿರುವುದರಿಂದ ಅದಕ್ಕೆ ನಾನು ತಮ್ಮ ಅಪ್ಪಣೆ ಪಡೆದು ಉತ್ತರ ಹೇಳಬೇಕಾಗಿದೆ. ಈಗ ಕೆ. ಎಸ್. ಆರ್. ಟಿ. ಸಿ. ಯಲ್ಲಿ ಯಾವ ಟ್ರೇಡ್ ಯೂನಿಯನ್ ರೆಕಗನಿಷನ್ ಮಾಡಿದ್ದೀರಿ ಎಂದು ಕೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿ ಚುನಾವಣೆ ಆಗಬೇಕೆನ್ನುವುದನ್ನು ತತ್ತ್ವದೃಷ್ಟಿಯಿಂದ ಒಪ್ಪಿಕೊಂಡಿದ್ದೇವೆ. ಯಾವಾಗ, ಎಂದು ಅಲ್ಲ, ಸಂಬಂಧಪಟ್ಟ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮುಖಂಡರ ಜೊತೆ ಕುಳಿತುಕೊಂಡು ಚರ್ಚೆ ಮಾಡಿ ಅದಷ್ಟು ಬೇಗನೆ ಚುನಾವಣೆ ನಡೆಸುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಎ. ಚನ್ನಪ್ಪ.—ಕೊಡಗಿನಲ್ಲಿ ಎರಡು ಇಂಡಸ್ಟ್ರಿಯಲ್ ಟ್ರೈನಿಂಗ್ ಇನ್‌ಸ್ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ಇವೆ. ಒಂದರಲ್ಲಿ ಸುಮಾರು ಎಂಟು ಹೊಸ ಲೇಔಟ್‌ಗಳನ್ನು ಐದಾರು ವರ್ಷದಿಂದ ಕೆಲಸ ಇಲ್ಲದೇ ಹಾಗೆಯೇ ಇಟ್ಟಿದ್ದಾರೆ. ಅಲ್ಲಿಗೆ ಬೇಕಾದಂಥ ಸಲಕರಣೆಗಳನ್ನು ಕೊಡುತ್ತಿಲ್ಲ. ಇನ್‌ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟಿಲ್ಲ. ಫಸ್ಟ್ ಪ್ಲೇಸರ್ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್‌ನಲ್ಲಿ ಮಳೆಗಾಲದಲ್ಲಿ ಒಂದು ಅಡಿ ನೀರು ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಇದರ ಬಗ್ಗೆ ರಿಪೇರಿ ಮಾಡಲಿಕ್ಕೆ ಎಕ್ಸಿಕ್ಯೂಟಿವ್ ಇಂಜಿನಿಯರ್‌ರವರನ್ನು ಕೇಳಿದರೆ ಡಿಪಾರ್ಟ್‌ಮೆಂಟ್‌ನವರು ಹಣ ಡಿಪಾಜಿಟ್ ಮಾಡಿದರೆ ಮಾತ್ರ ಮಾಡುತ್ತೇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿರುತ್ತಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸರಿಪಡಿಸದೇ ಹೋದರೆ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವ ಪರಿಸ್ಥಿತಿ ಬರುತ್ತದೆ. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಐ. ಟಿ. ಐ. ಪ್ರಾರಂಭ ಮಾಡಿ ಅಲ್ಲಿ ಇಬ್ಬರು ಇನ್‌ಟ್ರಕ್ಟರ್‌ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಕೆಲಸ ಮಾಡುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಕೊಡಗಿನ ಪೋನ್‌ನಂ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಇಲ್ಲದೇ ಇನ್‌ಟಿಟ್ಯೂಟ್ ನಡೆಸುತ್ತಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ಎಷ್ಟರ ಮಟ್ಟಿಗೆ ಫಲಕಾರಿಯಾಗುತ್ತದೆ ಅದನ್ನು ಹೇಳಬೇಕು. ಈಗ ನಮ್ಮಲ್ಲಿ ಎರಡು ಹಾಸ್ಟೆಲ್‌ಗಳು ಏನಿವೆ, ಅವನ್ನು ಕ್ಲೋಸ್ ಮಾಡಿದ್ದಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಅವುಗಳನ್ನು ಓಪನ್ ಮಾಡಿಸಬೇಕು ಎಂದು ಕೇಳಿ ಕೊಳ್ಳುತ್ತೇನೆ.

ಶ್ರೀ ಡಿ. ಮಂಜುನಾಥ್.—ಕೊಡಗಿನ ಪೋನ್‌ನಂ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ಇನ್‌ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಇಲ್ಲ ಎಂದು ನಮ್ಮ ಗಮನಕ್ಕೆ ಬಂದಿದೆ. ಸರ್ಕಾರದಿಂದ ನಾವು ಗ್ರಾಂಟ್-ಇನ್-ಏಡ್ ಬೇಸಿಸ್ ಮೇಲೆ ಇನ್‌ಟ್ರಕ್ಟರ್ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಬೇಕೆಂದು ಮಾಡಿದ್ದೇವೆ. ಅದಷ್ಟು ಜಾಗ್ರತೆ ಅಲ್ಲಿಗೆ ಅಪಾಯಿಂಟ್ ಮಾಡಿ ಕಳುಹಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ. ಇನ್ನು ಅಲ್ಲಿ ಬಿಲ್ಡಿಂಗ್ ಸೋರುತ್ತಿದೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದು ನಮಗೆ ಗೊತ್ತಿರಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಬಗ್ಗೆ ನಾನು ನೋಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಮಳೆ ಬಂದು ಬಿದ್ದು ಹೋಗುವುದಕ್ಕೆ ಬಿಡುವುದಿಲ್ಲ. ಲೇಔಟ್‌ಗಳು ಸುಮ್ಮನೆ ಇವೆ ಎಂದು ಹೇಳಿದರು. ಅದನ್ನು ಉಪಯೋಗಿಸಿ ಕೊಳ್ಳಲಿಕ್ಕೆ ಏರ್ಪಾಡು ಮಾಡಿಸುತ್ತೇನೆ. ಹಾಸ್ಟೆಲ್ ಬಗ್ಗೆ ಹೇಳಿದ್ದಾರೆ. ಅದನ್ನು ಸಹಾ ಮಾಡಿಸಿಕೊಡುತ್ತೇವೆ.

ಶ್ರೀ ಯಂ. ಭೂಪತಿ.—ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ.....

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—ಈಗಾಗಲೇ ಸಾಕಷ್ಟು ಕ್ಯಾರಿಫಿಕೇಷನ್ ಕೇಳಿದ್ದಾಗಿದೆ. ದಯಮಾಡಿ ಮಾನ್ಯ ಸದಸ್ಯರು ಕುಳಿತುಕೊಳ್ಳಬೇಕು. ಇನ್ನು ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಅವಕಾಶಕೊಟ್ಟರೆ ಈ ಕಡೆ ಎಂಟು ಮಂದಿ ಕೇಳುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ ಆ ಕಡೆನೂ ಕೇಳುವುದಕ್ಕೆ ಶುರು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ದಯಮಾಡಿ ತಾವು ಸಹಕಾರ ಕೊಡಬೇಕು.

ನಾನು ಪ್ರಸಾವವನ್ನು ಈಗ ಸಭೆಯ ಮತಕ್ಕೆ ಹಾಕುತ್ತೇನೆ. ಪ್ರಸ್ತಾವವೇನೆಂದರೆ,
“ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಬೇಡಿಕೆಯ ಸಂಖ್ಯೆ ೬೧ಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದಂತೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರಕಾರಕ್ಕೆ ಲೇಬಾನು ದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಬೇಡಿಕೆಗಳ ಪಟ್ಟಿಯಲ್ಲಿರುವ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ಮೀರದ ಮೊಬಲಗನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಬೇಕು.”

ಪ್ರಸಾವವನ್ನು ಅಂಗೀಕರಿಸಲಾಯಿತು ಮತ್ತು ಬೇಡಿಕೆಗಳನ್ನು ಮಂಜೂರು ಮಾಡಲಾಯಿತು.

ಅಭಿಯಾಚನೆ ಕ್ರಮಾಂಕ ೬೧ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗ

“ರಾಜ್ಯ ಪಾಲರ ಶಿಫಾರಸ್ಸಿನ ಮೇರೆಗೆ ೩೧-೩-೧೯೮೬ ರಂದು ಕೊನೆಗೊಳ್ಳುವ ಆರ್ಥಿಕ ವರ್ಷದಲ್ಲಿ ಕಾರ್ಮಿಕ ಮತ್ತು ಉದ್ಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂದಾಯ ಮಾಡುವಲ್ಲಿ ಬರತಕ್ಕಂಥ

ವೆಚ್ಚವನ್ನು ವಹಿಸಲು ಸರ್ಕಾರಕ್ಕೆ ರಾಜಸ್ವ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ೨೨,೦೬,೨೫,೦೦೦ರೂ ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಮತ್ತು ಬಂಡವಾಳ ಬಾತೆಯಲ್ಲಿ ೭,೦೦,೦೦೦ ರೂ. ಗಳಿಗಿಂತ ಮೀರದ ಮೊತ್ತವನ್ನು ಲೇಖಾನುದಾನದಲ್ಲಿ ಮಂಜೂರಾದ ಮೊತ್ತವೂ ಸೇರಿದಂತೆ ಮಂಜೂರು ಮಾಡುವುದು”.

ಶಾಸನ ರಚನಾ ಕಲಾಪಗಳು

೧೯೮೫ ನೇ ಇಸವಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಧನ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ

(ಸಂಖ್ಯೆ : ೨) ವಿಧೇಯಕ

ಮಂಡನೆಗೆ ಅನುಮತಿ ಕೋರಿಕೆ

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೯೮೫ನೇ ಇಸವಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಧನ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ಸಂಖ್ಯೆ:೨) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸಲು ತಮ್ಮ ಅನುಮತಿ ಕೋರುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು.—“ಪ್ರಸ್ತಾವ ವಿನೆಂದರೆ” ೧೯೮೫ನೇ ಇಸವಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಧನ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ಸಂಖ್ಯೆ : ೨) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲು ಅನುಮತಿ ನೀಡುವುದು.

ಪ್ರಸ್ತಾವ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿತು ಮತ್ತು ಅನುಮತಿ ನೀಡಲಾಯಿತು.

ಶ್ರೀ ಎ. ಲಕ್ಷ್ಮೀಸಾಗರ್ (ಕಾನೂನು ಹಾಗೂ ಸಂಸದೀಯ ವ್ಯವಹಾರಗಳ ಸಚಿವರು).—ಮಾನ್ಯ ಅಧ್ಯಕ್ಷರೇ, ೧೯೮೫ನೇ ಇಸವಿಯ ಕರ್ನಾಟಕ ರಾಜ್ಯದ ಧನ ವಿನಿಯೋಗಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧಿಸಿದ (ಸಂಖ್ಯೆ: ೨) ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಸಭೆಯ ಮುಂದೆ ಮಂಡಿಸುತ್ತೇನೆ.

ಅಧ್ಯಕ್ಷರು:—ವಿಧೇಯಕವನ್ನು ಮಂಡಿಸಲಾಗಿದೆ.